



MEDIJI
PREMAGALI
SMO BANDLJA



POLITIKA
ROP S SOMIŠLJENIKI
IZSTOPIL IZ LDS

DEMOKRACIJA

SDS IN SD V OSPREDJU

V naši
javnomnenjski
anketi se
kažejo nekateri
zanimivi premiki
v slovenskem
političnem
prostoru.

ISSN 1408-0494
9 771408 049069



INTERVJU

Dr. Andrej Bajuk

Uspešno zmanjševanje javne porabe

ODZIVI in MNENJA

Pakova in Školč
odgovarjata

NAGRADNA IGRA

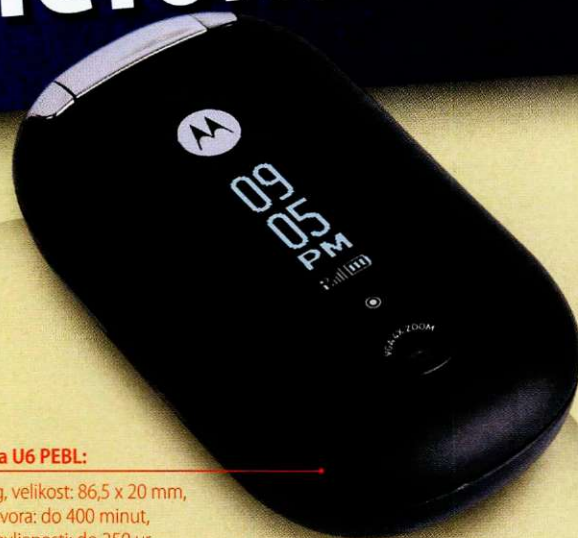
Z Demokracijo do novega telefona

Tednik Demokracija svojim novim naročnikom¹ vsak mesec podarja 5 aparatov GSM Motorola U6 PEBL.

Vsi dosedanja naročniki² tednika Demokracija pa sodelujete v žrebanju za 5 dodatnih aparatov GSM. Nagradna igra traja do 31. marca 2007.

Rezultati žrebanj bodo objavljeni na spletni strani www.demokracija.si (na spletni strani so objavljena tudi pravila nagradne igre).

1. Priložena naročilnica z datumom po 1. 9. 2006.
2. Naročniki do 1. 9. 2006.



Motorola U6 PEBL:

teža: 110g, velikost: 86,5 x 20 mm,
čas pogovora: do 400 minut,
čas pripravljenosti: do 250 ur,
5MB vgrajenega spomina,
koledar, GPRS, WAP



MMS¹

MP3²



VGA

tednik
DEMOKRACIJA



☐ Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

☐ mesečno* ☐ 4 x letno ☐ 2 x letno ☐ 1 x letno
(9 % popusta) (10 % popusta) (20 % popusta)

* Če želite uveljaviti 8 % mesečnega popusta pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec:

☐ NE

☐ DA

ID za DDV _____

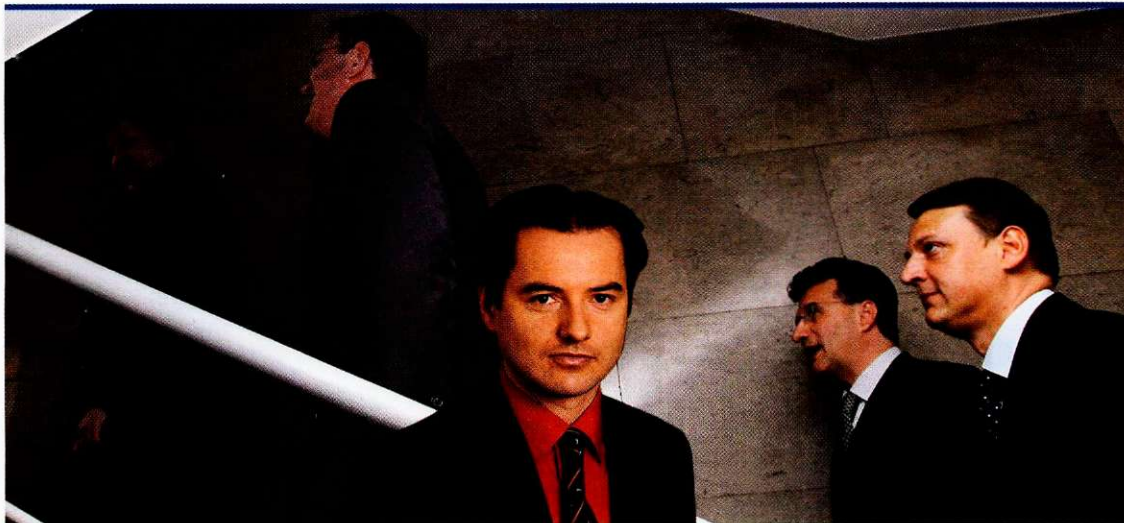
Izpolnjeno naročilnico pošljite
na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

*Podpisani/a se zavežujem, da bom
naročnik/ca in redni plačnik/ca vsaj
eno leto od datuma naročila.*

Cena posameznega izvoda tednika Demokracija znaša 2,50 € (599,10 SIT). Obvestilo potrošnikom: Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT. Nova obzorja d. o. o., Komenskega 11, Ljubljana



Beg s Titanica

Metod Berlec

V tokratni številki revije objavljamo javnomnenjsko anketo, ki kaže, da sta ta čas v slovenskem političnem prostoru dve veliki stranki: Slovenska demokratska stranka in Socialni demokrati. Na prvem mestu je po naši anketi še vedno Janševa SDS, ki bi jo od opredeljenih anketirancev volilo kar 36,3 odstotka, medtem ko bi Pahorjevo SD volilo 31,1 odstotka anketiranih. Na tretjem mestu je nekoč velika LDS z 12-odstotno podporo opredeljenih anketirancev. Sledijo NSi, SLS, DeSUS. Novim strankam ali listam po naši anketi ne kaže dobro, o čemer v nadaljevanju podrobneje piše dr. Matej Makarovič. Res pa je, da je bila anketa narejena tik pred ustanovitvijo Društva Zares. Kljub temu ima veliko težo, saj je bil realiziran vzorec na kar 804 osebah, ker je za Slovenijo izredno veliko.

Na desnosredinskem političnem polju je stanje jasno; daleč v ospredju je SDS, ki s svojim predsednikom Janezom Janšo kot izkušenim politikom, ki ve, kaj hoče, ljudem vliva zaupanje in je, kot pravijo njeni člani, dejavnik stabilnosti v slovenskem političnem prostoru. Čeprav stranka nosi glavno breme vladanja, ji je uspelo ohraniti veliko zaupanje v slovenski javnosti. Seveda pa mora paziti, da ne bo postala samozadostna in preveč zavarovana v svojo nezmotljivost, kar se je zgodilo LDS. Kot kažejo nekatere poteze predsednika SDS in predsednika vlade, se Janša teh pasti zaveda. NSi in SLS ankete ne kažejo prav vzpodbudnih rezultatov, vendar realne volitve kažejo, da vedno nekoliko presežeta javnomnenjske ankete. Nekateri desnosredinski volivci namreč anketarjem ne razkrijejo radi svojega političnega prepričanja.

Na tranzicijski levičari je stanje veliko bolj nepredvidljivo, turbulentno. Nadaljuje se beg s potaplajočega se Titanika, pardon, iz LDS. Društvo ZARES je nastavek nove politične stranke, ki pa s samostojno poslansko skupino nepovezanih poslancev pod vodstvom Mateja Lahovnika ne zbujajo kakšnega resnega zaupanja, saj njeni člani priznavajo, da še ni-

majo programa. Hkrati se nekateri nekdanji poslanci LDS postopno zblížujejo z Borutom Pahorjem in njegovo SD. Veliko vprašanje pa je, kaj bo prinesel prihod eldesovskih prvokategornikov Antona Ropa, Milana M. Cvikla in Marka Pavlihe v SD. Še pred nedavnim sta bila prva dva zelo kritična do politike, ki jo vodi Borut Pahor, posebej glede sodelovanja te stranke v Partnerstvu za razvoj. Medtem ko recimo Milan Cvikl govori o nujnosti oblikovanja nekakšne protijanjševske koalicije, Borut Pahor pripoveduje nekaj povsem drugega. Ko je pred nedavnim v Berlinu obiskal nemške socialdemokrate, ki so v veliki koaliciji skupaj s krščanskimi demokrati, ki jih vodi Angela Merkel, je Pahor dejal, da je mogoče, da v Sloveniji pride do velike koalicije oziroma da bodo zanjo ustvarjeni pogoji. Borut Pahor torej omenja možnost koalicije z Janezom Janšo, kar pa je za zaprisežene levičarje naravnost bogokletno. Zato ne preseneča, da svojega nestrinjanja s politikom, ki jo vodi Borut Pahor, ne skriva niti nekdanji predsednik države Milan Kučan. Nekateri tako namigujejo, da se lahko s prihodom novih ljudi v SD v njej hitro poruši že sedaj krhko ravnotežje, ki ga njen predsednik s težavo vzdržuje. Popolnoma jasno je, da stari partijski kadri skupaj z mladimi ultralevičarji le s težavo prenašajo Pahorjevo zmerenost in naklonjenost Janši. Tolerirali naj bi ga samo zaradi tega, ker jim zaradi svoje priljubljenosti koristi. Na drugi strani ima Kacin vsak teden manjšo poslansko skupino. Glede na kadrovske zasedbe in program se Kacinova LDS približuje nekdanji Socialistični stranki Slovenije, ki se ji leta 1992 ni več uspelo prebiti v parlament. No, kljub vsemu je malo verjetno, da bi se LDS na prihodnjih volitvah zgodilo nekaj podobnega. Domet stranke, ki naj bi nastala iz Društva ZARES, pa je seveda prvovrstno politično vprašanje. Bodo volivci ljudi, ki so pobegnili s potaplajočega se ladje, res bogato nagradili? Glede na pretekle izkušnje iz slovenske strankarske zgodovine je to malo verjetno. **D**

Bodo ljudi, ki so pobegnili s potaplajočega se ladje, res bogato nagradili? Glede na pretekle izkušnje iz slovenske strankarske zgodovine je to kaj malo verjetno.

UVODNE STRANI

- 9 Sindikalna govorica ulice
10 **Pogledi:** Drnovškova teorija zarote
11 Je vrhovno tožilstvo res vrhovno?

POLITIKA

- 12 Premiki v političnem prostoru
15 Demokracija premagala Bandlerja
16 Pomladna pozeba v LDS

SLOVENIJA

- 18 Država bo prihranila milijone
22 Denar pomembnejši od znanja?
24 Težavno ustanavljanje pokrajin
26 Nevarnost kuge pred vrati
28 Poti vodijo k Anchi inženiringu

TUJINA

- 29 Južnoafriško iskanje identitete
32 **Globus:** Naraščanje prebivalstva
33 **Tuji tisk:** V imenu Putina

INTERVJU

- 34 Dr. Andrej Bajuk

NEKOČ IN DANES

- 39 Neprijetna resnica
42 **Naši kraji:** Gorjuše

KULTURA

- 46 Škart: preračunljivost udari nazaj
47 Dogodek v mestu Gogi

OGLEDALO

- 49 **Film:** Zastave naših očetov
50 **Avtomobilizem:** Seat altea XL 2,0
52 **Znanost:** Vetrna alternativa?
54 **Šport:** Je Strel res prestreljen?
56 **Črna kronika:** Izsiljevali podjetnika
59 **Rumeno:** Zmagal je nežen valček
60 **TV Kuloar:** Vrtanje v Pahorja
62 **Kronika časa:** Demosova ustava
66 Še za kolumnista ni več dober!

DEMOKRACIJA, p.p. 4315,

Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI
Tel.: 01/ 2300 660 (uredništvo), urednik@demokracija.si;
01/ 230 06 66 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si
Faks: 01/ 230 06 61

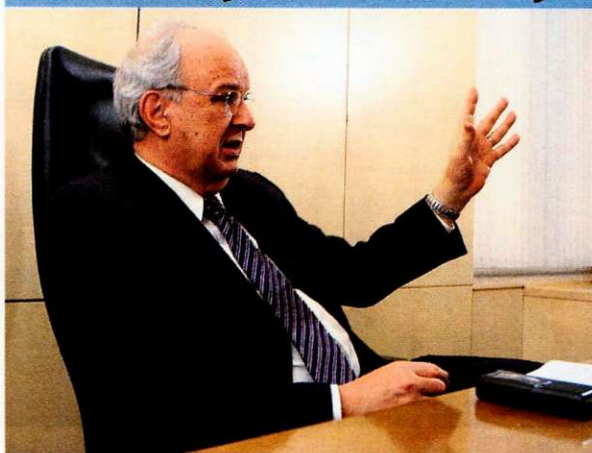
Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec

Tehnični urednik: Bojan Jovan

Novinarji: Peter Avsenik, Gašper Blažič, Lucija Horvat,
Petra Janša, Lovro Kastelic, Barbara Prevorčič, Aleš
Kocjan, Vida Kocjan, Monika Maljevič, Ana Müllner,
Bogdan Sajovic, Denis Vengust, Mitja Volčanšek

Kolumnisti: Esad Babačić, dr. Metod Benedik, dr. Andrej
Capuder, mag. Klemen Jaklič, dr. Janez Jerovšek, dr.
Janko Kos, dr. Matej Makarovič, dr. Hubert Požarnik,
dr. Andrej Rahten, dr. Ljubo Sirc, dr. Peter Starič

34 Intervju: dr. Andrej Bajuk



Do povečanja javne porabe nikakor ne sme priti, čeprav ta nevarnost prav gotovo obstaja. Konkretno že pripravljamo nekatere predloge zakonodaje, ki bo uvedla pokrajine v Sloveniji. Gre predvsem za decentralizacijo – za to, da se odločanje približa ljudem.

12 Premiki v političnem prostoru

V anketi, ki jo je ta mesec opravilo podjetje Nova obzorja, se kažejo nekateri zanimivi premiki v slovenskem političnem prostoru. Pri tem ni pomembno samo, h kateri stranki se volivci ta čas nagibajo, temveč tudi, kako so se glasovi po volitvah selili med političnimi strankami.



16 Pomladna pozeba v LDS

Skoraj ne mine več teden, da ne bi mediji poročali o novih izstopih iz LDS in njenega poslanskega kluba. V ponedeljek so to storili še trije poslanci in poslanka. LDS ostaja le še blede senca nekdanje zmagovite stranke, na njen račun pa se krepi SD.

18 Prihranki v državni upravi

Za stroške prevoza na delo in z dela so lani v državnih službah izplačali 15.075,2 milijona tolarjev. Po uveljavitvi nove vladne uredbe so se ti stroški na nekaterih ministrstvih znižali tudi do 40 odstotkov. Na potezi so zdaj družbe v večinski lasti države.



Stalni zunanji sodelavci: Vera Ban,
Peter Colnar, Pavel Ferluga, Igor Gošte,
Miran Mihelič, Marija Vodišek

Lektoriranje: Joža Gruden

Prelom: Tone Tehovnik

Realizacija: Nova orbita d.o.o.

Fotografija: Gregor Pohleven (urednik),
Bor Slana, agencije, arhiv Demokracije

Tisk: Ma-tisk d.o.o., Maribor

Datum natisa: dan pred izidom

Izhaja: vsak četrtek;

Cena: 2,50 EUR / 599,10 SIT

Izdaja: Nova obzorja d.o.o.

Direktor: Andrej Lasbaher

Naklada: 11.000 izvodov

TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka d. d., Maribor

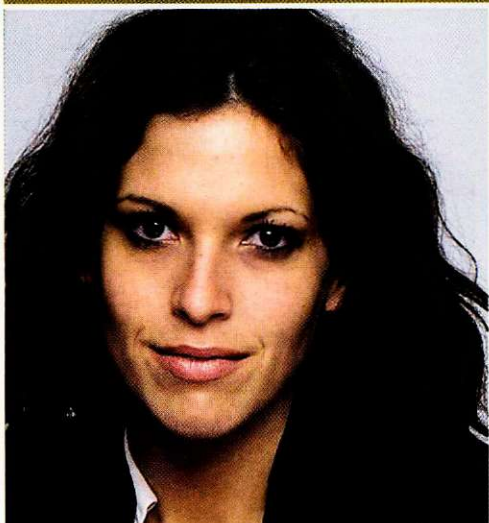
Poština plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik Demokracija med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo polnočnico s prvo revijo v mesecu. Odlage sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu.

Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Fotografija na naslovnici: FOTO SPRING, arhiv Demokracije



Moški bi morali prerasti svoj ego

Aleš Kocjan

Z najmlajšo poslanko v državnem zboru Evo Irgl, članico Slovenske demokratske stranke, smo se pogovarjali o zakonu o romski skupnosti, medijski zakonodaji in položaju žensk v politiki.

Poslanci v državnem zboru naj bi še ta mesec začeli z obravnavo zakona o romski skupnosti. Kako ocenjujete zakon?

Zakon o romski skupnosti je vsekakor korak naprej pri reševanju tega vprašanja. Kot prva država med članicami EU bomo to področje uredili celovito in ne več samo v okviru področne zakonodaje. Že v 90. letih se je govorilo o takšnem zakonu, vendar pa takratna vladajoča koalicija ni premogla toliko volje in poguma, da bi ga sprejela. A smo tega že vajeni. Enako je bilo ob verskem zakonu in zakonu o istospolnih partnerstvih. Menim, da bi lahko pravočasno sprejetje romskega zakona pripeljalo do zaježitve dogodkov, ki smo jim bili priče pred meseci. Zakon ureja položaj romske skupnosti v RS, njihove posebne pravice, organiziranost, predvsem pa ustvarja razmere za boljšo komunikacijo med Romi in državnimi ter lokalnimi organi. Seveda pa je treba poudariti, da je vsaka pravica hkrati tudi dolžnost. Če zakon določa posebne pravice pripadnikom romske skupnosti, t. i. pozitivna diskriminacija, se morajo tudi pripadniki romske skupnosti začeti polno zavedati, da morajo sprejemati tudi dolžnosti, ki jih slovenska zakonodaja nalaga vsem državljanom RS, torej tudi Romom. Pri tem Romi ne smejo in ne morejo biti izjema ali posebnost.

Že nekaj časa je minilo, odkar je DZ sprejel noveli zakona o RTV in zakona o medijih. Kako vidite učinke obeh zakonov? Pozitivno, negativno?

Težko bi se opredeljevala enoznačno, vendar sem mnenja, da je zakon o RTV Slovenija prinesel veliko pozitivnih sprememb predvsem na področju transparentnejšega delovanja RTV. Danes se na podlagi zakona natančno ve, kdo nosi odgovornost. Prejšnji zakon, ki je bil v nekaterih delih celo protustaven, ni opredeljeval nikakršnih odgovornosti. Ni se vedelo, kdo pije in kdo plača. Odgovornost je bila razpršena in v tem primeru nična. Tudi v primeru zakona o medijih je bilo dvignjenega precej prahu, sploh okoli pravice do popravka. Govorilo se je, da bodo mediji preplavljeni s popravki, danes pa vidimo, da je situacija popolnoma drugačna. Popravkov je celo manj, saj se novinarji bistveno bolj zavedajo, kako pomembno je, da informacijo pred objavo preverijo.

Nekateri vladi očitajo, da je zakona izkoristila za kadrovske menjave v medijih. Kako odgovarjate na to?

Če bi to držalo, bi slovenski mediji poročali o uspehih, ki jih dosega ta vlada. Spomnimo pa se lahko, da so mediji tri mesece dan za dnem poročali bolj ali manj le o družini Strojani, prezrli pa so se dejstva, da

je Slovenija ta čas v najboljšem gospodarskem položaju, da ima najnižjo brezposelnost itd. Prav je, da so mediji kritični do vlade, kadar si to zasluži, vendar je prav, da obveščajo javnost tudi takrat, ko dosega dobre rezultate za prihodnost Slovenije.

Kako pa bi ocenili položaj žensk v politiki? Še vedno se zdi, da se jih le malo odloča za vstop v politiko.

Državni zbor je sprejel zakon o spolnih kvotah, ki opredeljuje, koliko žensk mora biti na kandidatni listi. Kvote pomenijo korak naprej na tem področju, vendar menim, da mora želja po političnem delovanju dozoreti v ženskah samih, ne pa z uzakonjanjem. Že v razpravi v državnem zboru sem jasno izrazila stališče, da bi bila danes slika glede zastopanosti žensk v parlamentu zagotovo drugačna, če bi moški malce prerasli svoj ego in na določena mesta postavili ženske. Zgolj zakonsko predpisane kvote ne bodo prinesle večje participacije žensk v političnem prostoru. Za takšne spremembe je treba spremeniti miselnost v okolju, ki v Sloveniji žal ne predstavlja tolikšne pozitivne afirmacije, da bi si ženske želele vstopiti v politiko. Pa tudi mediji jim niso ravno naklonjeni. Spomnimo se samo Barbare Brezigar in njene kandidature za predsednico države.

Spopad s pomladjo

Napovednik Tedna slovenske drame je v teh dneh prinesel precej nenavadno napoved, saj se je med predstavami znašla tudi igra »Spopad s pomladjo« v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, za avtorja pa so mediji razglasili kar Boruta Pahorja, čeprav je to v resnici pisatelj Boris Pahor. Glede na to, da sedaj poteka boj za javnomnenjsko naklonjenost med strankami slovenske pomladi in Pahorjevo SD, se ime Boruta Pahorja zelo dobro ujema z naslovom drame.

ISKRICA

Mati

Aleksander Škorc

Sopihaje je bežala po gosto obraščeni strmini. Veje so ji boleče udarjale v obraz in telo, na več mestih so ji hudo odrgnile kožo, a čutila ni ničesar. "Samo čim dlje od mojih otročikov! Če jih speljem za sabo, jim vsaj otroka ne bosta padla v kremplje," si je mislila in nadaljevala svoj beg, ki pa je bil že od samega začetka obsojen na neuspeh. Zaslišala je močan pok, enega izmed mnogih, le da je bil ta bliže. Pekoča bolečina ji je ohromila korak in sledil je boleč, kotaleč se padec. Ko so zverine, ki so se podile za njo, pridrvele do nje, je bilo slišati še veliko pokov, a bolečine ni več čutila. Namesto nje se je pojavila svetloba, v soju katere se je duša uboge matere dvignila naravnost v nebesa, če smo natančnejši, šlo je za "medvedji oddelek" omenjene institucije, ki si je desni vladi na veliko veselje JD še ni uspelo podrediti.

"Hudo nevarna zverina je bila," je, mahajoč s spodnjo čeljustjo ubite matere, pred zbranimi navdušenci razlagal eden izmed rabljev. "S prav temile zobmi je ugriznila nedolžnega vaščana in se z njim nato še brezsravno valjala po bregu. Njena krivda je bila do neba vpijoča in prepričani smo, da smo tudi mladičema storili veliko uslugo, saj ju je v svoji krvoločnosti zanesljivo nameravala najpozneje ob veliki noči požreti. Menda kar na veliki petek! K sreči smo malčkoma s prisilnim strdanjem omogočili vsaj dostojno smrt."

Potem je sledila zelo vesela veselica, kjer se je veliko jedlo in še več pilo. Še prej so rablji seveda preoblekli zaradi različnih vzrokov ponečedene spodnjice, saj z mokroto med nogami res ni najprijetnejše veseljačiti.

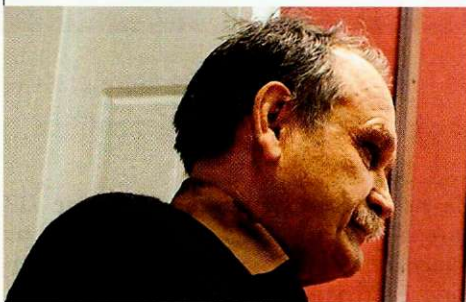
Lepo bi bilo, ko bi kakšen pomemben božji služabnik daroval mašo za zablodele ovčice, ki se pod krinko naravovarstvenikov preganjajo po gozdovih, vzgajajo in hranijo divjad, jo ljubosumno čuvajo in jo, kadar jim tiščanje v spodnjem delu trebuha ne da več miru, hladnokrvno postrelijo. Kvalitetno priporočilo vsemogočnemu bi omenjenim likvidatorjem resnično koristilo pri njihovi prepotrebni preobrazbi v normalno čuteče ljudi, kolikor niso gospodje mašniki ravno pri kakšni divjačinski večerji seveda. V tem primeru jih pač ne gre motiti. Pa tudi junaških strelcev ne. Bajе imajo po domovih presenetljivo veliko kosov orožja. Menda ga hranijo kar v spalnicah. Pa saj jih človek razume. Z nečim se je treba tudi v spalnici postaviti. In končno, tudi oni so samo ljudje.

P. S. Nedolžnih ljudi in krivih živali na tem svetu ni.

H-umor

„Moja stališča v normalni družbi ne bi veljala za ekstremna, žal pa Slovenija ni normalna družba – Slovenija je bolna družba, ki se prepočasi zbujala iz omame, v katero so jo uspavali komunisti s svojo več kot pol stoletja trajajočo diktaturo.“

(Ekonomist dr. Mičo Mrkač v svoji knjigi To so bile svete krave pojasnjuje, zakaj v Sloveniji velja za ekstremnega ekonomista in pisca kolumn.)



»Ne, nikakor nisem dlakocepski in jih ne morim s pravilno slovenščino, odvajam jih le od tega neznosnega 'full', ki je v pogovornem jeziku že vsaka druga beseda.«

(Literarni zgodovinar in nekdanji politik dr. Matjaž Kmecl svojim vnukom ne teži pretirano zaradi dandanašnje močno popačene slovenščine.)



»Na mojo ljubezen do rocka verjetno res ni vplival. Mi je pa približal glasbo, saj je bil velik ljubitelj klasike in mi je vcepil ljubezen do glasbenega ustvarjanja.«

(Vnuk Edvarda Kardelja Igor Šoltes, predsednik računskega sodišča in zapriseženi roker, je v glasbenem smislu bolj slab učenec svojega slavnega deda.)

»In če bo prišlo do izstopov in odstopov prihodnji teden, me nihče ne bo mogel prepričati, da se to ni zgodilo zato, ker bodo prihodnji teden javnomnenjske raziskave o podpori Liberalni demokraciji Slovenije.«

(Predsednik propadajoče LDS Jelko Kacin je prepričan, da so izstopi iz njegove stranke del zarote. Ni pa še ugotovil imena in priimka osebe, ki vleče niti iz ozadja.)



»Veste, Mercator je bil moja velika ljubezen že v času, ko sem prvič delal v njem, in ta ljubezen ni nikoli izginila.«

(Predsednik uprave Mercatorja Žiga Debeljak prisega na pregovor, da prve ljubezni človek nikoli ne pozabi.)

»Saj veste, kdo piše vam neprijetne resnice, kar pridite k meni. Ropi in anonimne grožnje ne zadoščajo, vabim vas, da pokažete, kaj vse še zmorete. Kar oglasite se, saj veste, kje sem.«

(Predsednik države in vodja Gibanja za pravičnost in razvoj Janez Drnovšek bi se rad osebno soočil s tatovi, ki so ukradli prenosni računalnik enemu izmed članov gibanja in sodelavcu njegovega kabineta.)



»Pri nas pa so priključeni na državne jaslje, imajo dobre plače in mešajo meglo, medtem ko kaj bistvenega še niso dosegli.«

(Predsednik SNS Zmago Jelinčič je razkril lastnosti vodilnih slovenskih sindikalistov.)

»Ne bi se strinjal, da sem tako zelo učinkovit.«
(Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Jure Zupan samokritično ugotavlja, da kot minister ni storil tega, kar je obljubil samemu sebi.)

»Če bo slovenska politika postala peskovnik, naj se politična elita zapodi v tiste peskovnike, ki so danes onesnaženi s težkimi kovinami. Otroci jim bodo hvaležni.«

(Novinar in urednik Ali H. Žerdin bi za blagor slovenskih otrok vso politično smetano nagnal na nahajališča svinca ob otroških vrtcih.)

»Ko slišim »uboga Srbija«, skočim s stola.«
(Haaska tožilka Carla Del Ponte ne prenaša pomilovanja držav, ki še niso izročile vojnih zločincev.)

Vse se konča pri denarju

Zaradi pol milijarde evrov v mestno blagajno prekopavanje ljubljanskih ulic nenadoma ni več nezakonito in škodljivo.

Po petkovem dogovoru med vodstvom zasebnega podjetja Gratel (v katerem je zaposlenih le nekaj ljudi) in ljubljanskim županom Zoranom Jankovičem bo podjetje še naprej gradilo optično telekomunikacijsko omrežje v Ljubljani. Večinski lastnik in prokurist Gratele Jure Krč ter župan Janković sta podpisala dogovor, na podlagi katerega je Gratel umaknil upravno in odškodninsko tožbo, mestna občina pa je dala soglasje k nadaljevanju graditve omrežja. Župan je odpravil tudi odlok, po katerem je pretekli teden dela ustavil. Glede na vojno, ki je trajala na ljubljanskih ulicah, ko so bili na delu tudi inšpektorji, lahko ugotovimo, da se je Janković želel pokazati kot župan, ki opozarja na nepravilnosti, zato je stopil na prste Gratelu, ki je po njegovem mnenju nezakonito in v škodo mestne občine polagal optične kable na podlagi pogodbe s prejšnjo županjo Danico Simšič. Mimogrede dodajmo, da so v mestni svetniški skupini SDS na velikodušnost MOL opozorili že pred dvema letoma. Če je šlo za škodljive posle, bi moral Janković ukrepati zoper odgovorne in uveljavljati tudi odškodnino za škodo. Tega ni storil, ampak se je z Gratelom dogovoril



Prekopane ljubljanske ulice

o nadaljevanju del. Gratel pa je podpisal, da bo občini do konca junija plačal 500 tisoč evrov. Ali bo to odškodnina za prekopavanje cest (in bo denar šel za ceste) ali bo to donacija, naj bi se Janković odločil do 15. aprila. Glede na to, da so donacije za Jankovića normalna stvar, se nekateri že sprašujejo, ali bo šla pri tem kakšna donacija tudi na kateri drugi račun. Kakor koli, Gratel dela nemoteno nadaljuje, na besede, da so bila vsa dela doslej nezakonita in škodljiva, pa je Janković zaradi pol milijarde evrov pozabil. V. K.

Modrosti tedna

»Razpad LDS ni zagotovilo, da na slovenski politični oder prihaja nov, resen igralec – ga je pa mogoče imeti za dokaz, da se vsaj del veljakov te stranke trudi opustiti držo, ki ne more biti produktivna alternativa vladajoči politiki in za povrh krepi blokovske delitve.«

(Publicist dr. Miha Kovač)

»LDS je v krizi že dve leti in pol, toda noben njen član doslej še ni izustil niti besede, s katero bi rekel bobu bob. LDS-ovci – celo najbolj antagonistični med njimi – se obnašajo tako, kot da bi vsaka odkrita, nediplomska izjava povzročila najmanj tretjo svetovno vojno, če ne celo izredno stanje v slovenskem parlamentu! Verjetno si domišljajo, da s tem prispevajo k politični kulturi, kulturi dialoga.«

(Publicist Marko Crnkovič)

Zadnje poglavje?

Sredi prejšnjega tedna je izolskemu županu Tomislavu Klokočovniku (Izola je naša) verjetno odleglo. Ustavno sodišče je namreč zavrnilo pritožbo nekdanje županje Brede Pečan (SD), ki je spodbijala izid drugega kroga županskih volitev lanskega novembra. Sodišče je presodilo, da pritožnica ni izčrpala vseh pravnih sredstev, preden se je obrnila nanj.

Pečanova v drugi pritožbi na ustavno sodišče ne priznava domnevno nedorečenih členov zakona o lokalnih volitvah in zakona o volitvah v državni zbor, o čemer pa sodišče še ni odločalo. Nekdanja županja in aktualna poslanka, ki naj bi po lastnih besedah takšen izid zaradi prehitre vložitve pritožbe pričakovala, zdaj napoveduje novo, »pravo« pritožbo. V njej se bo zavzemala za človekove pravice volivcev iz izolskega doma ostarelih, katerih glasovnice, ki so prispele po pošti, je občinska volilna komisija razveljavila. Medtem so v poslanski skupini SDS Pečanova znova pozvali, naj prevzame politično odgovornost za sum vpletenosti v domnevne volilne nepravilnosti v prvem krogu občinskih volitev in zapusti poslanske klopi. M. V.

Nekdanja izolska županja Breda Pečan



Niso zastrupljeni

Potem ko so strokovnjaki z Inšpektorata RS za zdravje sredi prejšnjega tedna izmerili prekoračene vrednosti svinca in kadmija v mivki iz peskovnikov v kar 25 vrtcih po državi, je prvotni strah dokončno odpravljen. Kontaminirana



Sporno mivko so zamenjali.

mivka iz Rudnika svinca in cinka Mežica naj sicer ne bi bila nevarna za otroke, a so jo vseeno hitro zamenjali oziroma so otrokom onemogočili dostop do nje. Petkove krvne analize o vsebnosti svinca in ponedeljkove o vsebnosti kadmija pri 26 najbolj izpostavljenih malčkih s celjskega območja so ovrgle sum na zastrupitev, saj so bile izmerjene vsebnosti omenjenih elementov

bistveno nižje od mejnih vrednosti. Šolski minister Milan Zver je ob tem sprejel še dodatne ukrepe. V vse vrtce, ki naj bi bili mivko naročili pri spornem proizvajalcu, je poslal zdravstvene inšpektorje. Poleg tega so vse vrtce pozvali, naj pregledajo sestavo mivke. Neprimeren pesek naj bi zamenjali z neoporečnim, je še obljubil Zver. M. V.

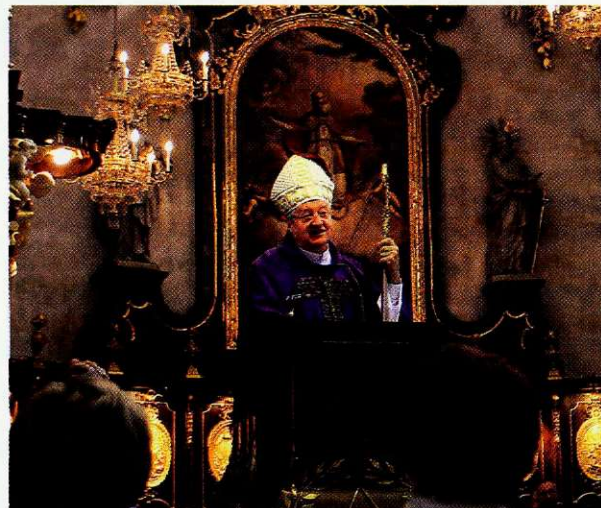
Nadškof Uran novi predsednik SŠK

Slovenska škofovska konferenca (SŠK) je v petek, 16. marca, na 34. redni seji izvolila novo vodstvo, ki se v skladu s statutom menja vsakih pet let. Franca Krambergerja je nasledil Alojz Uran.

Dosedanega predsednika SSK Franca Krambergerja, mariborskega nadškofa in metropolita, je nasledil dosednji podpredsednik SŠK, ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran, za podpredsednika pa je bil izvoljen celjski škof Anton Stres, ki je tudi predsednik komisije Pravičnost in mir pri SŠK. Nadškof Uran je v izjavi po izvolitvi za predsednika SŠK dejal, da si bo prizadeval za tenkočutno prepoznavanje znamenj časa v slovenski družbi in v globaliziranem svetu ter za novo evangelizacijo, ki vključuje osebno angažirano in pričevanjsko življenje po veri. Po njegovem mnenju je nedavno sprejeti zakon o verski svobodi dobro izhodišče za nadaljevanje pogovorov o odprtih vprašanjih med Cerkvijo in državo. Nadškof Uran se je tudi zahvalil do-

sedanjemu predsedniku SŠK Krambergerju in obljubil, da si bo prizadeval za edinost med škofi in škofovskimi konferencami v Evropi ter za edinost s Svetim sedežem, napovedal pa je tudi pripravo obiska slovenskih škofov *ad limina apostolorum* pri papežu Benediktu XVI.

Cerkev na Slovenskem je nedavno zaznamovala tudi stoletnico ustanovitve Rafaelove družbe. Kot je na pastoralni konferenci v Celju pojasnil njen ravnatelj msgr. Janez Rihar, je bila Rafaelova družba ustanovljena kot bratovščina, ki je s podporo cerkvenih, državnih in karitativnih gibanj z zbiranjem sredstev pomagala izseljencem, da bi ohranili človeško dostojanstvo, versko in narodno identiteto ter našli možnosti za uresničitev ciljev izselitve. Nastala je na pobudo tedanjega ljubljanskega škofa Antona B. Jegliča in od leta 1907 delovala v Ljubljani kot slovenska podružnica avstrijske Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani. Dvajset let kasneje je nastala samostojna Rafaelova družba, njen prvi predsednik pa



Nadškof Alojz Uran, novi predsednik SŠK, med mašo v stolnici

je postal tedanji ljubljanski župan Juro Adlešič. Slovečnosti ob stoletnici Rafaelove družbe so se udeležili tudi nekateri slovenski škofje, med njimi mariborski pomožni škof Peter Štumpf, ki je v okviru SŠK odgovoren za pastoralo Slovencev po svetu. G. B.

Ministrova rokavica

Minister za javno upravo Gregor Virant se je minuli teden sešel s predstavniki Sindikata državnih organov Slovenije, Sindikata vojske, obrambe in zaščite, Sindikata ministrstva za obrambo, Sindikata carinikov Slovenije in Policijskega sindikata Slovenije. Kot je pojasnil ob koncu pogovora, so vsi sindikati razen policijskega jasno izrazili stališče, da se zavzemajo za izravnano delovnih mest uniformiranih javnih uslužbencev. Minister je še dejal, da je ponudba vlade nominalno zvišanje plač za 229,5 milijona evrov na letni ravni in da jo sindikati lahko podpišejo kadar koli. To pomeni, da bi se osnovne plače gasilcev, vojakov, policistov, paznikov in izterjevalcev povišale za najmanj štiri odstotke, od tega največ vojakom. Nekoliko razočarani so bili v policijskem sindikatu. Sekretar Policijskega

sindikata Slovenije Aleksander Cver je namreč pričakoval splošno razpravo o finančni politiki države, ne pa le primerjave delovnih mest.

Kot je znano, od leta 2003 za prej navedena delovna mesta velja, da so v izhodiščnih plačah izenačena. Z nastankom konfederacije sindikatov javnega sektorja se je pojavil predlog, da se ta delovna mesta diferencirajo, to pa med sindikati teh služb povzroča nesoglasja. P. A.



Minister Virant se sešel s sindikati.

TVS 3 v letu dni



Lovro Lončar in Anton Guzej

Generalni direktor javnega zavoda RTV Slovenija Anton Guzej in generalni sekretar državnega zbora Lovro Lončar sta minuli ponedeljek podpisala dogovor o medsebojnem sodelovanju na področju prenosov sej DZ in njegovih delovnih teles. Državni zbor bo nacionalni televiziji omogočil neposredne prenose iz velike dvorane DZ, njegovega

tiskovnega središča ter velike in male dvorane na Tomšičevi ulici. Guzej je ob tem dejal, da je podpis dogovora začetek uresničevanja določb zakona o RTVS, ki določa, da RTVS zagotavlja poseben nacionalni televizijski program, ki bo namenjen neposrednim prenosom sej DZ in njegovih delovnih teles oziroma predvajanju posnetkov teh sej, kadar prenos ni mogoč.

Ljerka Bizilj, urednica programa, ki naj bi zaživel v letu dni, je poudarila, da bo program poleg prenosa parlamentarnega dogajanja zajemal še redna poročila, parlamentarni dnevnik in tedensko mozaično oddajo. Po besedah direktorja TV Slovenija Jožeta Možine bodo zaradi gledljivosti programa omenjenim vsebinam dodali še športne in dokumentarne. Vložek RTVS v vzpostavitev tretjega programa bo znašal milijon in pol evrov, deset milijonov evrov pa bo stala njegova digitalizacija. P. A.

Sindikalna govorica ulice

Gašper Blažič, foto: Bor Slana

Znova sindikalne grožnje Leto in pol po velikih sindikalnih demonstracijah, ko je konec novembra 2005 na poziv sindikatov več tisoč ljudi demonstriralo proti napovedanim vladnim reformam, med vlado in sindikati znova postaja vroče. Čeprav Ljubljana tokrat še zdaleč ni doživela množičnega shoda kot pred letom in pol, so sindikati v četrtek, 15. marca, pripravili protestni shod, ki naj bi opozoril na domnevno nedopustnost privatizacije zdravstva in šolstva. Vendar so bila stališča sindikalnih »jurišnikov« tokrat nekoliko bolj spravljiva kot pred letom in pol, čeprav je v zraku obvisela tudi grožnja, da bodo sindikati uporabili vsa pravna sredstva, če vlada ne bo izpolnila njihovih zahtev. Predstavniki petih sindikalnih organizacij so izrazili stališče, da na splošno ne nasprotujejo privatizaciji, vendar morajo javne storitve, še zlasti v zdravstvu in šolstvu, ostati dostopne vsem ljudem. Izrazili so tudi protest proti liberalizaciji poštnih storitev, svoja stališča pa so zapisali v deklaraciji, ki so jo naslovili na predsednika vlade Janeza Janšo in predsednika državnega zbora Franceta Cukjatija. Sindikalne proteste je podprla Študentska organizacija Slovenije in tudi (zdesetkana) opozicija, seveda brez SNS, v imenu katere je Zmago pl. Jelinčič sindikate obtožil, da »mešajo meglo«.

Diplomatski odziv državnega vrha Na protestni shod se je še isti dan odzvala vlada. Premier Janez Janša se je že pred protestnim shodom s posebno izjavo za javnost odzval na napoved protestov in v njej med drugim zapisal: »Danes se nahajamo pred ključnimi razvojnimi izzivi, ko odgovarjamo na vprašanje, kako oblikovati sodobno in dinamično gospodarstvo. Okolje, ki bo vzpodbujalo vseživljensko učenje in podjetnost in ki bo trdna podlaga za našo gospodarsko rast. Samo ta pa je lahko realna osnova blaginje pa tudi učinkovite solidarnosti.« Janša je še zapisal, da si je vlada že do zdaj prizadevala za socialni dialog in da je bila že dosežena visoka stopnja usklajenosti ključnih razvojnih programov. Tudi ministri Milan Zver in Andrej Bručan, ki pokrivata šolstvo in zdravstvo – področji torej, ki naj bi bili po mnenju sindikatov izpostavljeni privatizaciji –, sta ocenila, da so bili protesti nepotrebni, ker socialni dialog poteka. Zver je ob tem pojasnil, da reforme v šolstvu še niso dorečene in da se bodo o njih pogovorili s socialnimi partnerji, Bručan pa je dodal, da je bila odprta javna razprava o zakonu o koncesijah v zdravstvu, ki pa naj ne bi povzročile razslojevanja prebivalstva. Na proteste sta se odzvala tudi poslanca SDS Alenka Jeraj in Ivan Grill, predsednik podmladka SDS Nikolaj Oblak pa je v izjavi za javnost izrazil stališče, da se znova zlorablja zaupanje Slovencev v sindikate in da se izrablja moč ulice. Opozoril je tudi na Belo knjigo o zasebnosti iz leta 1995 in je v njej zapisano, da mora država ustvarjati razmere za razvoj zasebnega sektorja. Ob tem se je vprašal, zakaj sindikati niso organizirali protestov že ob njenem izidu.



Sindikati so namesto pogovorov izbrali ulico.

Zadnji sindikalni protest je bil namenjen tudi strnitvi vrst v opoziciji, saj je v sindikatih veliko funkcionarjev, ki so doslej kandidirali na listah LDS in SD.

Diskurz ulice Če so pred nekaj meseci nekateri posamezniki govorili, da se je v primeru družine Strojani »zgodila ulica«, lahko to mirno rečemo tudi za zadnje sindikalne proteste, ki so javnosti poslali povsem napačen signal o dogajanju o državi. Dejstvo je namreč, da pospeševanje ustanavljanja zasebnih šol s koncesijo – poudarek je predvsem na osnovnih šolah, kjer je zasebni sektor praktično nerazvit – ne bo pomenilo manjše dostopnosti do šolstva, kot trdijo sindikati, saj bodo prav koncesije preprečile, da bi zasebne šole zaračunavale visoke šolnine in s tem onemogočile enako dostopnost in izbirnost vsem. Tako recimo štiri obstoječe katoliške gimnazije dijakom zaračunavajo le mesečni prispevek za nadstandardni program, ki ga socialno ogroženim družinam dijakov vsaj delno krije Slomškov sklad. Ni pa mogoče prezreti, da je bil očitno zadnji sindikalni protest posredno namenjen tudi strnitvi vrst v opoziciji, saj je v sindikatih veliko funkcionarjev, ki so doslej kandidirali na listah LDS in SD. A to niti ne bi bilo sporno, če se ne bi nekateri sindikalni funkcionarji sklicevali na preživeto socialistično dogmatiko ne glede na razvoj države. ■



Teorije zarote

Gašper Blažič

Diskurz teorij zarote je v slovenskem političnem prostoru uveljavljen še iz časa prve etape tranzicije.

Tovrstna praksa pa se očitno nadaljuje. Ugibanja o teorijah zarote je v zadnjem času znova vzbudil nihče drug kot predsednik države Janez Drnovšek. Nedavno so namreč doslej neznani vlomilci vdrl v stanovanje administratorja spletnih strani Gibanja za pravičnost in razvoj ter odnesli prenosni računalnik s podatki o članih gibanja. Le malo po tem je sledila podobna tatvina pri enem od uslužbencev urada predsednika republike. Seveda je predsednik države oba dogodka povezal in ju označil kot posledico njegove kritike na račun oblasti. Po predsednikovem komentarju obeh tatvin bi lahko sklepali, da gre gotovo za načrtovano zaroto Janševih privrženecv proti predsedniku republike, ker je na račun vlade izrekel nekaj krepkih – če morda za to tatvino ne stoji kar sama vlada ali katera od vladajočih strank.

Če upoštevamo star pregovor, da se klin s klinom izbija, potem bi morda predsedniku države vrnili milo za drago z novo teorijo zarote: če Drnovšek ni paranoičen, je po vsej verjetnosti šlo za dogovorjen vlom v stanovanje dveh ljudi, ki sta povezana z njim – senca krivde pa bi seveda padla na vlado in/ali njene privrženice, ki bi imeli dober motiv za vlom, saj ne more biti naključje, da je v tako kratkem času prišlo do dveh vlovov v Drnovškovi neposredni okolici. To je dejansko le preslikava Drnovškove teorije zarote, vendar z nasprotnim predznakom. Pri tem bi lahko še dodali, da sta tatvini prišli kot naročeni za vzpenjajočo se SD, saj je njena poslanska skupina takoj zavzela stališče, da bi se morala z dogodkom ukvarjati parlamentarna komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Obstajal naj bi namreč sum, da sta bila vloma politično motivirana. Morda bi se v tem primeru lahko spomnili požiga nemškega parlamenta leta 1933, ko je Hitler zanj hitro našel krivce pri komunistih. Se tako nemara uresničujejo Hanžkove besede, da so razmere v Sloveniji podobne tistim v nacistični Nemčiji?

Uporaba diskurza paranoje seveda ni presenetljiva, če pomislimo, koliko teorij zarote je mogoče slišati v zadnjem času, predvsem v povezavi z mediji, ki naj bi jih obvladovala sedanja vlada. Uporabniki tovrstnega diskurza se zgrešenosti svojega početja ne zavejo, dokler jim ne nastavimo ogledala (na primer z dejstvom, da Dnevnik in POP TV iz kdo ve katerega razloga nista poročala o podelitvi Jurčičevih nagrad). Očitno bo takšno lekcijo potreboval tudi Drnovšek, ki sicer čedalje bolj uživa v kalimerovski vlogi večne žrtve zarot.



Resnica boli

Peter Avsenik

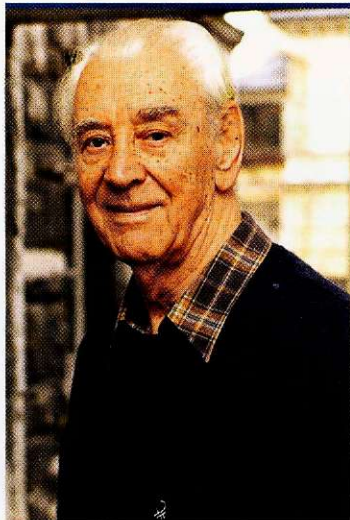
Dokument ministrstva za zunanje zadeve v desetih točkah je dodobra razvnel strasti naših južnih sosedov.

Na spletni strani ministrstva za zunanje zadeve (MZZ) je najprej objavljen poziv hrvaškim medijem in politikom, naj ravnajo bolj objektivno in s pozitivnim stališčem do reševanja problematike slovensko-hrvaških odnosov. Zunanji minister Dimitrij Rupel se dotika zlasti komentiranja nekaterih hrvaških novinarjev, češ da sta se državi o državni meji 15 let neuspešno pogajali in da do sporazuma, ki naj bi ga Hrvaška ponujala ves čas po osamosvojitvi, ni prišlo le po slovenski krivdi. Minister pojasnjuje, da sta slovenska in hrvaška stran že po desetih letih pogajanj parafirali sporazum, a si je hrvaška stran nato premislila. Dokument nato navaja še obsežen seznam hrvaških enostranskih posegov, ki so v nasprotju z dogovori in s stanjem 25. junija 1991.

Burni odzivi, v katerih večinoma zmerjajo slovenskega zunanjega ministra (na primer, da je to njegov labodji spev) in slovenske medije obtožujejo nekorektnosti, so sicer razumljivi, a v tej zgodbi čisto brez pomena. Nekateri hrvaški mediji so ministrov pisanje pač vzeli preveč osebno. Za vzdrževanje prijateljskih odnosov pa je nujno, da se vsaj vsake toliko časa nalije čistega vina. A če že govorimo o tem; poročanje hrvaških medijev oziroma zavajanje tamkajšnje javnosti je zagotovo tudi naša stvar, vsaj v tistem delu, ki se tiče odnosov med državama (prav tako, kot je morebitno neobjektivno poročanje slovenskih medijev v zvezi s tem tudi stvar južnih sosedov). V tem kontekstu je pomembno tudi dejstvo, da tako nacionalističnih in provokativnih besedil, kakršne premorejo hrvaški mediji, v slovenskih skorajda ne zasledimo. Prav zato se zdi, da bi morali južni sosedje najprej pomesti pred svojim pragom. Težko je namreč verjeti, da bi Slovenija Hrvaški v času, ko na vse pretege podpira njeno vključevanje v evroatlantske povezave, predlagala, naj se na medijskem področju vrne nekaj desetletij nazaj. Ne nazadnje to ni niti v slovenskem interesu.

Žalostno pa je, da Hrvatje verjetno nočejo razumeti sporočila slovenske strani, kaj šele da bi pomislili, da ima slovenski zunanji minister morda prav, in bi njegovo sporočilo vzeli dobronamerno.

Hrvaška stran – vsaj politika, če že ne mediji – bi morala imeti toliko zdravega razuma, da bi dokument MZZ, ki prikazuje dejstva, kakršna so, vzela resno. Že zato, ker so Hrvatje s tako burnim odzivom padli na izpitu iz snovi, ki jim jo je s postavko o negativnem pristopu do reševanja slovensko-hrvaških odnosov odpredaval minister Rupel.



Ignoriranje tožilstva

Dr. Peter Starič

Potem ko so Strojanovi dobili urejeno bivališče na vojaškem poligonu v Rojah, bi pričakovali, da bo zadeva za nekaj časa izgubila zdaleč pretirano pozornost naših in celo tujih medijev.

V novem domovanju je Strojanove obiskal celo predsednik države, s čimer je pokazal, da se raje družijo s Cigani kot z diplomati. (Hkrati se pritožuje, da mu vlada ne izkazuje dovolj spoštovanja.) Vendar pričakovanega zatišja kljub predsednikovemu blagoslovu ni bilo. Nekako »za slovo« je varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek tik pred koncem svojega mandata še izbrskal, naj policijsko nadzorovanje te družine v času, ko je bila nastanjena v Postojni, ne bi bilo zakonito. Če upoštevamo, da je bilo za Strojanove samo od leta 2000 pa do takrat, ko so zapustili Dečjo vas, vloženih več kot 700 kazenskih ovadb zaradi ustrahovanja, voženj z neregistriranimi avtomobili, kraj, ropov in posilstev, nam zdrava pamet pove, da je bil policijski nadzor v Postojni upravičen in nujen. To potrjuje tudi dejstvo, da v času policijskega nadzora ni bilo nobenih novih prijav kaznivih dejanj te družine. Policiji moramo samo čestitati za uspešno opravljeno nalogo! Seveda so se Strojanovi zaradi nadzora počutili kot ribe na suhem, saj so morali popolnoma spremeniti svoje dotedanje asocialno vedenje. Poleg tega lahko domnevamo, da so jim bile pretrgane tudi nekatere pomembne »poslovne povezave«. Če pa jih policija ne bi nadzirala, bi jo opozicija verjetno prav tako kritizirala, kar smo videli v primerih Plut in Casiraghi.

Hanžkova obtožba je priromala celo na vrhovno državno tožilstvo. Vendar je predsednica Barbara Brezigar dejala, da so ugotovili, da pri policijskem sledenju Strojanovih ni bilo nič nezakonitega. Tu bi se morala zadeva končati, kajti odločitev vrhovnega državnega tožilstva, kjer so zbrani zelo sposobni pravni strokovnjaki z univerzitetno izobrazbo, bi morala prevladati nad odločitvami vseh drugih ustanov na nižjih ravneh. Tako je vsaj v demokratičnih državah, kjer se stranke na oblasti menjajo. Vseeno pa poslanci, nekdanji komunisti, ki so se preimenovali v LDS, in njihova Liberalna akademija menijo, da vrhovno tožilstvo ne premore dovolj sposobnih strokovnjakov. Odločitev vrhovnega tožilstva so ignorirali tudi

mediji in so »nezakoniti nadzor Strojanovih« še kar naprej premlevali po časopisih, radiu in televiziji. Nekaj podobnega smo poslušali že pred leti v zadevi Depala vas. Pozneje so vso »pot in dejavnosti« od Depale vasi do obrambnega ministra temeljito raziskali in je celo sodišče ugotovilo, da je bilo takratno ravnanje pripadnikov MORIS zakonito. V oči pa je padlo, da niso hoteli raziskovati še v nasprotni smeri, da bi ugotovili, kdo je bil tisti na vrhu piramide, ki je naročil incident v Depali vasi, zaradi katerega so potem odstavili obrambnega ministra Janeza Janšo. Celo rakete, ki naj bi jih bili – kot je omenjal policist Beznik – takrat nameščali na policijska oklepna vozila, so ostale brez odmeva. Kljub ugotovitvam sodišča, da je bilo ravnanje specialcev MORIS zakonito, niso znova ustoličili po krivici odstavljene obrambnega ministra in se mu opravičili. In kljub oprostilni sodbi smo pozneje v medijih ob raznih priložnostih poslušali isto lajno: Depala vas, Depala vas, Depala vas ...

Toda vrnimo se k zadevi Strojani. Čeprav so v švicarskem časniku Neue Zürcher Zeitung napisali, da se ta družina preživlja z nabiranjem jagod, dračja in starega železa, je nenavadno, da so si z zaslužkom od teh dejavnosti lahko privoščili zelo dragega odvetnika Čeferina. Trdovratno pogrevanje policijskega nadzora, ki naj bi bil nezakonit, pa razkriva, da pojmujejo poslanci LDS vlogo vrhovnega tožilstva precej po svoje. Nekako tako kot v prejšnjih časih, ko je nad policijo, sodstvom in tožilstvom bedel

centralni komite zveze komunistov, kjer so v resnici o vsem odločali. Takrat so to imenovali »demokratični centralizem«. Ker ne morejo preboleti poraza na volitvah, ne sprevidijo, da so časi »de-

Odločitev vrhovnega tožilstva so ignorirali tudi naši mediji ...

mokratičnega centralizma« minili – tako zanje kot tudi za vladno koalicijo. Ni videti, da je njihov program še kaj drugega, kot da si vztrajno ter z vsemi močmi in vzvodi, ki jih še imajo v medijih, prizadevajo destabilizirati demokratično izvoljeno vlado. Posledice take zaslepljenosti se že kažejo – pri njih samih. ■



Premiki v političnem prostoru

Dr. Matej Makarovič, foto: arhiv Demokracije

V zadnji anketi Novih obzorij se kažejo nekateri premiki v slovenskem političnem prostoru. Pri tem ni pomembno samo, h kateri stranki se volivci *ta čas* nagibajo, temveč tudi, kako so se glasovi po volitvah selili med političnimi strankami.

Po vprašanju, katero stranko so anketiranci volili na državnoborskih volitvah leta 2004, smo tako najprej postavili vprašanje, v kolikšni meri so – gledano z današnjega vidika – zadovoljni s svojo takratno izbiro. Zaposili smo jih, da delo stranke, ki so jo volili takrat, ocenijo s šolsko oceno od 1 do 5. Rezultate vidimo v grafikonu 1, kjer najdemo tako povprečno oceno kot tudi standardni odklon. Slednji pomeni, kolikšno je povprečno odstopanje ocen od povprečja, in nam torej kaže stopnjo (ne)soglasja o oceni stranke, ki jo je kdo izbral leta 2004.

Čim večji je standardni odklon, bolj se ocene posamične stranke med seboj razhajajo.

Najvišje ocene in najmanj medsebojnih razhajanj je značilno za volivce Nove Slovenije in Socialnih demokratov. Iz tega bi lahko sklepali tudi, da imata obe stranki razmeroma stabilno in trdno volilno bazo, ki ostaja svojima strankama precej zvesta. Z le manjšim zaostankom so se nekako v sredino uvrstile SDS, SLS in SNS.

Znatno nižje ocene pa sta od svojih volivcev iz leta 2004 prejela DeSUS in LDS. Pri DeSUS opazimo tudi precejšnje razhaja-

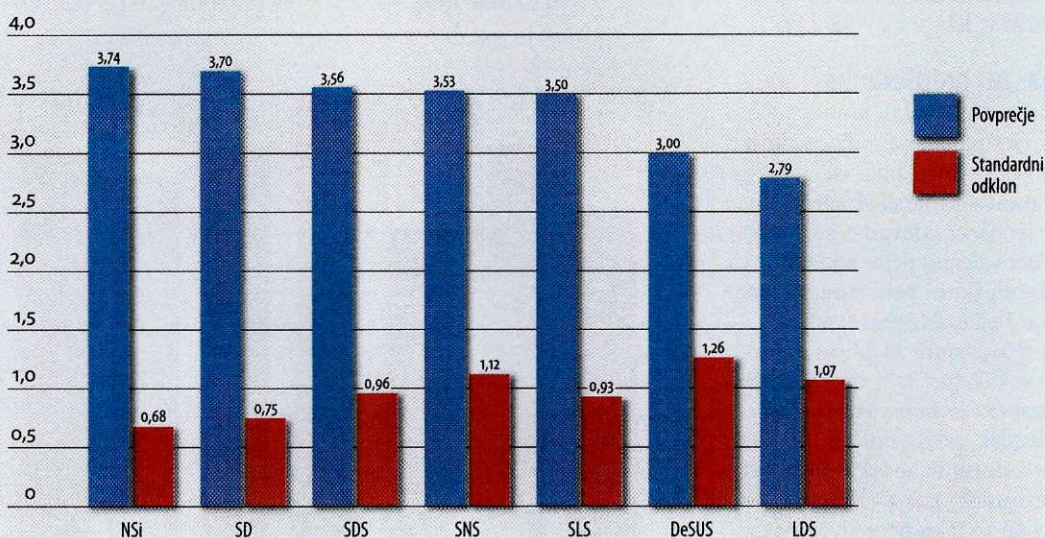
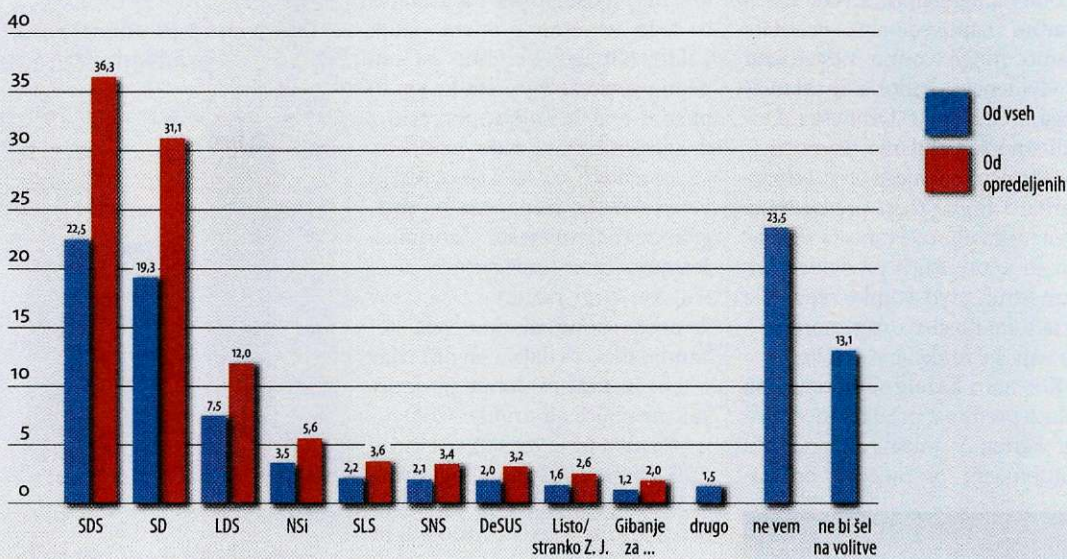
nje takratnih volivcev glede ocene stranke, kar je morda povezano tudi z občasno razpetostjo stranke med vladno koalicijo, v katero se uvršča, in nekaterimi njenimi stališči, v katerih je bližje opoziciji. Ne glede na to pa moramo to oceno zaradi razmeroma majhnega števila volivcev te stranke v našem vzorcu jemati z določeno rezervo.

Po pričakovanju – glede na zadnje premike – pa so njeni volivci najslabše ocenili LDS, kar se ujema z znatnim upadanjem podpore tej stranki v zadnjem času in ga je potrdila tudi naša anketa. Mnogi, ki so leta 2004 volili LDS, so se na-

mreč medtem preusmerili k drugim strankam, še posebno k SD.

In koga bi izbrali danes? Tudi klasično vprašanje o tem, katero stranko bi anketiranci volili, če bi bile to nedeljo volitve, je pokazalo na pomembne premike v političnem prostoru glede na zadnje državnoborske volitve pa tudi glede na zadnje lokalne volitve.

Na prvem mestu sicer ni razlik – ohranila ga je vladajoča SDS. Popolnoma jasna pa je zamenjava na drugih dveh mestih, kjer prednost SD pred LDS niti ni več samo simbolična, temveč že prav izrazita. Slovenski politični sistem se tako

Grafikon 1: Povprečna ocena stranke, ki jo je anketiranec volil, s standardnim odklonom**Grafikon 2: Katero stranko bi volili, če bi bile naslednjo nedeljo državnozborske volitve?**

zelo izrazito spreminja v sistem dveh močnih strank, med katerima pa očitno ni stranke, ki je vodila slovenske vlade kar dvanajst let.

Vzpon SD lahko zelo očitno pripišemo propadanju LDS, pri čemer je težko oceniti, na kateri točki se bo ta proces končal. Kljub nekaterim pričakovanjem v tem procesu niso vsaj na nacionalni ravni skoraj nič pridobile nove stranke in liste. Lista ali morebitna stranka Zorana Jankovića ter Gibanje za pravičnost in razvoj, ki sta bila izrecno vključena na seznam, ki so ga anketarji prebrali vsakemu anketirancu, očitno na nacionalni ravni ne bi igrala relevantne vloge, čeprav sta pred tem dosegla pomembne uspehe na lokalnih volitvah.

Teže morebitne nove stranke, ki bi nastala iz društva Zares, nismo mogli neposredno preveriti, saj tega društva v času izvajanja ankete pač še ni bilo, lahko pa smo predvidevali, da bo nekaj takega nastalo. Novega političnega poja-

va pa ne bi smeli podcenjevati, saj je 13 odstotkov volivcev vendarle izjavilo, da bi bila njihova strankarska izbira »drugačna, če bi na volitvah nastopila nova stranka, ki bi jo ustanovili poslanci, ki so izstopili iz LDS«.

Toda katere volivce bi taka nova stranka pravzaprav lahko pritegnila? V volilno bazo katerih strank bi lahko posegla? Okvirne odgovore nam daje Grafikon 3, ki kaže, kolikšen delež volilnega telesa sedanjih strank bi si načeloma lahko odrezala nova stranka.

Ugotovimo lahko, da bi nova stranka posegla predvsem v volilno telo LDS, saj bi se lahko dobra

tretjina sedanjih volivcev LDS v primeru nastopa nove stranke odločila zanj in ne za LDS. Navdušila bi lahko tudi dobro petino neopredeljenih ter nekaj več kot deseti-

no volivcev drugih opozicijskih strank in DeSUS. Razen slednje praktično ne bi posegla v volilno telo strank vladajoče koalicije, ne bi pa ji uspelo mobilizirati niti ►

Info o anketi

Datum izvedbe: 5. do 7. marec 2007

Okvir vzorčenja: telefonski imenik

Metoda izvedbe: telefonsko

Klicani vzorec: 1600

Realizirani vzorec (n): 804 (odklonilo 371, drugi nedosegljivi)

Stopnja odziva: 50,25%

Standardna napaka za 95% interval zaupanja: $\pm 2,1$ pri 10% deležih, $\pm 3,2$ pri 30% deležih, največ $\pm 3,5$ (pri 50% deležih)

▶ sedanjih nevolivcev. Razumljiv je tudi podatek, da kar 43 odstotkov volivcev nove stranke izhaja iz vrst tistih, ki so leta 2004 volili LDS.

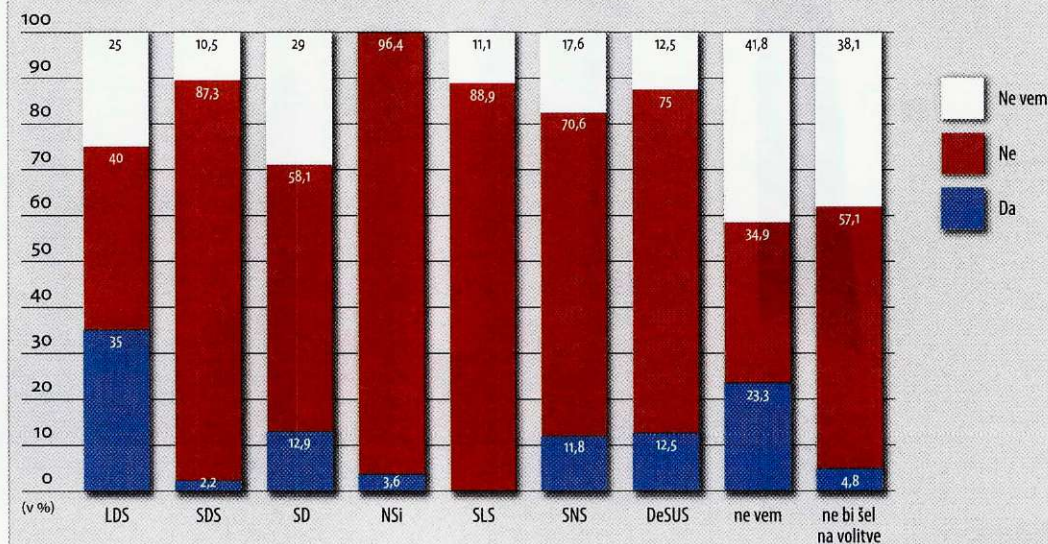
Koga za predsednika? Toda do državnoborskih volitev je še daleč in glede na dinamičnost sedanjega dogajanja se lahko do takrat še marsikaj spremeni, zato je napovedovanje še toliko bolj nevhvalno delo. Toda tudi s predsedniškimi volitvami, ki nas čakajo že letos, je precej težav.

Med osebami, ki imajo za izvolitev kakršno koli možnost, je pravzaprav le Lojze Peterle jasno napovedal predsedniško kandidaturu. Borut Pahor si je pustil čas za razmislek, Janez Drnovšek pa je postal že tako nepredvidljiv, da nam ostaja samo ugibanje. Drugi o kandidaturi večinoma molčijo.

Naša ponudba domnevnih kandidatov za predsednika tako temelji bolj na ugibanjih. Seveda razen uradno napovedanega Peterleta nismo mogli mimo nešteto krat predvidenega Pahorja in aktualnega predsednika Drnovška. Dodali smo še nekdanjo najmočnejšo tekmičo sedanjega predsednika Barbaro Brezigar in predsednika državnega zbora Franceta Cukjati, ki je po ustavi predviden kot namestnik predsednika republike in je torej nosilec druge nominalno najvišje funkcije v državi.

Kot nam kaže grafikon 4, ima veliko prednost pred tekmeči Borut Pahor. V takšni ali podobni kombinaciji bi njegova odloči-

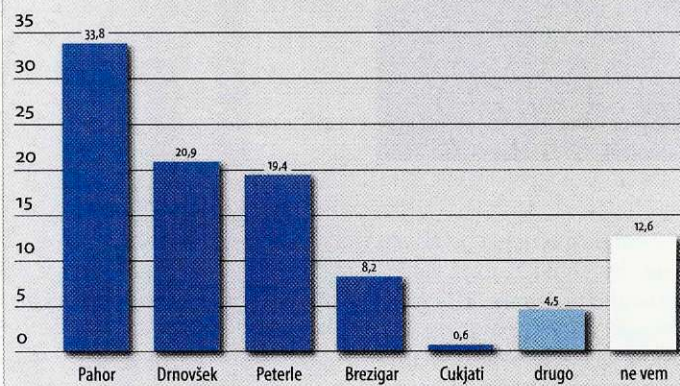
Grafikon 3: Deleži volivcev posameznih strank glede na odgovor na vprašanje:
»Ali bi bila vaša izbira kaj drugačna, če bi na volitvah nastopila nova stranka, ki bi jo ustanovili poslanci, ki so izstopili iz LDS?«



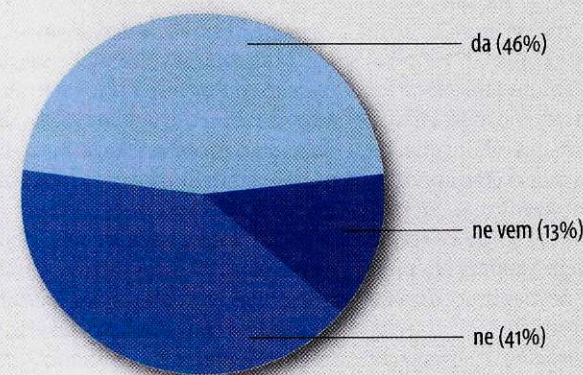
tev za predsedniško kandidaturu zelo verjetno pomenila tudi volilno zmago. Verjetno pa mu ne bi uspelo že v prvem krogu in bi se moral še enkrat pomeriti z drugouvrščenim. Kdo bi bil to, je vprašljivo, saj sta Drnovšek in Peterle skoraj izenačena na drugem do tretjem mestu. Zaostanek četrouvrščne Brezigarjeve je ob tem verjetno razumljiv, saj se v javnosti skoraj ni omenjala kot kandidatka, ni dajala javnih izjav o tem in tudi ni dobila podpore kakšne politične stranke. Cukjati je rezultat pa je verjetno povezan tudi s tem, da si ga v vlogi predsedniškega kandidata oziroma predsednika volivci očitno niti ne predstavljajo, saj se njegovo ime v tej povezavi ni omenjalo.

Brezigarjeva in deloma tudi Drnovšek bi dobila nekoliko več podpore med ženskami, Peterle pa nekoliko več med moškimi. Struktura pri Pahorju je po spolu uravnotežena. Z višino izobrazbe narašča podpora Brezigarjevi in upada podpora Peterletu. Pahorjeva podpora je starostno uravnotežena, pri Drnovšku pa je podpora nekoliko večja med višje (ne pa tudi visoko) izobraženimi. S starostjo narašča podpora Peterletu in upada podpora Brezigarjevi. Pahor ima največ podpore med srednjo generacijo, Drnovškova podpora pa je starostno uravnotežena.

Grafikon 4: Če bi bile naslednjo nedeljo volitve predsednika republike, koga bi volili?



Grafikon 5: Ali podpirate vlado?



Podpora vladi Glede odnosa do vlade lahko ugotovimo precej enakomerno razdeljenost volilnega telesa, pri čemer je

tistih, ki sedanjjo vlado podpirajo, nekoliko več od tistih, ki je ne podpirajo, kot kaže grafikon 5. ▣

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Demokracija premagala Bandlja

Mitja Volčanšek

Tožba Mirka in Franja Bandlja proti založbi Nova obzorja, ki izdaja naš tednik, dokončno odhaja v arhive. Revizijo postopka, ki sta jo brata Bandelj zahtevala, je Vrhovno sodišče RS v začetku prejšnjega tedna zavrnilo.

V naravi medijev je, da raziskujejo in odkrivajo za marsikoga tudi neprijetne zgodbe. Za revijo, katere geslo je, da objavi tisto, kar drugi zamolčijo, to drži še toliko bolj. Zato se ne čudimo, da se kdaj pa kdaj znajdemo tudi na zatožni klopi.

Takšen je bil tudi primer, ki je sledil objavi članka naše novinark Vide Kocjan z naslovom »Bratu omogočil velik zaslužek« v 40. številki revije oktobra 2005. Šlo je za odmeven članek, ki je »krasil« tudi naslovnico revije.

Popravek ali obračun? Naj spomnimo, da sta Mirko Bandelj in njegov brat Franjo kot odziv na članek zahtevala objavo popravka na istem oziroma enakovrednem mestu, v Demokraciji pa smo odgovor, ki je našo novinarko opredelil kot notorično lažnivko, kljub njegovi žaljivosti objavili v pismih bralcev, in sicer v 42.

številki. Brata Bandelj s tem nista bila zadovoljna, saj sta zahtevala enakovredno objavo, ki pa sta jo pojmovala precej po svoje. Demokracija naj bi bila po njuno dolžna »na naslovni strani časopisa objaviti celostransko fotografijo prvega tožnika (Mirka Bandlja, op. M. V.), z enakimi črkami (barva, velikost) kot osrednjo temo napis (naslov teme) »Demokracija se je zlagala«, pod napis ali nad njim pa podnaslov (ali nadnaslov) »Zadnji članek je bil le eden z lažno vsebino, katerih namen je Mirku Bandlju povzročiti čim večjo škodo«. Poleg tega naj bi bili besedilo, ustrezno napovedano v kazalu revije, dodatno opremili s faksimili dokumentov, s katerimi naj bi brata Bandelj dokazovala resničnost svoje pritožbe.

Kot da to ne bi zadostovalo, bi morali na Demokraciji na svoje stroške isti naslov objaviti kot osrednjo temo v vseh radijskih, televizijskih in časopisnih oglasih

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

II Ips 158/2006

S O D B A V IMENU LJUDSTVA

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu vrhovne sodnice in vrhovnih sodnikov Zibe Trampuš kot predsednice ter mag. Rudija Štravs, Jožeta Petriča, Aljoše Rupla in Jana Zobca kot članov, v pravdni zadevi tožeče stranke: **1. Mirka Bandlja**, **2. Franja Bandlja**, ki ga zastopa Mirko Bandelj, odvetnik v Ljubljani, proti toženi stranki **Metodu Berlecu**, glavnemu in odgovornemu uredniku časopisa Demokracija, Komenskega 11, Ljubljana, ki ga zastopa Jože Hribernik, odvetnik v Ljubljani, zaradi objave popravka, o reviziji obeh tožnikov proti sodbi Višjega sodišča v Ljubljani z dne 2.12.2005 opr. št. I Cp 594/2005, v zvezi s sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 10.11.2005 opr. št. I P 3350/2005, na seji dne 25.1.2007

ra z s o d i l o :

Revizija se zavrne.

Odločba Vrhovnega sodišča RS daje prav naši reviji.

za našo revijo. Pri tem se seveda postavlja vprašanje, ali bi bil takšen odziv res uresničitev pravice do popravka ali pa samo obračunavanje s kritičnim medijem.

Žaljiv odgovor Naj na kratko povzamemo tudi dogajanje na sodišču. Najprej je sodišče prve stopnje delno ugodilo tožnikoma, a je na pritožbo obeh strank v postopku o tem odločalo še pritožbeno sodišče in tožbeni zahtevek proti Demokraciji v celoti zavrnilo. Zadnja sodba Vrhovnega sodišča RS pa se nanaša na zahtevo Mirka in Franja Bandlja po reviziji zoper sodbo pritožbenega sodišča.

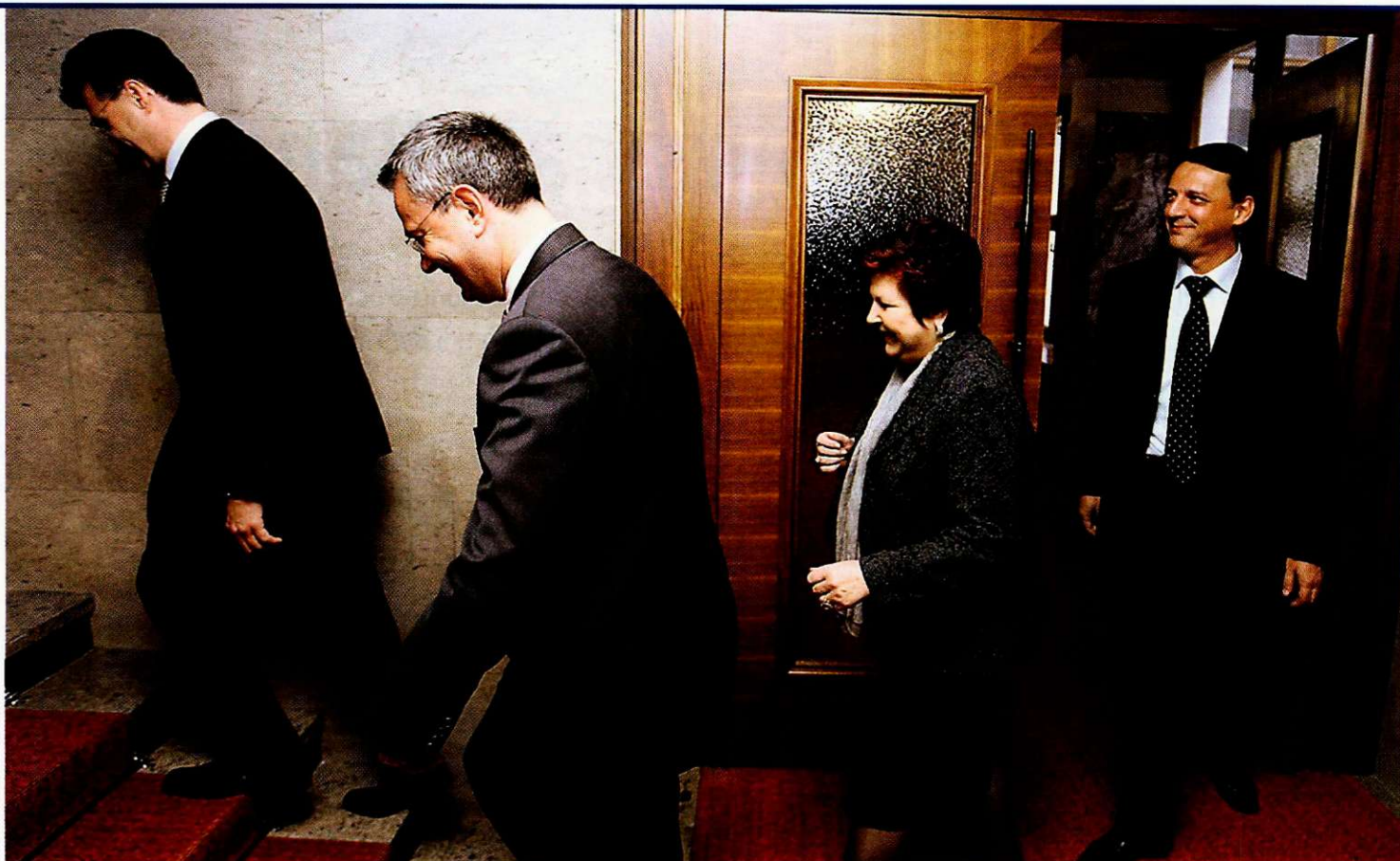
Po njunem mnenju naj pri izvažanju pravice do popravka pritožbeni organ ne bi bil upošteval določbe 27. člena Zakona o medijih, da mora biti popravek objavljen brez sprememb in dopolnitev ter na enakem oziroma enakovrednem mestu programskega prostora in na enak ali enakovreden način kot obvestilo (v tem primeru članek), na katerega se popravek nanaša. Sodišče naj pri upoštevanju načina objave popravka tako ne bi bilo upoštevalo pravice tožnikov, da zavarujeta svoje oseb-

ne pravice in interese, niti pravice bralcev do druge pritožbe oziroma informacije. Sporna naj bi bila tudi žaljivost odgovora, kot jo je ugotovil pritožbeni organ.

Vrhovno sodišče je moralo nazadnje pretehtati neuporabo ali nepravilno uporabo določb Zakona o pravdnem postopku, zaradi česar naj bi bilo po prepričanju Mirka in Franja Bandlja prišlo do vpliva na zakonitost in pravilnost sodbe. Sodišče je presodilo, da kršitev v tem smislu ni bilo. »S tožbo zahtevani popravek se namreč ne omejuje na navajanje dejstev in okoliščin v zvezi z navedbami v obvestilu, temveč komentira način pisanja novinark Vide Kocjan, pri čemer očitek lažnivosti nedvomno predstavlja žaljiv način pisanja.« Potemtakem, je menilo sodišče, naša revija kot toženec ni bila dolžna objaviti zahtevanega popravka, pomisleki o upoštevanju objave na enakovrednem mestu, navedeni v zahtevi po reviziji, pa so v tem kontekstu nepomembni.

Z odločbo vrhovnega sodišča je spor, ki se je začel leta 2005, enkrat za vselej končan, Demokracija pa je iz njega izšla kot zmagovalka. **D**





Pomladna pozeba v LDS

Aleš Kocjan, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

Skoraj ne mine več teden, da ne bi mediji poročali o novih izstopih iz Liberalne demokracije Slovenije in njenega poslanskega kluba. V ponedeljek so to storili še trije poslanci pod vodstvom Antona Ropa in poslanka.

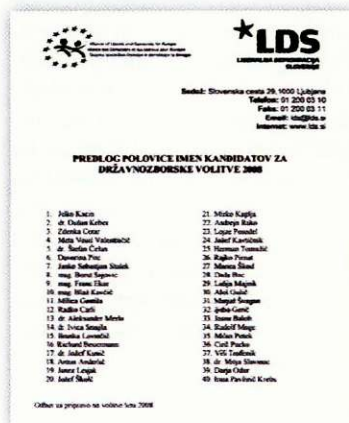
Izstopom iz nekdanje največje vladne stranke še ni videti konca. V začetku tega tedna so tako po Mateju Lahovniku, Pavletu Gantarju, Alojzu Pose-delu, Davorinu Terčonu, Majdi Širca, Cveti Zalokar Oražem, ki so to storili že prej, iz stranke in poslanske skupine izstopili še Anton Rop, Darja Lavtižar Bebler in Marko Pavliha, Milan M. Cvikl, ki je iz stranke izstopil takoj po januarskem kongresu, pa je zdaj izstopil tudi iz poslanske skupine. V poslanski skupini LDS jih je tako od 23 poslancev, kolikor jih je začelo ta mandat, ostalo le še trinajst, med katerimi pa tudi Slavko Gaber ni več član stranke. Kot je svoje razloge za izstop iz stranke in njene poslanske skupine po-jasnil Rop, se je LDS v zadnjih dveh letih temeljito spremenila,

sam pa se v tej spremenjeni LDS ni več našel. »Sestava stranke je drugačna, prišli so novi ljudje in prevzeli odgovornost za vodenje stranke. Tudi zadnji kongres je zelo jasno pokazal, da se je način delovanja in razmišljanja v stranki spremenil, zato tej ekipi težko pri-

padam,« je dejal Rop. Po besedah Darje Lavtižar Bebler je delo v stranki postajalo čedalje bolj oteženo, saj je čutila veliko pritiskov iz stranke. »Zadnji signal je bil strankin kongres, na katerem se je pokazalo, da je LDS ubrala drugo pot in drugo retoriko, zato se v tej stranki nisem več prepoznala,« je dejala Beblerjeva. Podobni razlogi kot Beblerjevo in Ropa so k izstopu vodili tudi Pavliho. Kot je dejal, si je želel v poslanski skupini LDS vztrajati do konca, razen če ne bi prišlo do izjemnih okoliščin. »Žal so te izjemne okoliščine tu – stranka ni več taka, kot je bila. LDS je danes stranka, ki ustvarja areno medsebojnega prerivanja,

izključevanja in nezdrave tekmovalnosti,« je dejal Pavliha.

Kacin odstopa obžaluje Predsednik LDS Jelko Kacin je v nasprotju z nekaterimi prejšnjimi izstopi tokratne sprejel s precej spravljivim tonom. Dejal je, da odločitev štirih poslancev obžaluje, in dodal, da bo poslanska skupina LDS morala čim prej oblikovati novo vodstvo, ki bo ustvarilo pozitivno ozračje ter pogoje za dobro delo vseh poslancev. »Ti bodo v prihodnje morali intenzivno delovati, da pokažejo javnosti, da LDS kot stranka še vedno v celoti izpolnjuje opozi-cijsko poslanstvo nadzora oblasti. Skupaj s kolegi, ki so prestopili, in njihovimi poslanskimi klubi bomo poskušali oblikovati prepričljivo alternativo sedanji koaliciji in njeni oblasti,« je dejal Kacin.



Dokument odbora LDS za pripravo na volitve leta 2008

Če je torej Kacin tokrat poskušal delovati nekoliko bolj spravljivo in se izogniti besednemu obračunu z »odpadniškimi« poslanci, pa je bil predsednik sveta stranke Aleš Gulič ostrejši. Dejal je, da se mu zdijo pojasnila poslancev, da so iz poslanske skupine izstopili zato, ker delo v njej ni bilo več mogoče, privlečena za lase. »Vsi štirje poslanci bi lahko v naši poslanski skupini delali vse tisto, kar bodo delali v drugih poslanskih skupinah, zato njihovega pojasnila ne razumem,« je dejal Gulič.

Zdesetkana LDS Zadnji izstopi iz LDS in njenega poslanskega kluba so nekaj posebnega tudi zato, ker se ne zgodi prav pogosto, da iz stranke izstopi njen nekdanji predsednik. Anton Rop je bil namreč kljub temu, da mu zaradi njegove prevelike in brez-kompromisne ambicioznosti (že sredi 90. let je bilo mogoče v znameniti Hobotnici prebrati, da želi postati predsednik vlade) ter nenadnih izbruhov jeze marsikdo ni naklonjen, eden najprepoznavnejših ljudi v stranki. Vsa zadnja leta je bil eden pomembnejših strankinih finančnikov, ki je imel dobre zveze v gospodarstvu. Imel je vpliv in je bil povezan z najpomembnejšimi direktorji in podjetji. Dolga leta je bil Drnovškov najtesnejši sodelavec, minister v dveh njegovih vladah, v letih 2002 do 2004 pa tudi predsednik vlade. Po njegovem odhodu iz LDS v tej stranki ostaja le še malo pomembnejših figur, ki so nekoč oblikovale zmagovito LDS. Omembe vredna imena so mogoče le še Jožef Školč, Tone Anderlič in Jelko Kacin.

Po predvidevanjih naj bi se vsi štirje omenjeni poslanci že v kratkem pridružili SD. Po besedah Milana M. Cvikla so pogovori o njihovem prestopu že

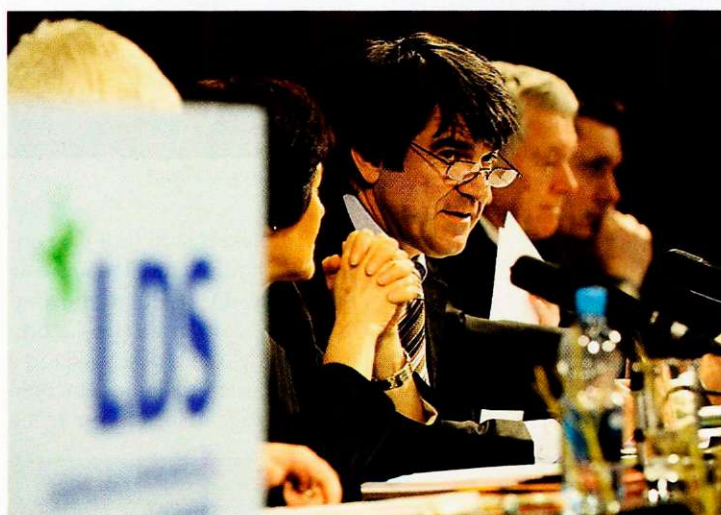
pri koncu. Pri tem pa se odpira vprašanje, kako bo nova naveza delovala. Mnogi namreč opozarjajo, da so nekateri poslanci, ki naj bi odšli v SD (Rop, Pavliha, Cvikl) tako močne osebnosti, da je vprašanje, v kolikšni meri se bodo pripravljene podrediti predsedniku Borutu Pahorju. Glede na to bi se lahko Pahorju zgodilo, da bi prišel v konflikt s katerim od njih ali ga bo kateri od njih poskušal celo zamenjati. V tem primeru pa bi lahko govorili o sovražnem prevzemu SD.

Predvolilni rez Sicer pa se zdi, da so se v LDS nekaterim svojim poslancem odrekli, še preden so ti začeli izstopati iz stranke, čeprav je Jelko Kacin še pred nedavnim javno izjavljal, da jim je žal za vsak izstop iz stranke in vsakega njenega poslanca. Te dni nam je v roke prišel dokument strankinega odbora za pripravo na volitve leta 2008, v katerem je seznam imen strankinih kandidatov za poslance na prihodnjih državnozborskih volitvah. Tisto, kar je zanimivo, pa je, da na seznamu ni imen večine poslancev, ki so se odločili izstopiti iz stranke. Tako na spisku ni zdaj že nekdanjega vodje poslanske skupine Antona Ropa, Marka Pavliha, Darje Lavtižar Bebler, Slavka Gabra, Milana M. Cvikla, Cvete Zalokar Oražem, Majde Širca, Mateja Lahovnika, Pavla Gantarja in Davorina Terčona. Prav tako na spisku ni nekaterih poslancev, ki so še člani poslanske skupine, denimo Geze Džubana in Milana Jeriča. Glede na to smo v ponedeljek na LDS naslovili vprašanje ali to, da nekaterih poslancev ni na spisku, pomeni, da so se jim v stranki vnaprej odpovedali oziroma so jih s tem, da jih niso uvrstili nav seznam, spodbudili k izstopu iz stranke. Odgovora nismo dobili. Seveda pa je pomenljiv tudi njihov molk.

Na seznamu predlaganih kandidatov za poslance LDS v prihodnjem mandatu so naslednja imena: Jelko Kacin, Dušan Keber, Zdenka Cerar, Meta Vesel Valentinčič, Štefan Čelan, Davorina Pirc, Janko Sebastjan Stušek, Borut Sajovic, Franc Ekar, Blaž Kavčič, Milica Gostiša, Radko Carli, Aleksander Merlo, Ivica Smajla, Branka Lovrečič, Ri-



Se bo Borut Pahor lahko ujel z nekdanjimi člani liberalne demokracije?



LDS je danes le še blede sence nekdanje zmagovite stranke.

chard Beuermann, Jožef Kunič, Anton Anderlič, Janez Lesjak, Jožef Školč, Mirko Kaplja, Andreja Rako, Lojze Posedel, Jožef Kavtičnik, Herman Tomažič, Rajko Pirnat, Marica Škoda, Dada Bac, Lidija Majnik, Aleš Gulič, Matjaž Švagan, Ljubo Germič, Jasna Baloh, Rudolf Moge, Milan Petek, Ciril Pucko, Vili Trofenik, Mitja Slavinec, Darja Odar in Irma Pavlinič Krebs.

Od LDS k SD Zadnji izstopi iz LDS so to stranko še dodatno oslabili, na njen račun pa se krepi SD. Zadnje javnomnenjske anketе so namreč pokazale, da je SD po priljubljenosti dohitela in celo

prehitela največjo vladno stranko SDS. Vendar slednje še ne pomeni, da je SD že kar najmočnejša stranka v državi. O tem bomo lahko govorili, šele ko bo stranka vsaj trikrat ali štirikrat najbolj priljubljena na javnomnenjskih lestvicah. Zelo verjetno namreč je, da gre pri nenadnem povečanju priljubljenosti SD za trenutni učinek, ko so se okoli te stranke nenadoma zbrali vsi razočarani volivci LDS, ki pa se bodo v prihodnjih tednih najverjetneje enakomerno porazdelili med SD, LDS in Društvo Zares. Na končno podobo levega političnega prostora bo tako treba počakati še nekaj tednov. ■



LDS je zapustil eden najvidnejših mož.

Radio Krka
106.6 MHz

Milijonski prihranki v upravi

Vida Kocjan, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

Za potne stroške prevoza na delo in z dela so lani v državnih službah izplačali 15.075,2 milijona tolarjev. Po uveljavitvi nove vladne uredbe so se ti stroški na nekaterih ministrstvih znižali tudi do 40 odstotkov. Na potezi so zdaj družbe v lasti državi.

Plače v javnem sektorju, tu mislimo predvsem na javno upravo, glede na stopnjo izobrazbe nikoli niso bile briljantne, vedelo pa se je, da si jih posamezniki izboljšujejo s potnimi stroški za prevoz na delo in z dela. Marsikdo je imel namreč stalno prebivališče prijavljeno drugje v Sloveniji, v Ljubljani (ali katerem drugem mestu) pa je imel začasno stanovanje. Živel je torej blizu svojega delovnega mesta, zaradi prijave stalnega prebivališča drugje pa je prejemal dodatek za prevoz na delo in z dela. V nekaterih primerih so se celo prebivalci Ljubljane 'odselili' drugam, tudi v počitniške objekte na primer, in tam prijavi stalno prebivališče. Nekateri primeri so



Minister Gregor Virant

bili v preteklih letih tudi v javnosti precej odmevni. Dodajmo, da so vladne službe do 30. novembra 2006 izplačevale stroške prevoza na delo in z dela v skladu z uredbo, ki je veljala od leta 1986 dalje, ta pa je določala »povračilo

prevoza od stalnega oziroma začasnega prebivališča«. Od 1. 12. 2006 pa potne stroške obračunavajo v skladu z novo uredbo, ki določa povračilo prevoznih stroškov od stalnega prebivališča oziroma iz kraja, od koder se javni uslužbenec dejansko vozi, če je ta kraj bližje delovnemu mestu kot stalno prebivališče.

Konec anarhije Zdajšnja vlada se je torej odločila, da zadevo uredi. V Uradnem listu RS, št. 95/06 je bila objavljena uredba o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela, ki velja za vse javne uslužbence in funkcionarje v državnih organih. Dodatek uredbe je še izjava, ki je dejansko priloga uredbe, v kateri morajo zaposle-

ni navesti dejansko prebivališče, od koder se vozijo na delo. Če se zaposleni na delo vozi iz kraja, kjer nima stalnega prebivališča, in razdalja do delovnega mesta znaša več kot en kilometer, se mu povrne prevozniki stroški od tega kraja, če je ta bližje delovnemu mestu. Od 1. 12. 2006 torej javnim uslužbencem plačujejo stroške prevoza nekoliko drugače kot prej, zaradi česar so se tovrstna izplačila precej zmanjšala. Na ministrstva smo naslovili vprašanje, kolikšni so bili letni stroški za plačilo prevoza na delo. Podatke objavljamo v nadaljevanju. Kot zanimivost dodajmo, da so se izplačila ponekod zelo znižala. Na ministrstvu za javno upravo na primer za več kot 40 odstotkov oziroma s 6,5





Vlada je spremenila staro uredbo in stroške prevozov spravila v realne okvire.

na 4,3 milijona tolarjev. Z ministrstva za šolstvo so nam sporočili, da so se tovrstni stroški po začetku veljavnosti uredbe, to je od 1. 12. 2006, v povprečju znižali za 35 odstotkov. Preglednico izplačil na tem ministrstvu po posameznih mesecih objavljamo posebej, objavljamo pa tudi preglednico izplačil drugih ministrstev in proračunskih porabnikov.

Določila uredbe Stroški prevoza na delo in z dela se povrnejo v višini stroškov prevoza z najcenejšim javnim prevozom, če

razpoložljivi načini (npr. telefon, pisna komunikacija, internet – objava cenikov in voznih redov). Pred začetkom preverjanja resničnosti podatkov se nadrejeni in javni uslužbenec pogovorita. V izjavi je navedeno, da je navajanje neresničnih podatkov v izjavi (na primer navajanje prebivališča in kraja, od koder se zaposleni vozi na delo) lahko kaznivo dejanje goljufije in je kot takšno podlaga za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi v skladu s 111. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02).

O vojaki in policistih Ob tem je pomemben še sklep vlade z dne 31. 8. 2006, ki je organom državne uprave naložila, da v okviru organizacije dela, izvajanja kadrovskih postopkov in premeščanja javnih uslužbencev upoštevajo načelo racionalne rabe javnih sredstev ter premeščajo javne uslužbenke v organizacijske enote organov državne uprave, ki so čim bližje njihovem prebivališču. O tem so nam z ministrstva za obrambo sporočili, da v Slovenski vojski (v njej so lani za prevozne stroške izplačali največ med proračunskimi porabniki, dobrih 5 milijard tolarjev) razvijajo zmogljivosti v skladu s srednjeročnim obrambnim programom. Prednostno so v lanskem letu dopolnili enote 1. brigade Slovenske vojske, posebej 10. bataljon, ki je nameščen v Ljubljani. Vojake so zaposlovali iz tistih območij, kjer so se prijavljali na razpis za zaposlitev v Slovenski vojski. Največ jih je bilo iz Dolenjske, Štajerske in Pomurja. Dopolnjevanje poveljstev in enot izvajajo na podlagi obstoječe vo-

Izplačila potnih stroškov v letu 2006

Proračunski uporabnik	v milijonih SIT
1. Min. za javno upravo	70,8
2. Min. za finance	149,0
3. Davčna uprava RS	610,8
4. Carinska uprava RS	742,8
5. Urad RS za preprečevanje pranja denarja	5,2
6. Devizni inšpektorat RS	2,9
7. Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo	9,2
8. Uprava RS za javna plačila	65,6
9. Urad RS za nadzor proračuna	1.599,1
10. Min. za notranje zadeve	111,3
11. Policija	3.929,7
12. Inšpektorat v okviru MNZ	2,8
13. Min. za zunanje zadeve	90,0
14. Min. za pravosodje	43,0
15. Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij	258,8
16. Min. za obrambo	5.562,6
17. Min. za delo, družino in socialne zadeve	198,5
18. Inšpektorat za delo	20,5
19. Min. za gospodarstvo	115,0
20. Min. za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	351,9
21. Min. za kulturo	47,7
22. Min. za okolje in prostor	315,6
23. Min. za promet	112,7
24. Min. za šolstvo in šport	55,8
25. Urad RS za mladino	2,2
26. Inšpektorat RS za šolstvo in šport	2,6
27. Min. za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (skupaj z Uradom RS za meroslovje)	167,8
28. Min. za zdravje (skupaj z organi v sestavi)	48,0
29. Zdravstveni inšpektorat RS	34,9
30. Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	48,5
31. Služba vlade za evropske zadeve	34,0
32. Služba vlade za razvoj	2,9
33. Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu	6,0
34. Služba vlade za zakonodajo	7,8
35. Urad za makroekonomske analize in razvoj	14,7
36. Statistični urad RS	100,7
37. Slovenska obveščevalno-varnostna agencija	68,2
38. Urad vlade za varovanje tajnih podatkov	1,5
39. Urad vlade za informiranje	6,1
40. Protokol	3,9
41. Urad vlade za enake možnosti	1,5
42. Urad vlade za verske skupnosti	1,4
43. Generalni sekretariat vlade	35,9
44. Kabinet predsednika vlade	9,2

SKUPAJ: 15.075,2 milijona tolarjev oziroma 62,9 milijona evrov ali 5,2 milijona mesečno

S podpisom izjave zaposleni jamči resničnost in točnost podatkov, sicer lahko dobi odpoved zaposlitve.

je stalno ali začasno prebivališče zaposlenega od delovnega mesta oddaljeno več kot en kilometer, po najkrajši poti. Zaposleni, ki uveljavlja pravico do povračila stroškov prevoza, mora dati pisno izjavo z navedbo podatkov, določenih v izjavi, ki je v obliki obrazca sestavni del in priloga uredbe. Resničnost podatkov iz izjave preveri delodajalec najkasneje v 30 dneh po prejemu izjave oziroma najkasneje v 90 dneh po uveljavitvi uredbe. Za preverjanje resničnosti podatkov, navedenih v izjavah, se lahko uporabijo vsi

jaške infrastrukture. „Naš cilj je sicer, da bi bile enote razporejene na lokacijah, ki bi omogočale pripadnikom Slovenske vojske čim krajšo pot na delovno mesto, kar bi vplivalo tudi na stroške, povezane s prihodom na delo. Prav tako bi bila s tem izboljšana varnost vojakov zaradi prihoda na

delo,“ so sporočili z ministrstva. Na policiji so svojim delavcem lani za prevoze ne delo in z njega izplačali 3,9 milijarde tolarjev.

Podjetja v državni lasti O tem, kako izplačujejo tovrstne stroške v nekaterih podjetjih, ki so v večinski državni lasti, smo vprašali ►



Na SŽ prevozom zaposlenih dajejo poseben pomen.

► tudi nekatere od njih. Miroslav Jakomin, vodja službe za stike z javnostjo v Elektru Slovenije (Eles), nam je sporočil, da v družbi izplačujejo potne stroške za prihod na delo in odhod z dela zaposlenim v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo. Potni stroški se povrnejo v celoti, in sicer za najcenejši javni prevoz. Če delavec prijavi tudi začasno prebivališče, se mu stroški povrnejo do kraja, kjer dejansko biva, to je začasno prebivališče. Sicer pa so lani za tovrstne stroške izplačali 109 milijonov tolarjev. Vsi zaposleni so morali podpisati iz-



V Elesu sledijo vladni uredbi.

javo, v kateri so navedli stalno in morebitno začasno prebivališče ter vrsto prevoza, ki ga uporabljajo za prihod na delo oziroma odhod z dela. S podpisom izjave jamčijo za resničnost navedenih podatkov. Vsi zaposleni so opozorjeni, da morajo ob vsaki spremembi prebivališča obvestiti kadrovske službe ter znova izpolniti in podpisati izjavo. Prav tako so seznanjeni s posledicami v primeru neresničnih podatkov. Violeta Irgl, predstavnica za stike z javnostjo pri družbi Elektro Ljubljana, na naša vprašanja ni odgovorila. Marko Tancar iz službe za stike z javnostjo pri Slovenskih železnica pa je odgovoril, da njihova družba zaposlenim izplačuje potne stroške za prihod na delo glede na prijavljeno stalno prebivališče, ki ga zaposleni posreduje ob sprejemu v delovno razmerje. Zaposleni s podpisom na zahtevku za plačilo prevoza na delo potrdi, da so podatki, ki jih je posredoval, pravilni. Hkrati se obveže, da bo sproti sporočal vse spremembe prebivališča, ki vplivajo na višino povračila. Omeniti je še treba, da zaposleni, če je to mogoče, dobijo vozovnico za vlak za svojo relacijo. Za povračilo drugih vrst prevoza pa morajo dokazovati, da ne morejo upo-

Ministrstvo za javno upravo: dejanski stroški prevoza na delo in z dela v letu 2006

MESEC	DEJANSKA NADOMESTILA (V SIT)
1.	6.095.646,10
2.	5.777.451,60
3.	7.020.010,57
4.	5.163.950,63
5.	6.309.847,78
6.	6.692.340,95
7.	5.842.263,82
8.	5.645.844,85
9.	5.034.062,54
10.	6.289.234,64
11.	6.549.937,78
12.	4.385.833,65
skupaj	70.806.424,91 SIT 295.469,98 EUR

Potni stroški v okviru služb ministrstva za notranje zadeve

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE (OŽJE) 111.329.280,28 SIT	
Policija	3.929.687.663,41 SIT
Inšpektorat	2.842.360,00 SIT
SKUPAJ	4.043.859.303,69 SIT

Izplačilo potnih stroškov na ministrstvu za obrambo

PU	VIŠINA STROŠKOV V SIT	VIŠINA STROŠKOV V EUR
»Ožji upravni del MO«	348.863.110,00	1.455.779,96
URSZR	99.366.624,00	414.649,57
IRSVNDN	18.451.987,00	76.998,78
SV	5.087.215.153,00	21.228.572,66
IRSO	8.686.068,00	36.246,32
SKUPAJ MO	5.562.582.942,00	23.212.247,30

rabljati vlaka. O tem, da stroške prevoza na delo in z dela krijejo glede na dejansko prebivališče, torej kraj, iz katerega se zaposleni najmanj štirikrat na teden vozijo na delo in z dela. To prebivališče je lahko stalno, začasno ali drugo, nam je pojasnil tudi Simon Šketa iz družbe Mobitel. Za konec lahko ugotovimo, da so prihranki podjetij zaradi nove uredbe lahko zelo veliki. V državni upravi so to

že dokazali. Ker gre za podjetja, ki so v večinski državni lasti, bi bilo dobro razmisliti tudi o tem, da tako plačevanje stroškov uvedejo tudi v vseh drugih gospodarskih družbah. V zasebnih družbah večinoma to že delajo. Na slabšem bodo seveda tisti posamezniki, ki so z izplačili stroškov za domnevni prevoz iz drugega naslova mesečno prejeli bistveno več, kot jim je pripadalo. ■

»V pravdni zadevi tožeče stranke Franc Perčič, Prisojna cesta 9, Bled proti toženi stranki Nova obzorja d.o.o., Ljubljana 206 a, Ljubljana je bilo s sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. III P 3965/2004 z dne 25. 5. 2006 toženi stranki naloženo, da je dolžna preklicati dritev, objavljeno v 60. številki časopisa Demokracija z dne 21. 10. 1999, da je tožnik nekdanji funkcionar Službe državne varnosti, in da je tožena stranka dolžna tožeči stranki plačati odškodnino za nematerialno škodo v višini 300.000,00 SIT.«

ANKETA

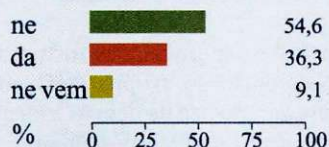
Ali podpirate predvideno ustanovitev pokrajin?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na
www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali podpirate referendum o vstopu Hrvaške v Evropsko unijo?



Glasovalo: 399

DEMOKRACIJA



Nagrajeni za prodornost

Vida Kocjan, foto: Bor Slana

Pretekli teden je Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) že 39. podelila priznanja za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke, ki so najstarejša tovrstna priznanja v Sloveniji.

Nagrade, ki se uvrščajo med najbolj zaželeno in uveljavljene nagrade pri nas, vsako leto podeljujejo tistim podjetnikom, ki vrsto let uspešno vodijo svoja podjetja. Letošnjih nagrajencev je osem, prihajajo pa iz šestih regij in petih panog. Seznam po abecednem redu objavljamo posebej.

Merila za podelitev Pri ocenjevanju dosežkov podjetnikov ne pridejo v poštev le splošni tržni in razvojni rezultati gospodarske družbe, rezultati poslovanja in izvozni rezultati, internacionalizacija ter uveljavljenost v EU, temveč je še posebej pomembna hitra in učinkovita tržna širitev gospodarske družbe, obetavna vizija in jasna strategija na daljši rok, lastni razvoj in inovacije. Pravzaprav je takšnih številčnih

meril kar 60, kar pomeni, da gredo nagrajenci skozi strogo sito strokovne komisije. K vsemu naštetemu je treba prišteti še tako imenovana mehka merila, kot je visoka poslovna in podjetniška kultura. Prestižnost nagrade GZS je potrjena tudi s tem, da so člani komisije nagrajenci minulih let, da gre pri nagradi za pomembno povezavo vodilnega človeka družbe in družbe, ki se s tem zapisuje v zgodovino slovenskega gospodarstva, ne nazadnje pa tudi na steno v stavbi Doma gospodarstva. Ob tem je zanimivo, da je do ene od treh prelomnic v razvoju nagrade GZS prišlo po slovenski osamosvojitvi. V nasprotju s prvotno zamišljeno nagrado so z novimi pravili razširili krog prejemnikov, saj je od leta 1992 nagrada namenjena ne samo podjetnikom, direktorjem in drugim poslovnim ljudem iz gospodarskih družb, temveč tudi direktorjem ustanov, ki se ukvarjajo z gospodarsko problematiko. Istega leta so tudi na novo opredelili merila za presojo upravičenosti do nagrade za izjemne poslovne, tehnološke, marketinške, organizacijske in razvojne dosežke v podjetjih.

Janševa pohvala Letošnje slovesnosti se je udeležil tudi predse-

dnik vlade Janez Janša. V svojem govoru je poudaril, da so znanje, ambicioznost, tveganje in pogum tisti dejavniki, ki omogočajo razvoj. »Razvoj vsake uspešne države lahko temelji samo na zdravem gospodarstvu. Na gospodarstvu, ki je sposobno v pravem trenutku zaznati priložnost ter v njej odkriti izzive. Pravi odgovori nanje ustvarjajo gospodarsko rast in nova delovna mesta. Oboje pa je danes edina stvarna

podlaga blaginje ljudi.« Poudaril je, da so letošnji dobitniki nagrad dokazali, da se teh povezav zavedajo, saj je pri nagrajenih podjetjih mogoče zaslediti več skupnih imenovalcev, kot so podatek na tehnologiji, pravočasnem investiranju, inovativnosti in povezovanju z znanstveno sfero. Izkazujejo tudi poslovno odločnost in po kriterijih GZS predstavljajo ta čas najboljši del slovenskega gospodarstva. **D**

Nekaj številok o nagradah v preteklih 39 letih:

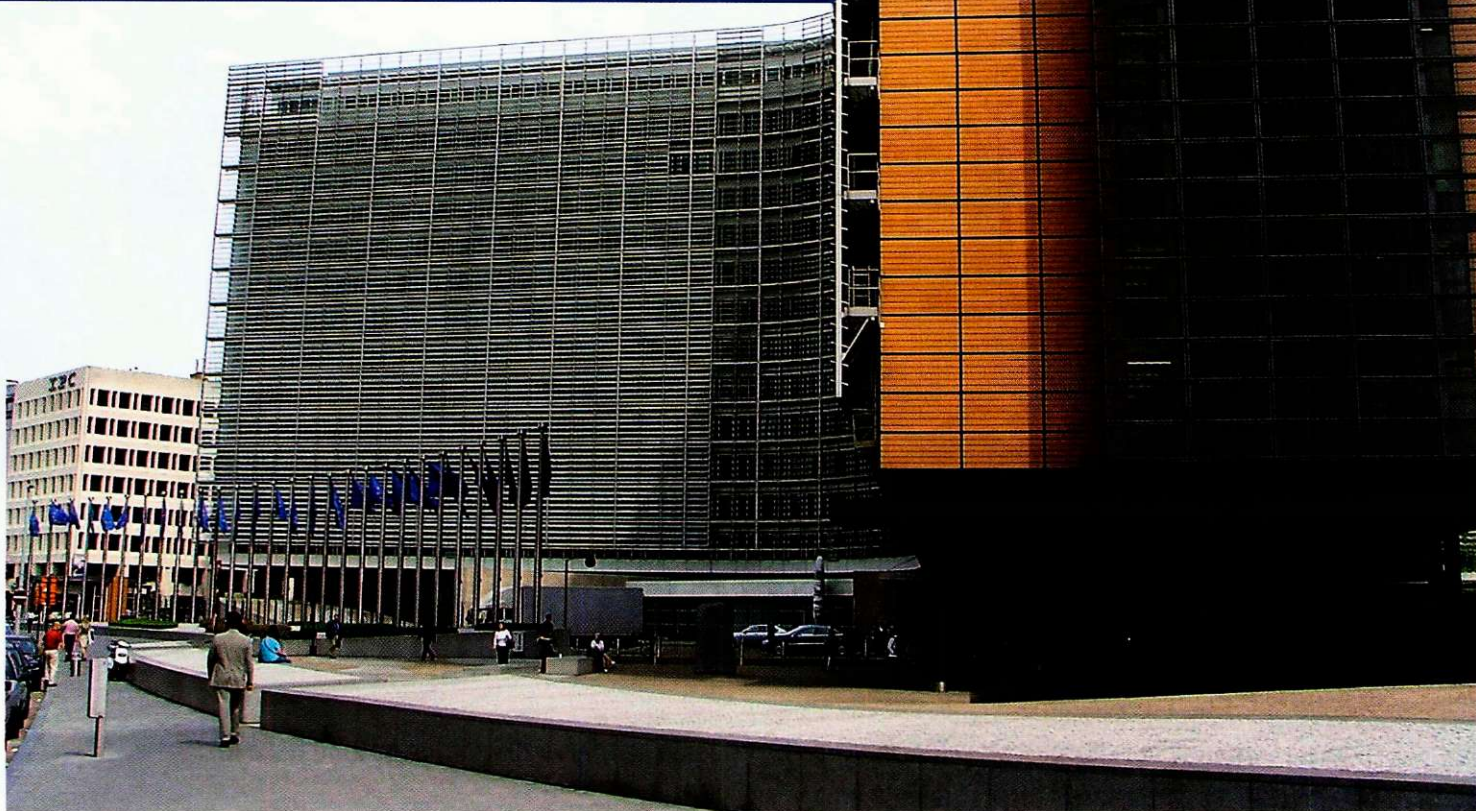
- doslej je nagrado GZS prejelo 276 gospodarstvenikov
- nagrado je doslej prejelo 14 žensk
- po 3-krat so nagrado prejeli direktorji Gorenja, Kovinoplastike Lož, Luke Koper, Mure, Save Kranj in Tama
- 12 nagrad so v preteklih desetletjih dobili direktorji Iskre in njenih podjetij

Janez Janša:

»Gospodarska rast je lani dosegla 5,2 odstotka. Realno lahko pričakujemo, da bo končni izračun BDP za leto 2006, merjen glede na kupno moč, presegel 20 tisoč evrov na prebivalca. Pred desetimi leti je bila to še nepredstavljiva številka.«

Nagrajenci GZS za leto 2006:

Jože Colarič, predsednik uprave Krke, d. d.
Boris Gorup, direktor Instalacije, d. o. o.
Edi Kraus, generalni direktor Julona, d. d.
Branko Kurbus, predsednik uprave Arconta, d. d.
prof. dr. Vasilij Prešern, glavni direktor Acronija, d. o. o.
Jošt Rupnik, generalni direktor Ydrie Motors, d. o. o.
Bogdan Šavli, direktor TBP, d. d.
Ludvik Špan, direktor Špana, d. o. o.



Denar pomembnejši od znanja?

Dr. Romana Jordan Cizelj, foto: arhiv Demokracije

Pred nedavnim objavljena javnomnenjska raziskava, ki jo je naročila evropska komisija, kaže, da sta vsak drugi Evropejec in Evropejka zaskrbljena zaradi podnebnih sprememb.

V Sloveniji je zaskrbljenega nekoliko več kot polovica prebivalstva. To pa je jasen znak, da je napočil čas za družbene spremembe, ki jih lahko sprožimo le na podlagi ustrezno oblikovanih politik. Pri tem se postavlja vprašanje, ali naj EU ukrepa povezano in koordinirano ali naj se s podnebnimi spremembami ukvarja vsaka država članica sama. In če se odločimo za evropski nivo, se postavi vprašanje, kako naj EU ukrepa, da bodo oblikovane politike dale ustrezen rezultat. Prvi pogoj za to je ustrezna podpora državljanov, zato si s pomočjo rezultatov omenjene raziskave pogledimo, kaj ti prinašajo.

Večina med nami se zaveda, da okolja ne bomo onesnaževali manj, če bomo pričakovali ukrepanje le od drugih ljudi. V povprečju se več kot 70 odstotkov Evropejcev zaveda, da bodo morali spremeniti svoje življenjske navade in da

bodo hkrati morali za energijo plačevati več. Velika večina jih meni, da bi morale biti vlade aktivnejše pri uvajanju ukrepov učinkovite rabe energije. Pri tem je zanimivo, da smo Slovenci močno podprli predlog, naj vlada s finančnimi subvencijami pomaga pri uvajanju energetske učinkovitih rešitev npr. v gospodinjstvih. Precej manj

naših državljanov kot v večini drugih evropskih držav pa je podprlo predlog, naj vlada poskrbi za boljše obveščanje o energetske učinkovitosti rabi energije. Upam, da smo se v Sloveniji za to možnost odločili zato, ker obveščanje poteka uspešno in v zadostni meri.

Presenetljiva ni niti podpora ljudi vladnim ukrepom za pospešen razvoj čistih tehnologij in izdelkov. Pri tem Evropejci v poprečju enako vrednotijo davčne spodbude, javno financiranje raziskav ter prepoved izdelkov in tehnologij, ki ne ustrezajo sodobnim energetskim standardom. Zanimivo je, da so Slovenci v primerjavi z drugimi državami EU zelo nizko ovrednotili pomen raziskav pri uvajanju tehnologij, ki bodo manj onesnaževale naše okolje.



Romana Jordan Cizelj je poslanka v evropskem parlamentu.

Ali v Sloveniji torej prevladuje mnenje, da je za ustrezen odgovor na podnebne spremembe izboljšanje znanja in informiranja nepotrebno in da znanost ne more najti učinkovitih novih rešitev? Morda so ljudje v naši državi o številnih raziskovalnih prizadevanjih in rezultatih na področju energetike preslabo obveščeni. Druga možnost pa je, da so le pragmatični in se najbolj boleče zavedajo dejstva, da bodo morali manjši vpliv na okolje plačati. A kljub temu želim poudariti, da je zavedanje o tem, kaj želimo, in znanje, kaj je mogoče na trgu dobiti, prvi pogoj za ozaveščeno delovanje. Šele nato je treba odpreti denarnico.

Tudi s to zadnjo raziskavo smo v Sloveniji še enkrat dokazali, da verjamemo v uspešno delovanje Evropske unije. Kar 64 odstotkov vprašanih je namreč odgovorilo, da je treba na energetske izzive odgovoriti z dogovorom na evropski ravni. Evropska unija pa je v središče svoje razvojne politike postavila prav znanje, ustvarjalnost in sodelovanje. **D**

Sporna vzajemnost

Mitja Volčanšek, foto: arhiv Demokracije

Hrvaški veleposlanik v Sloveniji Mario Nobile je prejšnji teden zatrdil, da Slovenija štirim hrvaškim državljanom ne omogoči nakupa nepremičnin, zaradi česar tudi Hrvaška zadržuje sprostitev svojega nepremičninskega trga.

Tako smo v Jutarnjem listu prejšnjo nedeljo lahko brali, kako Slovenija »preti« južni sosedu z zahtevo po vzajemnosti pri nakupu nepremičnin. Slovenskih državljanov, ki bi predvsem na hrvaškem obalnem pasu želeli kupiti nepremičnine, naj bi bilo približno 3000. Problem je pred dnevi v Bruslju izpostavil tudi slovenski premier Janez Janša. Slovenska zagotovila o vzajemnosti je za omenjeni hrvaški dnevnik demantiral hrvaški veleposlanik v Sloveniji Mario Nobile, ki je izjavil, da »ni točno, da hrvaški državljan lahko svobodno kupijo nepremičnine v Sloveniji«, kajti štirim hrvaškim državljanom, ki so želeli kupiti nepremičnine v Sloveniji, to ni uspelo. Po informacijah Nobila, ki je dejal, da je rešitev problema omenjenih hrvaških prosilcev v slovenskem interesu, naj bi postopki še tekli. Hrvaška zunanja ministrica Kolinda Grabar Kitarović pa je za isti časnik zavrnila namige, naj bi Hrvaška diskrimi-

nirala slovenske kupce nepremičnin. Po njeno gre pač preprosto za dolgotrajne postopke.

Zagovor na Mladiki V ponedeljek so Nobila zaradi spornih izjav za Jutarnji list poklicali na pogovor v Mladiko. Državni sekretar Andrej Šter je veleposlaniku predstavil dejavnosti slovenskih organov, ki so hrvaškim državljanom že izdali odločbe o ugotovitvi vzajemnosti, kar posledično omogoča nakup nepremičnin v Sloveniji. Potemtakem po Šterovo ne drži trditev, da Slovenija hrvaškim državljanom tega ne omogoča. Prav zato na ministrstvu za zunanje zadeve (MZZ) pričakujejo, da bo hrvaška stran pri urejanju tega vprašanja ravnala skladno z evropskimi standardi.

Še natančnejši so bili na ministrstvu za pravosodje (MP), ki je v skladu z zakonom o ugotavljanju vzajemnosti (ZUVza) zadolženo za ugotavljanje le-te. Za državljane Hrvaške kot kandidatke za član-

stvo v EU v skladu s sporazumom o stabilizaciji in pridruženju velja, da lahko pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah po ugotovitvi vzajemnosti. Materialna vzajemnost pomeni, da za Slovence v tuji državi postopki za pridobitev lastninske pravice potekajo pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi lahko tujec iz te države pridobi lastništvo nad nepremičnino v RS.

V svojem ponedeljkovem poročilu so na MP pojasnili, da je ministrstvo do zdaj izdalo tri odločbe, »s katerimi je ugotovilo obstoj materialne vzajemnosti zaradi pridobitve lastninske pravice na nepremičninah v RS s strani hrvaških državljanov, od teh je ena že postala pravnomočna«. Poleg tega je bila sosednja država o tem že obveščena s strani MZZ. Prav tako slovenska stran še ni izdala nobene negativne odločbe.

Zagreb zamuja Obstajajo pa vendarle kratki stiki s strani hr-



Hrvaški veleposlanik Mario Nobile

vaških organov. O nekaterih vlogah hrvaških državljanov za pridobitev lastninske pravice MP namreč še ni moglo odločati, saj od hrvaških organov »še ni prejelo zahtevanih podatkov o njenem pravnem redu«, ki jih potrebuje za rešitev vlog. Na ta problem je slovenski pravosodni minister Lovro Šturm opozoril hrvaške kolege najprej z dopisom lanskega oktobra, nato pa še novembra s pismom hrvaški pravosodni ministrici Ani Lovrin. Minister je poleg tega ob dveh neformalnih srečanjih Sveta EU kolegicno zaprosil za posredovanje pisnih odgovorov, vendar teh slovensko ministrstvo do danes ni prejelo.

Grajo si je Lovrinova prislužila tudi s strani Bruslja, saj je evropski komisar za širitev Olli Rehn zaradi slovenskih navedb pozval Hrvaško k doslednemu izvajanju sporazuma o stabilizaciji in pridruženju. Lovrinova je v svoj zagovor podala dvomljivo pojasnilo, da slovenske zahteve rešujejo od primera do primera, da pa nimajo evidence po državah. Zato naj v Zagrebu ne bi bili vedeli, koliko od skupno 3.750 zahtevkov, ki so jih rešili letos, je prišlo iz Slovenije. **D**



Pokrajine na preizkušnji

Peter Avsenik, foto: Gregor Pohleven, arhiv Demokracije

Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) je pred tednom dni v strankarsko usklajevanje poslala sveženj zakonov o pokrajinah, med njimi predlog zakona o ustanavljanju pokrajin. Predlogi v vladi še niso usklajeni.



Bo Osrednjeslovenska pokrajina kar desetkrat večja od Zasavske pokrajine?

Predlogom štirih zakonov – o pokrajinah, o volitvah v pokrajinah, o financiranju pokrajin in o postopku za ustanovitev pokrajin – je torej tokrat priložen še osnutek zakona, ki določa njihove meje in sedeže. Ta v vladi še ni docela usklajen, pri čemer gre zlasti za razhajanja v zvezi s prenosom pristojnosti upravnih okrajev, v katere se bodo preoblikovale upravne enote, na pokrajine. Za pripombe na predlagano zakonodajo imajo stranke čas še do jutri, sveženj zakonov pa je nekaj vroče krvi povzročil tudi v nekaterih slovenskih občinah, saj nekateri župani niso zadovoljni s

predvideno razvrstitvijo njihovih občin po pokrajinah.

Kriteriji delitve Kot je v spremljevalnem besedilu svežnja zakonov o pokrajinah zapisal minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko Ivan Žagar, ima predlog pokrajinske členitve Slovenije na štirinajst pokrajin svojo podlago v teritorializaciji Slovenije na dvanajst planskih regij, ki je nastala v sedemdesetih letih zaradi praktičnih potreb politike regionalnega razvoja, regionalnega prostorskega planiranja in nekaterih javnih služb (šolstva, zdravstva, notranjih zadev, sodstva itd.). "Ključni tipi

kazalcev presoje različnih modelov regionalizacije ob upoštevanju predvidenih nalog in pristojnosti pokrajin so bili geografski, prebivalstveni, gospodarski in zgodovinski," navaja Žagar.

(Pre)velike pristojnosti? Gradivo torej predvideva 14 pokrajin (skupaj z njihovimi predvidenimi sedeži jih predstavljamo v nadaljevanju), ki naj bi glede na predstavljeno zakonodajo med drugim imele pristojnost zagotavljanja skladnega razvoja celotnega območja, načrtovanja prostorskih ureditev in prometnega sistema ter sprejemanja

programov gospodarskega razvoja. Prav tako naj bi pokrajina sama sprejemala svoj energetski koncept ter nekatere naloge kmetijske, zemljiške in stanovanjske politike. V pristojnosti pokrajin bo odslej večinoma tudi razvoj visokega šolstva pa socialno varstvo in kulturne dejavnosti.

Sprejemanje pokrajinske zakonodaje se je glede na prvotne napovedi nekoliko zavleko – po besedah premierja Janeza Janše zaradi širokega usklajevanja. Največ odprtih vprašanj naj bi ostajalo v tistih delih, ki urejajo prenos pristojnosti z upravnih enot na pokrajinsko raven. Omenjeno vprašanje oziroma delitev pristojnosti med državne in pokrajinske (oziroma vprašanje, ali vzpostaviti enotirni ali dvotirni sistem) pa je tudi srž nesoglasja med SVLR in ministrom za javno upravo Gregorjem Virantom. Slednji namreč podpira dvotirni sistem opravljanja upravnih nalog, medtem ko minister Žagar zagovarja enotirnega. Na ministrstvu za javno upravo omenjenega nesoglasja še ne komentirajo, saj bodo počakali na vladno obravnavo zakona.

"Enotirni sistem opravljanja upravnih nalog iz državne pristojnosti pomeni popoln prenos teh nalog na pokrajine," razlaga Marina Rojko iz službe za odnose z javnostmi pri SVLR. Država nalog iz svoje pristojnosti tako ne opravlja v lastnih teritorialno organiziranih organih, temveč jih opravlja pokrajinska uprava, vendar pa država (vlada in ministrstva) ohrani tako nadzor nad zakonitostjo kot tudi nadzor nad strokovnostjo in primernostjo opravljanja teh nalog. Sistem bi zagotavljal, da bi bili državljani storitev, ki jih sedaj opravljajo upravne enote, deležni na istih lokacijah kot do sedaj. Pri dvotirnem sistemu pa se upravne naloge iz državne pristojnosti na



Bo nastala še Ribniško-Kočevska pokrajina?

ravni pokrajin opravljajo v državnih upravnih organih. "Ti so teritorialno organizirani kot upravni okraji splošne pristojnosti – zdaj upravne enote – ali kot funkcionalni upravni okraji, na primer območne enote GURS, DURS," dodaja Rojkova.

Pokrajinske dileme Zakonodaja v zvezi s pokrajinami bo morala biti v državnem zboru sprejeta z dvetretjinsko večino. Prvi odzivi predstavnikov največjih strank zato že nakazujejo, v kakšni smeri se bodo predlogi še spreminjali. V največji koalicijski stranki SDS bodo po besedah njegovega poslanca Franca Jazbeca predvidoma podprli enotirni sistem. Takšno ureditev podpirajo tudi v NSi, kjer pa bodo zakon o ustanovitvi pokrajin podprli le v primeru, če ta ne bo prinesel dodatnih finančnih obremenitev za državo. Cveta Zalokar Oražem, nekdanja poslanka

LDS, je izrazila zadovoljstvo z ministrovim upoštevanjem njihovih predlogov, zlasti v tem, naj bi pokrajine hkrati opravljale tudi naloge upravnih okrajev. "Sprasujem pa se o smiselnosti velikega števila majhnih pokrajin, saj so po predlogu nekatere nekajkrat večje od drugih," je skeptična Zalokar Oražmova. Da bodo pri oblikovanju pokrajin ključnega pomena vprašanja o njihovem številu, upravnih funkciji ter sistemu in obsegu financiranja, je prepričan poslanec SD Miran Potrč.

Ne le poslanci, tudi župani nekaterih slovenskih občin so se na predvideno delitev različno odzvali. Anton Šekinc, prvi mož Ilirske Bistrice, je bil ob uvrstitvi tega kraja v Notranjsko ogorčen, saj meni, da bi morali spadati v enotno Primorsko in da več kot šest pokrajin sploh ne bi smelo biti. Glede vključitve v eno ali drugo regijo pa napoveduje ob-

Predvidena delitev na pokrajine

POKRAJINA	SEDEŽ	ŠTEV. PREB.
Zasavska pokrajina	Trbovlje	46.000
Notranjska pokrajina	Postojna	51.000
Savinjsko-Saleška pokrajina	Velenje	61.000
Spodnjepodravska pokrajina	Ptuj	88.000
Posavska pokrajina	Krško	71.000
Koroška pokrajina	Slovenj Gradec	74.000
Primorska pokrajina	Koper	104.000
Dolenjska pokrajina	Novo mesto	140.000
Goriška pokrajina	Nova Gorica	118.000
Pomurska pokrajina	Murska Sobota	125.000
Gorenjska pokrajina	Kranj	200.000
Podravska pokrajina	Maribor	237.000
Savinjska pokrajina	Celje	198.000
Osrednjeslovenska pokrajina	Ljubljana	498.000

Vir: SVLR

Ustanovitev pokrajin je zahteven korak za državo in njene prebivalce, zato je odziv javnosti pričakovan, za vlado pa je lahko tudi koristen.

činski referendum. Prav tako se za enotno Primorsko zavzemajo v Sežani in Bovcu. Kot je za Delo dejal bovški župan in poslanec SDS Danijel Krivec, bi imela enotna Primorska veliko prednosti v odprtem evropskem prostoru. »Z večjimi pokrajinami bi lahko omejili tudi širjenje birokracije. Zatakni se utegne tudi pri vprašanju, kje bo sedež pokrajine, zato bi bilo treba zagotoviti policentričen znotraj pokrajine. Hkrati menim, da bi se z imenom Goriška težko poenotili na celotnem območju, ki naj bi oblikovalo pokrajino, ker je bila zgodovinska meja nekdanje Goriške drugač-

na,« je dejal Krivec. S predlaganimi rešitvami se ne strinjajo še v nekaterih slovenskih občinah; v Ravnah na Koroškem so denimo prepričani, da bi pokrajinsko središče moralo biti njihovo mesto, v Kočevju razmišljajo o Ribniško-Kočevski pokrajini, Kamnik pa bi morda raje spadal pod Gorenjsko in ne pod Osrednjeslovensko pokrajino. Referendume, ki bodo mimogrede vsakega od občanov stali dobra dva evra, bodo po vsej verjetnosti tako izpeljali še v nekaterih drugih občinah.

Zahteven korak Zgodba o regionalizaciji je torej že v eni svojih začetnih faz začela buriti duhove tako slovenskega političnega vrha kot predstavnikov občin. Projekta, ki mu vlada sicer namenja dober del svoje pozornosti, bo zaradi zgodovinske, geografske in kulturne zahtevnosti delitve gotovo zahtevala precej časa za usklajevanje, da ne omenjamo osebnih interesov občinskih veljakov in ponekod še zelo navzočega "lokalpatriotizma". Ustanovitev pokrajin je pač velik in naporen korak za državo in njene prebivalce, zato je bil odziv javnosti pričakovan in je za vlado lahko tudi zelo koristen. ■



Minister Gregor Virant



Minister Ivan Žagar



Poslanec SDS Franc Jazbec

Nevarnost pred vrati

Mitja Volčanšek, foto: arhiv Demokracije, Bor Slana

Zadnje dni rejci prašičev ob meji s Hrvaško težko dihaajo. Kot smo že omenili, sta se v neposredni bližini slovenskega ozemlja pojavili žarišči prašičje kuge, za človeka nenevarne bolezni, ki pa ima lahko pogubne gospodarske posledice.



Dodatno težavo in tveganje je pomenilo prepočasno obveščanje s strani pristojnih hrvaških institucij. K sreči se bolezen pri nas še ni pojavila. Hitro ukrepanje Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS) ob hkratni odzivnosti in dojemljivosti rejcev, ki še naprej ostajajo v pripravljenosti, pa daje dokaj resno zagotovilo, da bo v doglednem času mogoče situacijo povsem obvladati.

Ob tem veliko težavo gotovo predstavlja dejstvo, ki nam ga je omenila direktorica VURS dr. Vida Čadonič Špelič, to je, da na širšem območju ob meji s Hrvaško redijo približno polovico vseh prašičev v državi in da so na tem območju tudi največje prašičje farme.

Hrvatje so zakasnili Naj spomnimo, da so slovenski veterinarski organi v začetku tega meseca sprožili preventivne ukrepe kot odziv na pojav žarišč prašičje bolezni v Varaždinski in Medžimurski županiji. A kaj ko so nato na VURS šele 7. marca, torej teden dni pozneje, izvedeli, da je eno od žarišč v zaselku Vučilčevo, ki je oddaljeno komaj pol kilometra od meje s Slovenijo in meji na občino Brežice. Informacija je sprožila takojšnje ukrepanje in vzpostavitev trikilometrskoga

okuženega in desetkilometrskoga ogroženega pasu, na katerem so uvedli posebne ukrepe.

Kot nam je v pogovoru zupala dr. Vida Čadonič Špelič, so zaskrbljeni nad vsakodnevnim pojavom novih primerov v sosednji Hrvaški. Pojav prašičje kuge na Hrvaškem, kamor je prišla iz Srbije, so na VURS ves čas pozorno spremljali in o tem primerno informirali slovensko javnost. Vsekakor pa je tudi njih presenetil pojav bolezni tako blizu naše države.

Na dlani je, da bi izbruh bolezni v Sloveniji lahko povzročil veliko gospodarsko škodo.

To je pomenilo, da so morali poleg splošnih preventivnih ukrepov, ki so jih rejcem priporočili že pred časom, na tveganih območjih uvesti še celo vrsto urgentnih ukrepov. Kot razlaga Čadonič Špeličeva, tu ni šlo več za priporočila, ampak za obvezujoče ukrepe spričo resnosti položaja. Med ukrepe sodijo prepoved premika in prevoza prašičev, čiščenje in dezinfekcija prevoznih sredstev, s katerimi so omenjene živali pred tem prevažali, prijava vsakega pogina, redno spremljanje zdravstvenega stanja živali, postavitve t. i. dezinfekcijskih pregrad pred vhomom v kmetijski objekt.

Zajezili nevarnost Mobilizacija je bila uspešna. Tako so v petek, 9. marca, veterinarji obiskali prek sto rejcev in 2.500 živali v osmih vaseh na brežiškem območju. Pri dveh sumljivih primerih prašičev s povišano temperaturo so nemudoma odvzeli krvne vzorce in opravili potrebne preiskave, a so te ovrgle sum bolezni.

Isti ukrepi so 12. marca začeli veljati na območju občin Črenševci, Ljutomer, Ormož in Razkrižje, ki so v 10-kilometrskem ogroženem pasu.

V občini Brežice ogroženi 10-kilometrski pas zajema 50 naselij, 3-kilometrski pa devet, medtem ko je v bolj severnem delu ogroženega pasu 48 naselij.

K sreči je obveščanje domačinov tudi zaradi medijev potekalo gladko, rejci pa se bojijo te resne živalske bolezni.

Za zdaj je težko napovedati, kdaj bodo omenjene ukrepe lahko odpravili. Pogoj za to je, kot nam je razložila direktorica VURS, da poteče 21 dni od dneva, ko pristojne oblasti – v tem primeru hrvaške – na območju pojava bolezni zagotovijo vse potrebne ukrepe za

Rejci sami lahko veliko naredite za varnost vaše črede s tem, da:

- upoštevate navodila vašega veterinarja,
- kupujete prašiče samo iz registriranih rejš preverjenim zdravstvenim stanjem živali,
- javljate vse premike prašičev na predpisano način,
- ne krmite živali s pomami, ostanki lovskih trofej in ostanki kuhinjskih izdelkov,
- ne dovolite nepotrebnih obiskov v hlevu, kjer so nastanjeni vaše živali.

VETERINARSKA UPRAVA
Republike Slovenije

Veterinarna uprava Republike Slovenije

<http://www.vurs.gov.si>

Veterinarna uprava Republike Slovenije

Klasična
prašičja
kuga

Zloženko so v 200 tisoč izvodih razposlali po celotnem območju SV Slovenije.

ustavitev širjenja in dokažejo, da bolezni ni več. Ker bodo morali Hrvati zatrtje bolezni šele dokazati z aktivnim oprazovanjem, ni jasno, kdaj bodo nevarnost preklicali tudi pri nas.

Prav zaradi tega bo direktorica VURS osebno vodila strokovno delegacijo, ki se bo v Zagrebu sešla s pristojnimi službami.

Čadonič Špeličeva ne skriva, kot je pred dnevi dejala tudi na tiskovni konferenci, da je bila komunikacija s strani hrvaških organov zapoznela. »Pri tako hudi in tako nalezljivi bolezni je prva informacija najpomembnejša zaradi tega, da se hitro uvedejo ukrepi, ki so potrebni, da bi se bolezen nehala širiti,« svojo reakcijo pojasnjuje Čadonič Špeličeva. Tako je na obeh ogroženih območjih zaradi nevednosti kmetov več dni obstajala resna možnost razširitve bolezni tudi k nam.

Potencialna katastrofa K sreči so gospodarske posledice pri nas zanemarljive, predvsem v primerjavi s tistimi, ki bi nastale, če bi se bolezen razširila tudi k nam. Tedaj bi zaradi enega samega primera morali odstraniti celotno rejo ne glede na njeno velikost. »V vsakem primeru bi veljala tudi prepoved izvoza vseh izdelkov prašičjega mesa in območju EU,« opisuje direktorica posledice, ki se jim želijo na VURS izogniti. Tako je na dlani, da bi izbruh bolezni v Sloveniji »lahko povzročil nesluteno gospodarsko škodo«.

Medtem so prejšnji četrtek veterinarji pri preventivnih pregledih naključno izbranih kmetij odkrili tri kršilce na ogroženem območju v občini Brežice. Grozi jim denarna kazen. Odkritje pa po drugi strani dokazuje, da nadzor deluje in da pristojni ne podcenjujejo nevarnosti, ki preti temu delu Slovenije.



Brežiški župan Ivan Molan



Dr. Vida Čadonič Špelič, VURS



Zemljevid ogroženega območja v občini Brežice

Ovrgli sum

Prejšnji konec tedna sta bila VURS in vsa slovenska javnost na trnih zaradi suma okužbe s prašičjo kugo na manjši farmi v kraju Slogonsko v občini Brežice. Bolezen naj bi se pojavila pri dveh prašičih, zato so ju v petek evtanazirali, nemudoma pa so stekle laboratorijske preiskave.

Za poldrugi dan se je prašičja kuga usidrala na naslovnica časopisov in elektronskih medijev, v soboto pozno popoldne pa je bil sum okužbe k sreči ovržen. Kljub temu v okuženem in ogroženem pasu ter tudi na širšem območju vzhodne Slovenije ostajajo v visoki pripravljenosti.

Rejci sodelujejo Brežiški župan Ivan Molan nam je dejal, da še analizirajo stanje na območju občine. Bojijo pa se časovnega podaljševanja »moratorija« prašičereje in s tem povezane gospodarske škode za rejce. »Trenutno je vse v rokah veterinarjev,« pojasnjuje župan in obljublja, da bodo pripravili okroglo mizo, na kateri bodo predstavili najprimernejše ukrepe za naprej. Glede na škodo, ki utegne nastati, pa na občini pričakujejo, da jim bo po potrebi na pomoč priskočilo kmetijsko ministrstvo.

Po županovem mnenju so kmetije že opremljene z razkužilnimi napravami in drugimi zahtevanimi pripomočki. Čeprav sodelovanje z VURS ta čas poteka korektno, je bil Molan zelo nezadovoljen, da je o zadevi izvedel najprej iz medijev in šele nato s strani VURS. Zaskrbljiva pa je po njegovo nepravčasnost obveščanja s strani Hrvatov, sploh če vemo, da se bolezen lahko »prenese že z obiskom sosed,« kar je glede na bližino žarišča izredno velika nevarnost.

Molan je zato zelo zadovoljen s svojimi občani, ki se po njegovo dobro zavedajo potencialne gospodarske katastrofe, ki bi sledila izbruhu bolezni pri nas, in temu primerno upoštevajo navodila.

Drugo ogroženo območje pri nas je območje občine Ljutomer. Na občinski ravni se z izvrševanjem ukrepov ob »karanteni« ukvarja Aleš Vaupotič, ki nam je zatrdil, da za zdaj ni bistvenih novosti in da je stanje pod nadzorom skladno s kriteriji, ki jih je določila VURS. Tudi rejci na Ljutomerškem se zavedajo resnosti položaja in primerno sodelujejo z veterinarsko službo ter upoštevajo predpise. Ker so tudi tu domačini seznanjeni z usodnimi posledicami morebitnega pojava bolezni na dejavnost, ki je za mnoge edini ali glavni vir dohodka, so mirno sprejeli dokaj stroge ukrepe. V Ljutomeru poteka obveščanje prek VURS, medtem ko so informacije s hrvaške strani dokaj skope. Kmetje torej upoštevajo navodila VURS, tako da je verjetnost okužbe slovenskih prašičev zelo majhna. ■

Poti vodijo k Anchi inženiringu

Vida Kocjan, foto: Bor Slana

Zapleti s plačilom storitev pri graditvi OŠ Majšperk naj bi bili tudi politično motivirani. Podjetje Anchi inženiring je v preteklih letih gradilo Policijsko postajo Murska Sobota, kar pomeni, da je sodelovalo s policijo.



Obrotniki bodo morali denar izterjati od firme Anchi inženiring iz Poljčan.

V prejšnji številki smo pisali o zapletih s plačili nekaterim podizvajalcem pri graditvi osnovne šole v Majšperku. Napisali smo tudi, da v družbi Rudis, ki jo je občina Majšperk kot investitorica izbrala za izvajalca del, na naša vprašanja ne odgovarjajo. Po nekaj dneh so se nam oglasili vsi, na katere smo naslovili vprašanja. Kot po čudežu so bili pred dvema tednoma na isti dan »odsotni vsi«, nato pa so začeli drug za drugim pošiljati odgovore. Pri tem se ni mogoče znebiti občutka, da so med seboj povezani. Kakor koli, navedeni problematiki smo se nekoliko bolj približali kot pred tednom dni in izvedeli več, kot so doslej o tem pisali drugi, čeprav smo že pri pripravi prvega članka naleteli na večje odpore v slogu »o tem pa Demokraciji res ni treba pisati, saj je vendar resna revija in ne rumeni tisk, o tem je bilo že povsod drugje dosti in vse napisano«. In kaj smo izvedeli?

Rudis trdi, da je imel izgubo

Iz Rudisa smo prejeli naslednji odgovor: »Za vključitev lokalnega podizvajalca Anchi inženiring smo imeli pisno soglasje naročnika, Občine Majšperk. Običajno dela oddamo več podizvajalcem, oddaja del enemu podizvajalcu ni naša običajna poslovna praksa. Pogodbena cena za izvedbo del z Občino Majšperk je znašala 4,495 milijona evrov (1,077 milijarde tolarjev) vključno z opremo za telovadnico oziroma 4,350 milijona evrov (1,042 milijarde tolarjev) brez opreme. Občina Majšperk je izvedena dela plačevala v skladu s pogodbenimi določili, na koncu pa si je poračunala še pogodbeno kazen in manjvrednost del, tako da je Rudis prejel plačila za izvedena dela v višini 4,275 milijona evrov (1,024 milijarde tolarjev) oziroma 4,131 milijona evrov (989,26 tolarjev) brez opreme telovadnice. Rudis

je podizvajalcu Anchi redno plačeval, skupaj so bila izvršena plačila (po odbitku pogodbene kazni in manjvrednosti del) v višini 3,718 milijona evrov (891 milijonov tolarjev). Za izplačilo še zadnjih 149.000 evrov pa mora podjetje Anchi inženiring dostaviti Rudisu bančno garancijo za odpravo napak v garancijski dobi. Ponovno poudarjamo, da na Rudisu plačila niso ostala, Rudis je vse svoje plačilne obveznosti redno plačeval in z izjemnim angažiranjem in direktnimi plačili Anchijevim podizvajalcem uspel, da so se dela na objektu praktično v pogodbenem roku zaključila. Zaradi tega so nekorektne izjave in zahteve Anchijevih podizvajalcev, ki terjajo plačilo od Rudisa in ne od Anchi Inženiringa, s katerim so se sami dogovorili za posel in po lastni presoji sklenili pogodbe. Vsekakor pa Rudis ne more plačati dvakrat. Poslovni izid na

tem projektu je za Rudis negativen (prispevek za kritje Rudisovih stroškov na tem projektu znaša 11,250.774 tolarjev, toliko naj bi bilo izgube, op. av.).«

Občina dala soglasje Marjan Gorčenko, direktor občinske uprave in v občini Majšperk pristojen za izvajanje investicij, nam je dejal, da je bil razpis objavljen v Uradnem listu RS 26. marca 2004. Nanj se je prijavilo osem ponudnikov, komisija, ki so jo sestavljali člani občinskega sveta, delavci občinske uprave in zunanji sodelavci, pa je izbrala Rudis, »ki je bil izbran po vnaprej določenih merilih, objavljenih v razpisni dokumentaciji«. Potrdil je, da stvari raziskujejo kriminalisti. »Na občini se je oglasil delavec kriminalistične policije, ki je spraševal o podjetju Anchi inženiring in vpogledal v nekatere dokumente. O dokumentih, ki jih je že imel, pa je zahteval določena pojasnila. Policija je odnesla fotokopije 7 dokumentov.« Za mnenje smo prosili tudi dr. Darinko Fakin, (nepoklicno) županjo občine Majšperk: »Rudis je kot izbrani izvajalec za svojo koordinacijo izbral podjetje Anchi in zahteval od občine soglasje. Na občini smo preverili finančno stanje podjetja, ki je bilo takrat po poslovanju dobro, ni imelo nobenih neplačanih dolgov in tako nismo imeli podlage za nasprotovanje njegovi izbiri. Sicer pa podjetja nismo poznali, z njim nismo sklepali nobenih dogovorov, saj je bil naš edini pogodbeni partner, s katerim smo redno na sestankih usklajevali vse stvari, podjetje Rudis.« Za konec lahko zapišemo, da vse poti torej vodijo k družbi Anchi inženiring. Ali pa bodo to ugotovili tudi kriminalisti in tožilci, pa je drugo vprašanje. ■



Južnoafriško iskanje identitete

Ana Müllner, foto: Reuters

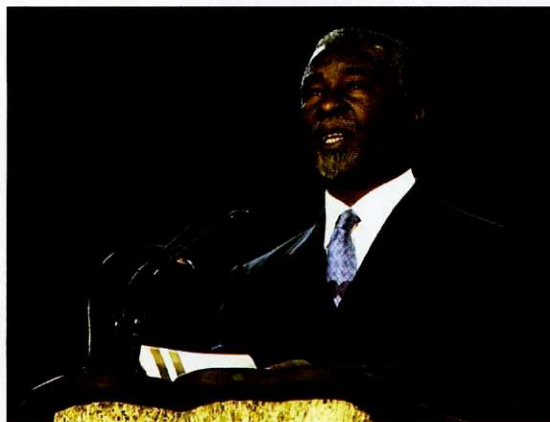
Trinajst let po padcu apartheida je razizem v Južnoafriški republiki znova na pohodu, hkrati pa država, ki je dolgo časa veljala za zgled Afrike, vedno bolj polzi v socialno krizo, saj vladi ni uspelo izkoreniniti socialne neenakosti.

Če danes pogledamo Južnoafriško republiko, se zdi, da gre za državo s stabilno demokracijo, trdno gospodarsko rastjo in obetavno prihodnostjo. A videz pogosto vara in tako je tudi slika države na jugu črne celine v resnici precej slabša, kot se zdi na prvi pogled. Trinajst let po prvih demokratičnih volitvah je govorjenje o apartheidu še vedno tabu, delitev na črnce in belce pa se čedalje bolj krepi. Za stabilnim gospodarskim sistemom, ki je bil dolgo časa zgled drugim afriškim državam, se skriva čedalje večji prepad med revnimi in bogatimi, ki državo potiska nazaj v čas njenega najtemnejšega zgodovinskega obdobja. Južnoafriška

republika ima skoraj identično statistiko z Brazilijo (kar se tiče socialnih razlik) in s Kolumbijo (glede stopnje kriminala). Vlada

v Johannesburgu pa želi videz zgledne države vzdrževati vsaj do leta 2010, ko bo za en mesec postala središče sveta; tega leta

bo namreč Južna Afrika gostila svetovno prvenstvo v nogometu in takrat bodo v državo uprte vse oči sveta; ne samo v stadione, ►



Južnoafriški predsednik Thabo Mbeki



Spomin na apartheid ostaja v sferah javnega življenja.

► temveč tudi v druge koticke in sfere tamkajšnjega javnega življenja. Ali bomo tudi takrat videli podobno sliko kot danes?

Zapore v glavi »Težko je verjeti, da bodo nekdanji gospodarji in njihovi nekdanji služabniki čez noč zmogli začeti nov odnos,« je ob padcu apartheida dejal nekdanji ameriški predsednik Bill Clinton. Njegov skepticizem se trinajst let po odpravi rasnega razlikovanja kaže kot realen. Rasno razlikovanje še vedno navzoče na vsakem koraku; črnici se družijo s črnici, belci pa z belci tako v šolah, na univerzah kot tudi v restavracijah in kinu. Mešani pari so še danes prej izjema kot pravilo, v vseh večjih mestih so še vedno »belske« in »črnske« četrti. Mešanje med rasami je za zdaj rezervirano le za najrevnejše in najbogatejše, ki se zavedajo, da sta denar in oblast tista, ki omogočata etnično sobivanje. Za spremembe je potreben čas, je izrek, ki mu v Južni Afriki prikimavajo vsi ne glede na barvo kože. A hkrati nihče noče priznati, da je, odkar se je delitev prebivalstva na rasni podlagi umaknila iz ustave, čedalje bolj navzoče v miselnosti ljudi. Vsi, ki so starejši od trideset let in se zato še spominjajo apartheida, ostajajo nezaupljivi do drugih ras. Govorjenje o boleči zgodovini države je še vedno tabu, a to temno poglavje Južnoafriške republike je vidno na vsakem koraku. Nosilci sprememb so tako postali pripadniki mlajših generacij, ki apartheida niso izkusili na lastni koži in tako ostajajo neobremenjeni z bolečo zgodovino in tudi z rasno pripadnostjo svojih vrstnikov.



Nekdaj belska mesta (Pretoria) je preplavilo črnsko prebivalstvo.

Novi apartheid Območje Južne Afrike je bilo že pred prihodom belcev eno od etnično najbolj raznolikih območij na svetu in takšno ostaja tudi danes. V državi so vse največje svetovne religije (od krščanstva, islama, judovstva do številnih plemenskih verovanj), v veljavi je 11 uradnih jezikov in tako se 44-milijonski narod lahko ponaša s kulturno raznolikostjo, kakršno bi težko našli na katerem koli drugem koščku sveta. A za tovrstno raznolikost morajo Južnoafričani že vse od začetka kolonizacije plačevati visoko ceno. Po demokratizaciji države

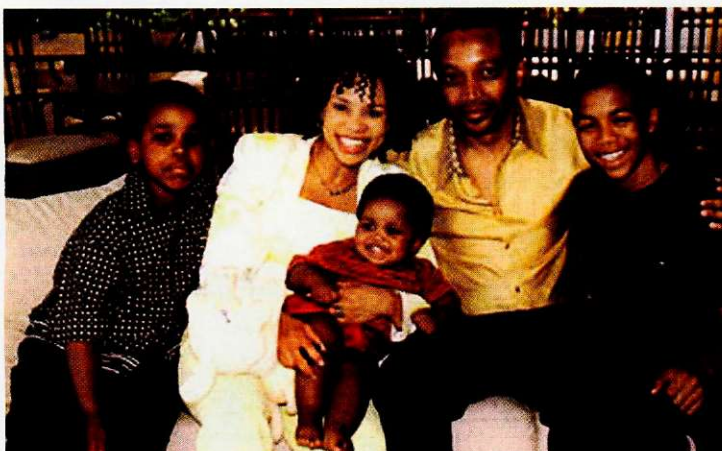
konec prejšnjega stoletja se je diskriminacija s papirja preselila v prakso, pri tem pa najbolj prizadela nekdanja vladajoča belsko manjšino, ki danes predstavlja manj kot deset odstotkov prebivalstva. Leta 1999 je začel veljati vladni program BEE (Black economic empowerment), s katerim so želeli spodbuditi zaposlovanje črncev, še posebej v sektorjih, ki so bili pred tem povsem v rokah belcev. To jim je še najbolj uspelo v javnem sektorju, kjer je danes zaposlenih 70 odstotkov črncev. Povsem drugačna zgodba pa je v zasebnem sektorju, kjer samo

visoko kvalificirani črnici lahko upajo na zaposlitev. Prav tako je večina največjih podjetij v rokah belcev, ki tako še naprej obvladujejo največ kapitala. Pri tem je treba omeniti, da so se iz države po padcu apartheida začela množično umikati podjetja v lasti belcev in s tem močno prizadela razvijajoče se gospodarstvo.

Ob teh podatkih se zazdi, da so belci še vedno privilegirana populacija v Južni Afriki, a ni vedno tako. Še posebej kar se tiče varnosti, je večina belcev postala daleč najbolj ogrožena manjšina v državi. Situacija se je v zadnjih letih umirila, pred tem pa so bili belci najpogostejše žrtve napadov, od katerih se jih je dosti končalo z umorom. Želja po maščevanju je še vedno živa; pri tem ni pomembno, ali je izbrana žrtev v času apartheida resnično zatirala črnice ali pa je celo podpirala demokratizacijo države. Idejni očetje in čuvaji segregacije so leta 1994 prvi zapustili državo, ki je uzakonila novo politično ureditev ...

Vzpon novega razreda Z okrepitvijo črnskega sloja prebivalstva se je v Južni Afriki pojavil tudi nov socialni razred, in sicer črnski bogataši. Večinoma so obogateli s posli, povezanimi z diamanti in zlatom. Vozijo najdražje avtomobile, gradijo nove soseske, v katerih živijo izključno sami, in po novem ogrožajo tako belce kot tudi druge črnice. Slednji jih imenujejo »kokosi« – črni navzven in beli znotraj, in jim najbolj nasprotujejo. Nova elita se namreč želi distancirati od svoje

V Južni Afriki se je segregacija s papirja preselila v prakso, apartheid pa še vedno ostaja v spominu ljudi.



Južnoafriški bogataši predstavljajo nov družbeni sloj.



Belci so, gledano z varnostnega vidika, najbolj ogrožena skupina.



Južna Afrika se pripravlja na svetovno nogometno prvenstvo, ki bo leta 2010 in bo za državo velik izziv.



Legendarni Nelson Mandela

preteklosti, ko so bili sami (oz. njihovi starši) žrtve segregacije, in tako danes zaposlujejo črnce in jih minimalno plačujejo, kot da bi želeli pokazati, da so po novem oni vladajoči socialni razred. S tem seveda nič ne pripomorejo k boljši razvitosti države, nasprotno, zaradi njih postaja ta prepoznavna bolj v negativnem smislu.

Gospodarstvo in sociala Leta 2005 je, prvič po 60 letih, stopnja gospodarske rasti v Južni Afriki znašala 4 odstotke, za to pa je zaslužna predvsem stranka Afriškega narodnega kongresa (ANC), ki je na oblasti že od prvih demokratičnih volitev. Vlada predsednika Thaboja Mbekija je ob tem zgo-

dovinskem dogodku napovedala, naj bi država v nekaj letih dosegla celo 6-odstotno gospodarsko rast, a je pri tem zamolčala, da omenjeni podatki večini prebivalstva ne pomenijo prav nič. Za lepimi rezultati se skrivata tudi nezavidljivo visoka stopnja revščine (31 odstotkov oz. 57 odstotkov po neuradnih virih) in brezposelnosti (po uradnih virih 30, po neuradnih pa 40 odstotkov). Današnja slika države pa priča o tem, da je aktualna vlada povsem zanemarila svojo nekdanjo prio-

riteto; odpraviti socialne razlike v državi. Sampie Terreblanche, južnoafriški politični analitik, pri tem opozarja, da »se je država tako dokončno prestrukturirala: nekoč se je prebivalstvo delilo po barvi kože, danes pa se ljudje delijo na socialne razrede, ki so med seboj čedalje strože ločeni«. Posledično v državi prihaja do vedno večjih političnih trenj, saj ANC zaradi omenjene neuspešnosti izgublja podporo tako pri tradicionalnih nasprotnikih kot

Vladi je uspelo zagotoviti stabilno gospodarsko rast, ni pa ji uspelo izkoreniniti socialne neenakosti.

Problemi dekolonizacije Čeprav je Južnoafriška republika do danes zamudila marsikatero priložnost za razvoj države, lahko še vedno rečemo, da velja za eno svetlih točk črne celine. Še vedno je poleg Angole edina afriška država, ki ima urejeno izkoriščanje naravnih virov, saj povsod drugje na tem področju velja popoln kaos (samo spomnimo se decembrske nesreče pri eksploziji nafte v Nigeriji). V primerjavi z drugimi državami na afriški celini ji je prav tako še najbolj uspelo demokratizirati državo, saj je povsod drugje ob dekolonizaciji prišlo do takšnih ali drugačnih zdrah – državljanske vojne, državnega udara, diktature in v najhujšem primeru do genocida. Južna Afrika je tako še najbolj izkoristila svoj potencial, in čeprav ji še vedno ni uspelo odpraviti socialnih razlik, je vsaj stabilizirala razmere v državi in poskrbela za solidno gospodarstvo. Druge afriške države so namreč uspešno »zavozile« tako prvi kot drugi proces. ■

Rdeče številke virusa HIV

Če je Južna Afrika na večini področij še vedno svetla točka afriške celine, pa tega ne moremo reči za stopnjo okuženih z virusom HIV, ki je v Južni Afriki ena najvišjih na svetu. Danes je v Južni Afriki z virusom HIV okužen že vsak deseti prebivalec, zaradi okužbe s to neozdravljivo boleznijo pa je povprečna starost prebivalcev komaj 41 let, kar je ena najnižjih števil na svetu. Edina država, kjer je bolezen še bolj razširjena, je Svazi, država, ki jo Južnoafriška republika popolnoma obdaja. Pri reševanju tega problema so oblasti v Johannesburgu tako kot v drugih afriških državah nemočne, saj je epidemijo aidsa skoraj nemogoče omejiti, kaj šele preprečiti. Skupaj z visoko stopnjo obolelih za aidsom se v Južni Afriki soočajo še z naraščajočim številom posilstev in spolnih zlorab. To je v državi že dolgotrajen problem, ki je bolj kot z drugimi dejavniki (revščina) povezan z miselnostjo, saj do spolnih zlorab prihaja v vseh socialnih slojih. To seveda še povečuje okužbe z virusom HIV, zato se vlada loteva reševanja obeh problemov skupaj, kar pa do zdaj ni prineslo vidnejših rezultatov.



Vsak deseti Južnoafričan ima aids.

tudi pri dosedanjih zaveznikih. A ANC je danes pravzaprav edina stranka, ki je sposobna voditi državo; demokratična ureditev je v Južni Afriki namreč še vedno v povojih, in če bi državo po padcu apartheida vodila katera druga stranka, bi bili rezultati še neprimerno slabši, kot so. Ne glede na to, ali bo vaje oblasti tudi v prihodnje imela v rokah vladajoča stranka ali pa bo na volitvah čez dve leti prišlo do zasuka, je gotovo, da se morajo prioritete v prihodnje spremeniti. K temu je pozval tudi najslavnejši Južnoafričan, ki je še vedno hkrati simbol države in celotne Afrike, Nelson Mandela. Po njegovo mora v državi znova priti do temeljitih sprememb, ki bi končale sedanjo nepravilno socialno ureditev, ki, kot pravi Mandela, v Južni Afriki nadaljuje politiko apartheida.





Prebivalstvo narašča

Združeni narodi ocenjujejo, da se bo svetovno prebivalstvo v naslednjih desetletjih še naprej staralo. Leta 2050 naj bi bilo na svetu 2,5 milijarde ljudi več kot danes. V naslednjih 43 letih bo tako število svetovnega prebivalstva naraslo s sedanjih 6,7 milijarde na 9,2 milijarde. Največji prirastek bo na manj razvitih območjih, kjer danes živi 5,4 milijarde ljudi, leta 2050 pa naj bi jih živelo 7,9 milijarde. Na bolj razvitih območjih naj bi tudi leta 2050 živelo okoli 1,2 milijarde ljudi, toliko torej kot danes. Da se v teh državah število prebivalcev ne bo zmanjšalo, bodo zaslužni predvsem priseljenci iz držav v razvoju. Letno naj bi se iz revnih držav v bogate priselilo okoli 2,3 milijona ljudi. V bogatih državah se bo do leta 2050 število ljudi, starejših od 60 let, verjetno podvojilo, število ljudi, mlajših od 60 let, pa bo verjetno upadlo.

Aretiran draguljar V Avstriji so na podlagi mednarodne tiralice, ki jo je razpisalo hrvaško pravosodno ministrstvo, aretirali nekdanjega pomočnika hrvaškega obrambnega ministra Vladimirja Zagorca, upokojenega generala



hrvaške vojske. Sumili so ga, da je zase obdržal drage kamne v vrednosti najmanj pet milijonov dolarjev. Zagorac je bil zadolžen za nakup orožja za Hrvaško v 90. letih minulega stoletja. Dragulje

je dobil leta 1993 kot zagotovilo od prekupčevalcev z orožjem, da bo Hrvaška dobila rakete, za katere naj bi plačala pet milijonov dolarjev v gotovini.

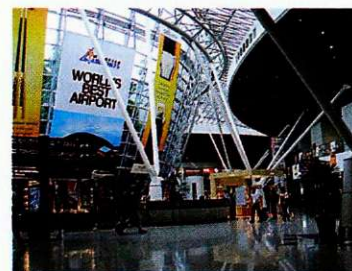
Jedrski simboli Iran je izdal bankovce z jedrskimi simboli, kar nekateri ocenjujejo kot del iranske obrambe v luči mednarodnih sankcij zaradi iranskega jedrskega



ga programa. Novi bankovec za 50.000 rialov (5,4 ameriškega dolarja), ki je tudi odraz visoke inflacije v državi, je natisnjen v oranžni, zeleni in modri barvi, na njem pa so na zemljevidu Irana narisani elektroni, ki krožijo okoli jedra. Na bankovcu je tudi kratak citat preroka Mohameda.

Kače kot tovor Zaposlene na malezijskem letališču je preseñetilo sikanje, ki je prihajalo iz velikih košar, namenjenih v Hongkong. Ko so sumljive košare odprli, so v njih našli 2.400 kač, ki so jih nameravali nepridipravi iz Tajске pretihotapiti v Hongkong. Šlo je za vrsto kač podganaric, ki so v Maleziji redke in zavarovane z lokalnimi zakoni pa tudi z

mednarodnimi sporazumi o varstvu divjih živali, v nekaterih azijskih državah pa so te živali draga



specialiteta. Kače, vredne okoli 52.200 evrov, so bile zvezane v plastične vreče in spravljene v 86 velikih košarah. Tajske oblasti zdaj iščejo zakonitega kupca za množico plazilcev, varstvenike narave pa skrbijo, da mnoge kače kupca ne bodo dočakale žive.

TUJI TISK

La Repubblica

Devet izumov



Kateri izumi so najbolj spremenili človeško življenje? Periodni sistem je eden najpomembnejših izumov v zgodovini, postal je nezamenljiv za tiste, ki delajo v svetu kovin in mineralov. Naslanjajoč se prav na periodni sistem

poskušajo znanstveniki ustvariti nove materiale, za katere se zanimajo vse veje gospodarstva: energetika, transport, živilska industrija in medicina. Na drugem mestu po pomembnosti je izum plavža za železo, ki so ga izumili že Egipčani, sledi mu izum tranzistorja, ki je pomemben za razvoj elektronike in računalniških tehnologij. Na četrtem mestu je izum stekla okoli leta 2000 pr. Kr., ki je drugi najpogostejše uporabljeni nekovinski material za keramiko, sledi mu izum mikroskopa. Izum cementa je od sredine 18. stoletja naprej v temeljih spremenil način graditve. Na sedmem mestu po pomembnosti in vplivu na življenje ljudi je izum jekla leta 300 pr. Kr. v Indiji.

The Times

Čokolada in optimizem



Končno novica, ki jo je marsikdo čakal. Čokolada je zdrava, je dobra za vitek pas in v zrelih letih pomaga ohraniti pozitiven pogled na življenje. Raziskava, ki je ni financirala čokoladna industrija, je pokazala, da so starejši moški,

ki so jedli čokolado, v boljši fizični kondiciji, so bolj optimistični in bolje ocenjujejo svoje splošno stanje. Znanstveniki so izprašali helsinške poslovneže, rojene med letoma 1919 in 1934. Izsledki so pokazali, da so ljubitelji čokolade postavnejši, imajo bolj vitek pas in redkeje trpijo zaradi diabetesa kot tisti, ki imajo raje druge sladkarije. Največja razlika pa se je pojavila v pogledu na svet. Ljubitelji čokolade se imajo za srečnejše, redkeje se počutijo osamljene in redkeje trpijo zaradi depresije, poleg tega pa veselo delajo načrte za prihodnost. Uživanje čokolade namreč sproža izločanje endorfinov, ki povzročajo občutke sreče in znižujejo občutljivost na bolečino.

V znamenju cveta 8. marec, mednarodni dan žensk, je v Rusiji že več kot 40 let državni praznik in dela prost dan. V Rusiji je ta dan praznik ženske lepote in dan, ko moški nežnejšemu spolu podarijo vsaj rože ter jim namenijo svojo pozornost. Sodeč po anketah ruski moški nežnejšemu spolu največkrat podarjajo mimoze ali tulipane, ki veljajo za simbol sonca in začetka pomladi. 8. marec je v Rusiji dan, ko v deželi vse zastane; ima močan pridih ljubezni, romantike in medsebojnega spoštovanja, čeprav zadnja leta čedalje pogosteje v ospredje prihaja



tudi valentinovo. Velja omeniti, da so iz gruzijske pokrajine Abhazije letos v Rusijo za 8. marec pripeljali rekordno število mimoze, več kot 300 ton. Ruse 8. marec najpogosteje spominja na cvetje, darila in bogato obloženo mizo, večina pa jih ta mednarodni praznik dojema kot praznik, ki se praznuje v krogu domačih. Mednarodni dan žensk praznujejo tudi v drugih deželah

Skupnosti neodvisnih držav, le da se v Belorusiji in Uzbekistanu imenuje dan matere.

Poletni čas ZDA so prešle na poletni čas in so kazalce premaknile za uro naprej, to pa se je letos zgodilo tri tedne prej kot navadno. Po poletnem času se bodo Američani ravnali do 4. novembra, teden dlje kot sicer. S štirimi dodatnimi



tedni po poletnem času želijo ZDA predvsem zmanjšati porabo električne energije v zgodnjih večernih urah. Po besedah članov ameriškega predstaviškega doma Edwarda Markeyja in Freda Uptona, predlagateljev sprememb energetskega zakona, ki določa tudi prehod na poletni čas, naj bi po pričakovanjih do leta 2020 na ta način prihranili 4,4 milijarde dolarjev pri računih za elektriko. Poleg tega naj bi prihranili 7,9 milijarde kubičnih metrov zemeljskega plina in se izognili skoraj 10,8 milijona tonam emisij toplogrednih plinov, obetajo pa si tudi manj kriminala, manj prometnih nesreč in povečano gospodarsko dejavnost.

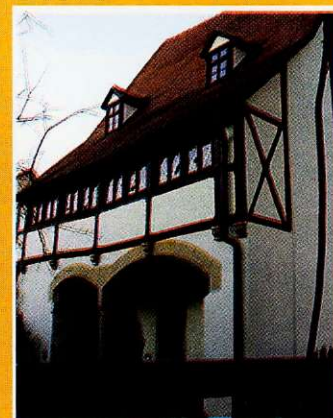
Dragoceno pismo Pismo, ki ga je britanska kraljica Elizabeta II. napisala, ko je bila stara enajst let, so na dražbi v Londonu prodali za 1.140 funtov oziroma 1.600 evrov, dvakrat dražje torej od sprva ocenjene vrednosti. Pismo je tedaj mala princesa naslovila na lady Mary Cambridge, bližnjo sorodnico kraljeve družine, in ji v njem zaželela zdravja, ker je bila zaradi bolezni priklenjena na posteljo. Mlada Elizabeta je sorodnici popisala tudi svoje dogodivščine med jahanjem. Pismo, ki ga je na dražbi hiše Spink pri-



dobil neznani kupec, ima glavo z napisom Sandringham, kar je bila ena od rezidenc kraljeve družine. Pismo nosi datum 7. januar 1938, prvotno pa je bilo ocenjeno na 500 do 600 funtov (740 do 890 evrov).

Nova razstava

V rojstni hiši nemškega verskega reformatorja Martina Luthra (1483–1546) v Eislebenu, ki je uvrščena tudi na seznam kulturne dediščine organizacije UNESCO, so odprli novo stalno razstavo. Hišo so poldrugo leto obnavljali, razstavno površino pa s prizidkom z okrog 500 povečali na 700 kvadratnih metrov. Pod naslovom Odtod sem – Martin Luther in Eisleben (Von daher bin ich – Martin Luther und Eisleben) je združenih približno 250 eksponatov, dokumentirana je tudi zgodovina same hiše. Razstava pripoveduje o življenjskih okoliščinah v grofiji Mansfeld okrog leta 1500, o socialnih in političnih razmerah v tem času, o Luthrovem otroštvu in mladosti.



VIR: STA

TUJI TISK

The Wall Street Journal

V imenu Putina



Odprtje Drugega moskovskega bienala sodobne umetnosti je bilo med dvema dogodkoma: pred tem so nacionalisti v Moskvi do smrti pretepli politika, ki je predstavljal neko etnično skupino, potem pa je policija razgnala

demonstracije opozicije v Sankt Peterburgu. To je sledilo znanim žalostnim dogodkom, umorom Putinovih kritikov, čemur se je pridružila še dvojna zastrupitev in padec z okna. Kremelj pa obupno potrebuje pozitivno javno mnenje. Ob bienalu sodobne umetnosti v Moskvi je mogoče pomisliti, da je idealna podlaga za ruske umetnike, na kateri bi mogli izraziti svoje nasprotovanje ruski vladi, pa tudi za tuje, ki bi lahko izrazili svoje negodovanje v zvezi z dogajanjem v državi. Toda takšnih del je bilo v prvih dneh bienala zelo malo, kar zelo spominja na sovjetsko obdobje. V umetniških krogih pa šepetajo, da vsi vedo – če odide Putin, lahko vse postane še slabše.

The Washington Post

Pregled čudes



Morda se vse to dogaja zaradi nagnjenosti sodobne družbe k seznamom in lestvicam, toda več kot 2000 let po tem, ko so stari Grki razglasili sedem čudes sveta, milijoni ljudi glasujejo za to, da bodo ta seznam obnovili.

K temu jih žene nacionalizem, želja po ohranitvi spomenikov, radovednost ali dolgočasje. Po besedah organizatorjev je več kot štiri milijone Kitajcev, Mehikanov, Brazilcev, Mehikanov in prebivalcev drugih držav prispevalo okoli 28 milijonov glasov. V finale je prišlo 21 spomenikov vključno z Velikim kitajskim zidom, Tadž Mahalom, atensko akropolo, starim jordanskim mestom Petro in egipčanskimi piramidami. Za poimenovanje svetovno čudo se potegujejo tudi Stonehenge in kipi na Velikonočnem otoku. Nekateri finalist, kot so Eifflov stolp, Kip svobode in operna hiša v Sidneyju, so presenetili tudi izvedence.



Dr. Andrej Bajuk

Uspešno zmanjševanje javne porabe

Denis Vengust; foto: Bor Slana

Dr. Andrej Bajuk je bil leta 2000 pol leta predsednik vlade. Od poletja istega leta vodi Novo Slovenijo – Krščansko ljudsko stranko. Z nastopom nove vlade konec leta 2004 je postal finančni minister.

Dobra dva meseca sta minila, odkar smo uspešno prevzeli evro. Kako bi ocenili ta zgodovinski projekt?

Prevzem evra je bil več kot očitno zelo uspešen, v nasprotju s pričakovanji nekaterih. V postopku priprav na prevzem evra smo večkrat razložili, da smo pripravljeni na morebitne težave, ki bi se lahko pojavile. Imeli smo krizni štab, ki bi reševal takšne nepredvidene zaplete. Vendar nismo imeli nikakršnih težav. Danes, ko gledamo nazaj, se nam zdi, da je evro z nami že dlje kot pa malo več kot dva meseca in pol. Dejstvo je, da je bil prevzem zelo uspešen in da ni prišlo do tistega, kar je bila največja skrb ne samo s strani prebivalstva – slovenskih državljanov in državljanov, ampak tudi s strani vlade in Banke Slovenije – ni prišlo do splošnega dviga ravni cen.

Del državljanov je vendarle mnenja, da so se cene dvignile ...

Tudi v Franciji so še danes mnogi prepričani, da je vsega kriv evro, čeprav je bilo že desetkrat dokazano, da ni tako. Dejstvo je, da statistični podatki ne potrjujejo dviga splošne ravni cen – niti v Franciji, pri nas pa sploh ne. To, česar smo se bali – splošno zaokroževanje navzgor –, se očitno ni zgodilo. Pozornost je seveda potrebna, to se nam lahko še vedno zgodi bodisi čez nekaj tednov, bodisi čez nekaj mesecev.

Nekateri napovedujejo, da se bodo cene dvignile po koncu obdobja dvojnega označevanja cen ...

Ker se to ni zgodilo prvi teden in niti do sedaj, so nekateri dežurni kritiki spremenili svoje prognoze in sedaj napovedujejo, da se bo to zgodilo kasneje, v zadnjih tednih obdobja dvojnega označevanja cen. Pred očmi je treba imeti tudi, da je bila splošna javna kampanja proti zaokroževanju cen navzgor,

ki smo jo izvajali na podlagi izkušenj drugih držav ter po nasvetu Evropske centralne banke in evropske komisije, resnično uspešna. Velik del zaslug za učinkovitost kampanje gre civilni družbi. Pokazalo se je, kar je bilo v odprtem tržnem gospodarstvu, kot je slovensko, tudi pričakovati, da imajo potrošniki zadnjo besedo. Potrošniki imajo moč proste izbire. Lahko se odločijo in neko blago ali storitev kupijo, ali pa se odločijo, da gredo v sosednjo trgovino, oziroma presodijo, da je sploh ne bodo kupili. To sporočilo je bilo zelo jasno in zaradi tega je tudi dalo takšne pozitivne učinke.

Vendar je recimo pri storitvah marsikdaj problem pomanjkanja ali neobstoja konkurence ...

Pri storitvah lahko pričakujemo, da se bodo njihove cene postopno uskladile s cenovnimi nivoji, ki veljajo v evropskem prostoru, v katerega smo vstopili. Slovenija je zelo odprto gospodarstvo in zaradi tega je ponudnikom za vse tiste stvari, ki so predmet mednarodnega trgovanja, zelo težko postavljati mednarodno neobičajne cene. Pri stvareh, ki so omejene na domači trg, predvsem na področju storitev, pa lahko rečemo, da bo sčasoma prišlo do cenovne uravnoteženosti. To je neizogibno in do tega mora priti. Vendar ni treba, da se to zgodi zelo hitro ali da bi imelo odločilen vpliv na celotno košarico stvari, ki jih uporabljamo za merjenje inflacije.

Glavna notranjepolitična tema je zdaj imenovanje guvernerja Banke Slovenije. Ali lahko, prosim, poveste svoje mnenje o tej zadevi?

Iz tega se ustvarja večja zgodba, kot dejansko je. Ni se zgodilo prav nič nenormalnega. V skladu z našo zakonodajo ima guverner Banke Slovenije določen mandat. Dosedanje mu guvernerju se mandat izteka in treba je imenovati novega. V ustavi je predvideno, da guvernerja imenuje državni zbor. Zakon pa določa, da se to imenovanje izvede na podlagi predloga predsednika države. Predsednik države je pač imel dva predloga, ki nista požela zadostne podpore v državnem zboru. Mislim, da institucije in sistem delujejo, zato je vsaka večja zaskrbljenost popolnoma odveč.

Katera oseba bi bila po vaše najprimernejša za guvernerja Banke Slovenije?

Ni v moji pristojnosti, da bi odločal o teh stvareh. Na Novi Zelandiji denimo guvernerja imenujejo na predlog ministra za finance. Med funkcijami, ki jih ima osrednja banka, bo Banka Slovenije na vsak način obdržala tudi nadzor nad bančnim sistemom. Profil guvernerja mora torej biti tak, da je ta zmožen obvladati tudi ta del, hkrati pa nove funkcije, ki presegajo meje Slovenije in so močno vpletene v oblikovanje monetarne politike celotnega območja ter vloge evra v svetovnem gospodarstvu.

Nova Ljubljanska banka (NLB) in Nova Kreditna banka Maribor (NKBM) sta ta čas v fazi reorganizacije uprave ...

Ta proces poteka v obeh ustanovah. Če začnemo pri Novi Ljubljanski banki, se tukaj ne dogaja nič nenavadnega, vse je zelo normalno. Relativno kmalu – sredi leta – bosta potekli pogodbi, ki sta bili sklenjeni z dvema članoma uprave. Največji lastnik (država) se je popolnoma strinjal, da se za iskanje novih članov uprave NLB izvede najširši javni razpis. Javni razpis, ki poteka, je zavestna odločitev z naše strani. Nadzorni svet pa ima to odgovornost, da na podlagi rezultatov izbire najprimernejše izmed kandidatov, ki se prijavijo na razpis. Ta čas nadzorni svet analizira vse pripele ponudbe. Odziv je bil veliko večji, kot so pričakovali. To samo potrjuje, da Slovenija razpolaga s širšim krogom ljudi, ki so zmožni opravljati najodgovornejšo funkcijo.

Ali lahko poveste kaj bolj konkretnega?

Ne, nikakor ne. Ničesar ne bi mogel reči, tudi če bi bil z zadevo podrobneje seznanjen, kar pa nisem. Postopek normalno poteka in mislim, da je za ustanovo in za državo dobro, da se o takšnih stvareh odloča strokovno.

Ali kot finančni minister niste seznanjeni s kadrovanjem vodstev v državnih bankah?

Vsaka stvar ob svojem času. Za zdaj sem seznanjen s tem, da postopek poteka, več pa še ni bilo potrebno. Vem sicer, da so bili konec prejšnjega tedna, medtem ko sem bil v Bruslju s predsednikom vlade (op. a.: pogovarjali smo se

► v sredo 14. marca), v Ljubljani člani nadzornega sveta NLB iz tujine. S podrobnostmi torej nisem seznanjen in tudi ni nobene potrebe, da bi bil. Ko bomo prišli do konkretnega predloga, ga bomo prav gotovo pravočasno preučili.

Kako je z upravo NKBM?

Pri NKBM je bila sprejeta odločitev, da se poveča število članov uprave, saj sta zdaj samo dva, potrebe po razširitvi pa so očitne. Tudi tu poteka podoben postopek kot pri izbiri novih članov uprave NLB. Potekal je javni razpis in o stvari mora odločiti nadzorni svet. Tudi v tem primeru imam do zadeve enak odnos kot v primeru NLB.

Ali ima predsednik uprave NKBM vašo podporo?

Poteka postopek priprav na delno privatizacijo te banke. Imenovana je bila že privatizacijska komisija. Sestavljajo jo strokovni ljudje, ki uživajo zaupanje lastnikov. Šele ko bodo dokončno dorečene stvari okoli privatizacije, se bo pokazalo, ali obstaja potreba po spremembah – manjših ali večjih.

Kako daleč je torej privatizacija NKBM?

Veliko dlje kot pred nekaj meseci. Komisija dobro napreduje. Pričakujemo, da bomo razmeroma kmalu prejeli njihovo poročilo, da ga bo obravnavala vlada, kot je predvideno v

uredbi, ki ureja takšne postopke. Ključni cilj je, da NKBM postane zelo močna ustanova, ki se bo prvenstveno posvečala poslovanju s prebivalstvom in z malimi podjetji. Še posebej glede na kapitalske povezave, ki so bile do zdaj realizirane le na papirju in še niso uresničene v vsakodnevem poslovanju. S tem merim na povezavo z Goriško banko in s Pošno banko Slovenije.

Ali informacijski sistemi NKBM ter pripojenih Goriške banke in PBS še vedno niso usklajeni? Na katerih področjih so še neusklajenosti?

Marsikje. Kapitalska povezava teh ustanov je bila sicer izvedena že pred časom. Izgubljam čas, saj se ne izkoriščajo sinergije, ki jih takšne povezave omogočajo in zaradi katerih je sploh prišlo do združevanja bank. Nujna sta čimprejšnja uskladitev in poenotenje poslovanja oziroma polno izkoriščanje vseh sinergičnih učinkov.

Kaj je razlog za stanje, ki po vašem mnenju ni enako zelenemu?

Menim, da vodstvo zadev ni bilo zmožno speljati na takšni ravni, kot je bilo pričakovano.

Kaj bo z lastniško usodo NLB?

Lastniška struktura NLB je še vedno zastavljena v isti smeri. Na noben način ne

bomo privolili v možnost, da bi tuji investitorji imeli večinski delež kapitala v naši največji banki. Razlog je znan: direktiva evropske komisije, ki nalaga, da imajo nadzorniki glavnega delničarja zadnjo besedo v ključnih vprašanih nadzora. To je seveda popolnoma nesprejemljivo predvsem v kakšni krizni situaciji, ki jih seveda nihče ne predvideva, dolgoročno pa se prej ali slej pojavijo. To je dejstvo iz zgodovine bančnega sistema po vsem svetu. Dokler je slovenska država odgovorna, da zagotavlja stabilnost bančnega in celotnega finančnega sistema, je jasno in razumljivo, da se zavzema, da bo obdržala v svojih rokah ključne vzvode nadzora. To na noben način ne pomeni, da mora lastništvo NLB ostati v državni lasti. Pomembno je, da mora biti v slovenskih rokah. In pri tem bomo vztrajali.

Kako nameravate dolgoročno zagotoviti večinski delež slovenskih lastnikov v NLB? Z ustanovitvijo t. i. holdinga slovenskih lastnikov?

S tem se ukvarjamo prav sedaj. Pomembna je tudi čimprejšnja uvedba nove zakonodaje na področju razvoja kapitalskega trga, ki bo omogočila hitrejši razvoj našega kapitalskega trga in s tem večjo navzočnost tako institucijskih kot malih vlagateljev.

Kako daleč ste z ustanavljanjem holdinga?

Z oblikovanjem holdinga smo že zelo daleč in pričakujem, da bo projekt kmalu uresničen. Vsekakor pred poletjem. Kar se tiče holdinga, bi ta čas težko povedal kaj več. Slovenska država ima nekaj več kot 50-odstotni lastniški delež v NLB. Obstajajo še drugi slovenski lastniki – bodisi fizične, bodisi pravne osebe. Takšnih, ki imajo malo večji delež, je zelo malo. To so predvsem nekatere borzne hiše in druge ustanove, ki v celoti predstavljajo samo nekaj več kot deset odstotkov kapitala. Na podlagi pripojitve še drugih ustanov iz skupine NLB k matični banki se lahko ta delež nekoliko poveča.

Kakšen delež bo država imela v holdingu in kakršnega v sami NLB?

Naš srednjeročni načrt je, da bo država svoj delež postopno prodala znotraj tega holdinga. Ker je naložba z vidika Republike Slovenije strateška, bomo obdržali 25-odstotni lastniški delež v celoti. Stvar ni v tem, da je holding v državni lasti, temveč da je celotna lastniška struktura takšna, da bo v slovenski lasti nad polovico kapitala in da bo država imela 25 odstotkov plus eno delnico.

Vključno z deležem, ki ga bo država nadzorovala v holdingu?

Ja, seveda. Tuji investitorji ne bi smeli prekoračiti polovičnega deleža. V poslovnem svetu ni nič posebnega: tudi KBC, ki si je prizade-

Na noben način ne bomo privolili v možnost, da bi tuji investitorji imeli večinski delež kapitala v NLB.



vala postati večinska lastnica NLB, ima pri svoji lastniški strukturi takšno načelo – da mora ustanova ostati v večinski lasti ustanoviteljev, to so skupina fizičnih oseb, omrežje malih hranilnic in omrežje zavarovalnic.

Kako je z lastninjenjem Zavarovalnice Triglav?

Kot veste, država pri Zavarovalnici Triglav prek Slovenske odškodninske družbe nastopa predvsem kot skrbnica interesov nekdanjih zavarovancev – fizičnih in pravnih oseb, ki imajo določene pravice. Zakon za pravne osebe predvideva, da imajo ustanove, ki so naslednice vplačnic premij iz leta 1990, delnice pravico kupovati po ceni, ki je veljala 1. 1. 2001. To se že izvaja. Kot veste, smo imeli težave, kar se tiče ceno vrednosti zavarovalnice. Prejšnja uprava Triglava je hotela delnice prodati po ceni, ki se je izkazala le za slabo polovico dejanske vrednosti. Potekajo takšna in drugačna pravdanja. Vendar so se številni upravičenci že odločili, da delnice kupujejo po na novo določeni, bolj poštenu vrednosti. Kljub temu imajo velik dobiček, saj se v skladu z zakonom upošteva cena, kakršna naj bi bila na dan 1. 1. 2001. Po drugi strani so tu še fizične osebe, glede katerih je že prišlo do sporazuma znotraj koalicijskih vrst, da bomo državnemu zboru predlagali spremembo zakona. Izkazalo se je, da je v tem delu zakon neizvedljiv. Namesto da bi še naprej iskali upravičence, fizične osebe, naj bi ta delež, ki je bil namenjen njim, šel v upravljanje KAD, da bi krepili dolgoročno stabilnost pokojninskega sistema. Prepričani smo, da je takšna rešitev veliko bolj smiselna. Drobne deleže je namreč nemogoče povsem pravično razdeliti med vse številne upravičence. Poleg tega ima teh 28 odstotkov kapitala v svežnju precej večjo vrednost, kot če ga razbijemo na drobne deleže.

Ali naj bi ta delež tudi dolgoročno ostal v lastništvu KAD?

Kapitalska družba ima za zdaj zelo malo delnic Zavarovalnice Triglav. Država ima vsega skupaj malce več kot 20 odstotkov prek SOD, ki jih bo treba prej ali slej prodati. Sicer gre pri Triglavu za precej odprto lastniško strukturo.

Ali naj bi tudi Triglav dolgoročno ostal v večinski slovenski lasti?

Tudi Zavarovalnica Triglav je strateškega pomena. Kolikor bo KAD, nad katero ima država popoln lastniški nadzor, prevzela omenjeni delež fizičnih oseb, bo s tem izpolnjen tudi interes, da bo slovenska država nadzorovala vsaj četrtinski lastniški delež zavarovalnice.

Koliko je še aktualna lastniška povezava med NLB in Triglavom?

Menim, da bo znotraj bančnega holdinga,



Nikakršne potrebe ni, da bi se morala stopnja obremenitve nepremičnin povečati. Vendar pričakujemo, da bo po novem sistemu obremenitev veliko bolj enakomerno in pošteno porazdeljena.

ki ga zdaj oblikujemo, možnost odkupa delnic dana raznim institucionalnim investitorjem in ustanovam, kot je Zavarovalnica Triglav.

Kaj to pomeni za Abanko, kjer je Triglav najpomembnejši lastnik?

Ne vem, kaj to pomeni za Abanko. Kar se tiče Abanke, se analizira tudi možnost prodaje prek mednarodnega javnega razpisa.

Ali uvedba pokrajin pomeni veliko nevarnost za povečanje javne porabe?

Do povečanja javne porabe nikakor ne sme priti, čeprav ta nevarnost prav gotovo obstaja. Konkretno že pripravljamo nekatere predloge zakonodaje, ki bo uvedla pokrajine v Sloveniji. Gre predvsem za decentralizacijo, za to, da se odločanje približa ljudem. Da se ne bo o vsem odločalo le v Ljubljani, temveč da bomo imeli možnost odločanja tudi na regionalni ravni.

Ali ne zadošča lokalna organiziranost na ravni občin, da je treba uvajati še pokrajine?

Ne, očitno ne zadošča. Dejstvo je, da je ustava že do sedaj dovoljevala, da so se občine lahko združevale na prostovoljni podlagi. Vendar v 15 letih do tega praktično ni prišlo.

Ste res prepričani, da je pokrajine mogoče uvesti brez povečanja stroškov?

Vsa stvar je seveda povezana s stroški, saj

bodo kar nenadoma nastale ustanove, neke vrste pokrajinski državni zbori. Vendar so to edini dodatni stroški. Treba je vedeti, da bo vse potekalo hkrati z močno decentralizacijo – s prenosom sredstev iz proračuna in tudi prenosom ljudi iz javne uprave, ki takšne funkcije ta čas že izvajajo na državni ravni. Svoje delo bodo ti državni uradniki potem izvajali na regionalni ravni. Bistvo projekta je, da bo s finančnega vidika nevtralen in ne bo povečal javne porabe.

Nekateri ministri zatrjujejo, da je težavno že hkratno poslovanje na več lokacijah po Ljubljani, kaj šele na več lokacijah po državi.

Razumem, da je marsikdo nekoliko pesimističen, če se tako izrazim. Vendar vztrajam pri tem, da projekt sam po sebi ne zahteva povečanja javne porabe in s tem nikakor ni nujno, da bi moralo priti do povečanja stroškov birokracije. Ta vlada se od prvega dne zelo trudi, da bi državno porabo

zmanjšali. Vse kaže, da smo pri tem uspešni oziroma bomo dosegli še več, kot smo si zaželeli – da bomo ob koncu mandata javno porabo znižali za več kot dva odstotka BDP. Znižanje javne porabe je pomembno, ker tako širimo prostor zasebnemu sektorju, omogočamo dodatno davčno razbremenitev gospodarstva ob hkratni ohranitvi stabilnosti javnih financ. Gospodarstvo bo tako imelo več prostora in bo lahko zadihalo s polnejšimi pljuči.

Ta čas poteka evidentiranje nepremičnin. Ali bo temu sledila uvedba davka na nepremičnine?

Dokler nimamo podatkov, se nima smisla ukvarjati s tem vprašanjem. Šele ko bomo imeli v rokah dokončne podatke, se bo smiselno tega lotiti. Vlada se je odločila za projekt evidentiranja nepremičnin zato, da dokončno dobimo jasno sliko, s čim razpolagamo in na kakšen način se lahko lotimo tega vprašanja. Še vedno vztrajam, da na podlagi za zdaj znanih podatkov ni nikakršne potrebe, da bi se morala povečati stopnja obremenitve nepremičnin v primerjavi z obremenitvijo, ki jo po sedanjih ureditvi predstavlja nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč. Vendar pričakujemo, da bo po novem sistemu obremenitev veliko bolj enakomerno in pošteno porazdeljena. Veliko je namreč t. i. zastojkarjev, ki imajo

► recimo popolnoma črne gradnje ali nepremičnine, deloma zgrajene na črno. Pri načrtovanju javnih financ v prihodnjih petih do desetih letih nihče ne računa na to, da bi iz tega naslova dobili veliko več sredstev, kot jih prejemo zdaj. Morebiti lahko pričakujemo celo znižanje davčnih stopenj, če bomo vsi plačevali pošteno in bo breme enako komerneje porazdeljeno.

Davčne stopnje naj bi torej načeloma ostale nespremenjene, le obseg obdavčenih nepremičnin naj bi se povečal?

Seveda, stopnje so morebiti lahko celo nižje, če bo zaradi širšega zajemanja zbranih več sredstev.

Ob zadnjem razpisu Stanovanjskega sklada RS je bilo za posamezno stanovanje prijavljenih v povprečju 30 kandidatov, v Ljubljani celo 46. Ali se nagibate v smer, da bi nadpovprečno obdavčili prazne nepremičnine, luksuz, nepozidane stavbne parcele in tiste enote, ki se ne oddajajo? Tak ukrep bi lahko bistveno povečal ponudbo na trgu.

Na tem področju je ključno, da bo tudi delovanje Stanovanjskega sklada RS predmet javno-zasebnega partnerstva. Stanovanjski sklad je lastnik nekaterih parcel in nobenega razloga ni, da bi se stanovanja gradila samo na podlagi sredstev, s katerimi razpolaga država. Tudi tukaj je mogoče uvesti podobne sheme javno-zasebnega partnerstva in znatno povečati ponudbo. To je edina dolgoročna rešitev. Za mlado generacijo so stanovanja praktično nedostopna, kar je z vidika države nesprejemljivo. Po drugi strani bi želel poudariti, da imamo že od druge polovice lanskega leta zakon o hipotekarnih in komunalnih obveznicah, ki jih do sedaj nismo imeli. Res je, da se slovenske bančne ustanove izdaje teh obveznic do zdaj še niso lotile, saj so bile v zadnjem času zelo zaposlene z uvedbo evra. Sedaj je skrajni čas, da zač-



drugi polovici leta že seznanjeni s številnimi pozitivnimi rezultati.

Mislite, da vam bo navkljub močnim lobijem, ki vladajo v gradbeništvu, uspelo povečati ponudbo in znižati cene stanovanj?

Prepričan sem, da se nam s podporo javnosti, ki bo neizogibna, ni treba bati nobenega lobija. Lobiji vsekakor obstajajo – ne samo na področju gradbeništvu, temveč tudi oziroma še bolj pri trgovanju in investiranju v nepremičnine. Ne smemo pozabiti, da lahko država prek raznih načinov, ne samo prek stanovanjskega sklada in javno-zasebnega partnerstva, znatno poveča ponudbo stanovanj po dostopnejših cenah.

Ali se ne bojite, da boste z znižanjem cen nepremičnin trčili tudi ob interese številnih državljanov? Veliko jih namreč denar nalaga v nepremičnine kot obliko naložbe ...

Naložba v nepremičnine je močno donosna. Donosnost je zelo velika prav zato, ker je ponudba zelo nizka in vladajo monopolistične cene. Mislim, da bo donosnost tudi v prihodnje še vedno dovolj visoka.

Če so sedaj »zares«, se postavlja vprašanje, ali so bili nemara prej »za hec«. Nenavadna je tudi neodločnost glede tega, ali so politična stranka ali ne.

nejo delati tudi na tem področju. S tem se bo ustvarila podlaga za dolgoročno financiranje nakupov lastnih stanovanj. Nikjer na svetu ni prišlo do rešitve stanovanjskih vprašanj, ne da bi pred tem rešili to vprašanje. Bistveno je ustvariti pogoje, da bo nakup stanovanja normalno dostopen. Mislim, da bomo že letos pričeli velikim spremembam na tem področju. Vodstvo Stanovanjskega sklada RS se zelo resno ukvarja z novimi načini delovanja. Pričakujem, da bi morali biti v

Kako komentirate ustavni spor glede novega zakona o financiranju občin?

To je eden izmed zelo pomembnih projektov, ki jih je izpeljala ta vlada. Prišlo je do pravičnejše razporeditve sredstev na lokalni ravni. Dejstvo je, da je bila pred tem nesorazmerna koncentracija sredstev v osrednji Sloveniji. Zato je sedaj tam na razpolago manj sredstev, več pa v drugih delih Slovenije, ki so bili prej zapostavljeni. Ne vem, kako so si nekateri predstavljali, da je mogoče Slovenijo

decentralizirati, dodeliti več sredstev podeželju, ne da bi hkrati vsaj deloma zmanjšali sredstva, do sedaj namenjena osrednji Sloveniji. Glede na odgovornost, ki smo jo prevzeli v evroobmočju, se moramo tega navaditi: javno porabo moramo še vnaprej postopoma zniževati. Nič hudega se ne bo zgodilo, če bomo pametno gospodarili s sredstvi, ki nam jih državljanji zaupajo. To velja tudi za Ljubljano. Menim, da se morajo enkrat za vselej odločiti za gospodarnejše ravnanje s sredstvi, ki so jim na razpolago. Tudi oni morajo izkoristiti številne možnosti, ki jih ponuja javno-zasebno partnerstvo. Nobenega razloga ni, da bi mestna občina Ljubljana še naprej delovala po parasocialističnih vzorcih.

Kako kot predsednik Nove Slovenije komentirate stanje v vladi oziroma v koaliciji?

Menim, da Nova Slovenija še vedno igra zelo pomembno in odgovorno vlogo tako v koaliciji kot v vladi. S tem delom predstavnikov stranke smo lahko vsi zadovoljni. Verjamem, da bo NSi še naprej odgovorno izvajala prevzete obveznosti. Še naprej si bomo prizadevali, da bomo pripomogli k temu, da bo koalicija v celoti uresničila koalicijsko pogodbo.

Letos nas čakajo predsedniške volitve ...

Predsedniške volitve so v Sloveniji posebnost v smislu, da o predsedniku države glasujemo neposredno. Zato je lahko izvoljena le oseba, ki lahko zbere zelo široko javno podporo, precej prek ozkih strankarskih meja. V naši stranki smo že podprli Lojzeta Peterleta, ki je prvi javno potrdil namero o kandidaturi za predsednika države. Težko je komentirati druge potencialne kandidate. Nekateri, ki so zatrjevali, da ne bodo kandidirali, so namreč znova začeli govoriti o kandidaturi.

Kako komentirate razpad LDS in ustanovitve Društva Zares?

Gre za zelo zanimive pojave, saj smo dnevno priče razkrojevanju političnega prostora. Pojavi novih društev ipd. vzbujajo več vprašanj, kot ponujajo odgovorov. Pri društvu, ki ga omenjate, se mi zdi nenavadno že samo ime. Če so sedaj »zares«, se postavlja vprašanje, ali so bili nemara prej »za hec«. Nenavadna je tudi neodločnost glede tega, ali so politična stranka ali ne. Vendar me to ne moti. Važno je, da ima NSi svoj politični profil in jasna stališča. Vsakdo nas prepriča in ve, za kaj pravzaprav gre. Prepričan sem, da moramo v tem razburkanem času, ko se maje vse okoli nas, še naprej stati na svojih načelih in nadaljevati s trdim delom ter čim bolj izvesti vse odgovorne naloge, ki so nam bile zaupane. To je najboljša predstavitev volivcem – samo tako lahko upravičimo njihovo nadaljnje zaupanje in dosežemo večjo podporo. **D**



Neprijetna resnica

V. M.

Znanstveniki opozarjajo, da je človek že tako vplival na podnebje, da se je to začelo pospešeno spreminjati in s tem močno vplivati nazaj na naše življenjsko okolje.

O tem zdaj govori odmevna knjiga Ala Gora *Neprijetna resnica*. Podnebje na Zemlji se nenehno spreminja. V preteklosti je bilo zaradi naravnih ciklov in katastrof včasih topleje in včasih hladneje kot zdaj. V sedanjosti se povprečna temperatura na planetu zvišuje, toda to ni enakomerno porazdeljeno, kajti na nekaterih območjih postaja hladneje. K sedanjemu segrevanju pripomore več dejavnikov. Večina

klimatologov se strinja, da ga deloma povzroča povečevanje učinka tople grede, ta pa je posledica povečane količine plinov iz izgorovanja fosilnih goriv.

Segrevanje planeta Od prvih desetletij 19. stoletja se je količina ogljikovega dioksida v ozračju povečala skoraj za polovico, večinoma zaradi povečane rabe fosilnih goriv. To je okrepilo učinek tople grede, zaradi česar se Zemlja segreva. V 21. stoletju se bo splošno segrevanje planeta še pospešilo. Takšno dogajanje pomeni veliko in pomembno spreminjanje na vsem planetu.

Tajanje ledu Od začetka 20. stoletja se večina ledenikov umika (topi) in zaradi lednice se morska gladina zvišuje za nekaj milimetrov na leto. Najbolj črne napovedi so, da se bo do leta 2100 gladina morja dvignila za štiri metre, toda če se bo dvignila

samo za 50 cm, bo to imelo katastrofalne posledice za obalna mesta in otoške prebivalce.

Obnovljivi energijski viri Splošno segrevanje planeta se bo verjetno izkazalo za največjo okoljsko spremembo, kar jih je povzročil človek. Kjotski protokol iz leta 1997 si prizadeva za omejitve oddajanja ogljikovega dioksida, vendar bo težko ustaviti segrevanje, četudi bi protokol podpisale vse države. Potreben bo velik zasuk od fosilnih goriv. Veliko pomembnejšo vlogo naj bi dobili obnovljivi energijski viri, na primer sončna energija.

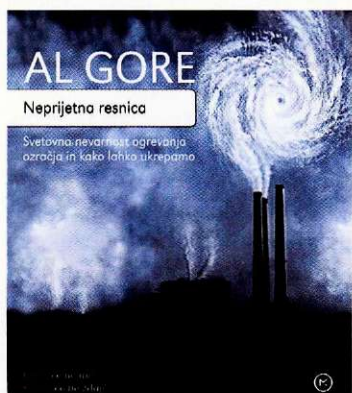
Toplogredni plini Zaradi kurjenja fosilnih goriv, prometa, gnojenja, smetišč, izpustov tovarn in podobnega je v ozračju čedalje več toplogrednih plinov (ogljikov dioksid – CO_2 , metan – CH_4 , dušikovi oksidi – N_2O , ozon – O_3 , ...) Toplogredni plini predstavljajo

manj kot 0,1 vol. odstotka suhega zraka, vendar imajo pomembno vlogo v energijski bilanci površja. Povzročajo učinek tople grede, po katerem imajo tudi ime, saj absorbirajo del dolgovalovnega sevanja površja Zemlje. Toplogredni plini tudi sami sevajo v dolgovalovnem spektru, pri čemer se del energije izseva nazaj proti površju. Tako površje s sevanjem prejme več energije, kot bi jo samo zaradi sevanja Sonca. Učinek tople grede, pri katerem sodeluje tudi vodna para, omogoča življenje na Zemlji, saj je zaradi njega povprečna temperatura površja višja kar za 33°C , kot bi bila brez omenjenih plinov (predvidoma -19°C).

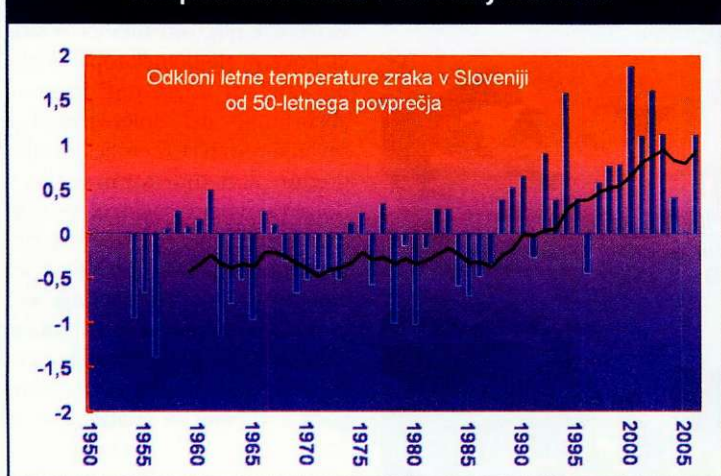
Problem podnebnih sprememb nastane takrat, ko z izpusti toplogrednih plinov ljudje pretirano povečujemo njihovo vsebnost v ozračju ter s tem zmanjšujemo prepustnost ozračja za sevanje površja. Povečani učinek tople grede je dvig temperature površja.

Med toplogrednimi plini je v središču pozornosti ogljikov dioksid, katerega vsebnost že 200 let stalno narašča in je razmeroma visoka v primerjavi z drugimi toplogrednimi plini. Vsebnost ogljikovega dioksida danes narašča hitreje kot kadar koli v zadnjih 2000 letih, približno 2 ppm (delcev na milijon) na leto in je zdaj najvišja v zadnjih 650.000 letih. Nekoliko manj hitro kot v preteklosti ali 0,8 ppb (delcev na milijardo) na leto naraščajo izpusti metana, drugega najpomembnejšega toplogrednega plina.

Kako zmanjšati izpuste? Če želimo zmanjšati izpuste toplogrednih plinov, moramo zelo dobro razumeti, zakaj jih je toliko. Prvo dejstvo je, opozarja dr. Lučka Kajfež Bogataj, profesorica klimatologije na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, da je na planetu zdaj šestkrat več ljudi kot leta 1800 in da v povprečju danes vsak Zemljan porabi sedemkrat več energije kot pred 200 leti. Dejstvo je tudi, da globalizacija in gospodarski razvoj danes slonita na poceni in prikladnih fosilnih energijskih sistemih in da svetovno prebivalstvo strmo narašča od leta 1950 naprej. Priče smo internacionalizaciji znanosti, ►



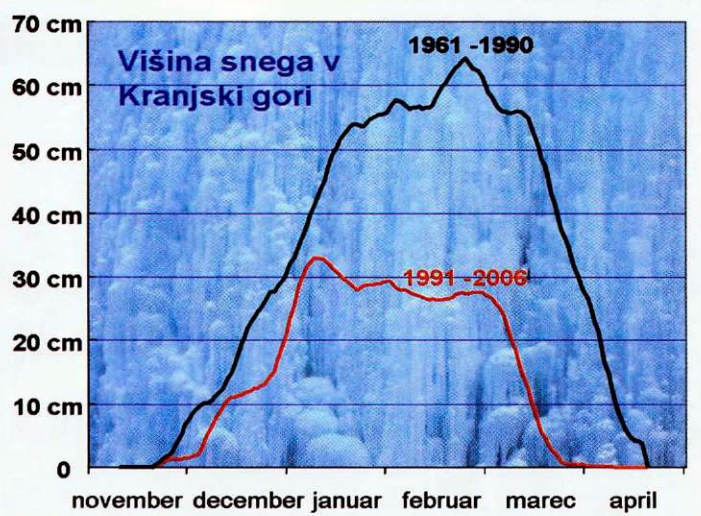
Temperatura zraka v Sloveniji narašča



► tehnologij in svetovni prevladi ZDA. Te vsiljujejo svetovno ekonomijo, ki temelji na kapitalu in neoliberalizmu. Logična posledica je naraščajoče izkoriščanje javnih dobrin od ekosistemov, naravnih virov, genetskega materiala ipd., ki ga še posebej spodbuja zapoved nenehne ekonomske rasti. Gospodarsko rast pa lahko dosežemo le, če vključujemo čedalje večje število ljudi v globalno ekonomijo, in to s promocijo ter reklamo naraščajoče potrošnje na prebivalca.

To so bistveni razlogi za podnebne spremembe v zadnjih 30 letih. Zelo malo verjetno je, da bi se proces globalnega ogrevanja ustavil brez radikalnih sprememb v globalni družbi. Zato različni družbeno-gospodarski kazalci tudi v prihodnje predvidevajo pomembno vlogo človeka pri spremenljivosti podnebja.

Ogljikov dioksid Zahodna družba gospodarski razvoj in človekove vrednote gradi na porabi energije.



Življenjsko uspešnost žal povezujejo z velikostjo hiše, z velikostjo avtomobila, letalskimi potovanji v daljne dežele ali s kakšnim drugim trošenjem. Vse to posredno pripomore k večjim izpustom toplogrednih plinov. In zahodne vrednote povzema Vzhod. Azijski gospodarski tigri povečujejo rabo fosilnih goriv bolj kot katera koli zahodna država. Tudi za milijone Kitajcev in Indijcev je avtomobil statusni simbol. Da ne omenjam neenakomerne rasti prebivalstva in ogromne neenakosti med ljudmi, državami, kontinenti.

Pa vendar so podnebne spremembe svetovni pojav in tudi svetovni problem, zato mora biti, če želimo bitko za ustanovitev naraščanja CO₂ v ozračju dobiti, tudi reakcija družbe nanje mednarodna. Najbolj ranljivi – najrevnejše države in prebivalstvo – bodo prizadeti najprej in najmočneje, čeprav so najmanj prispevali k vzroku za podnebne spremembe. Takojšnji in odločni ukrepi so nujni, nujna pa je tudi skupna vizija dolgoročnih ciljev. Svet potrebuje sporazum o okvirih, ki bodo pospešili ukrepe v naslednjem desetletju, graditi pa morajo na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni. Ključni elementi prihodnjih mednarodnih okvirov naj bi vsebovali predvsem širitev trgovanja z emisijami na vse države, tudi ZDA, Kitajsko in Indijo in sodelovanje na področju tehnologij, kjer je nujno povečanje učinkovitosti investicij in inovacij po svetu.

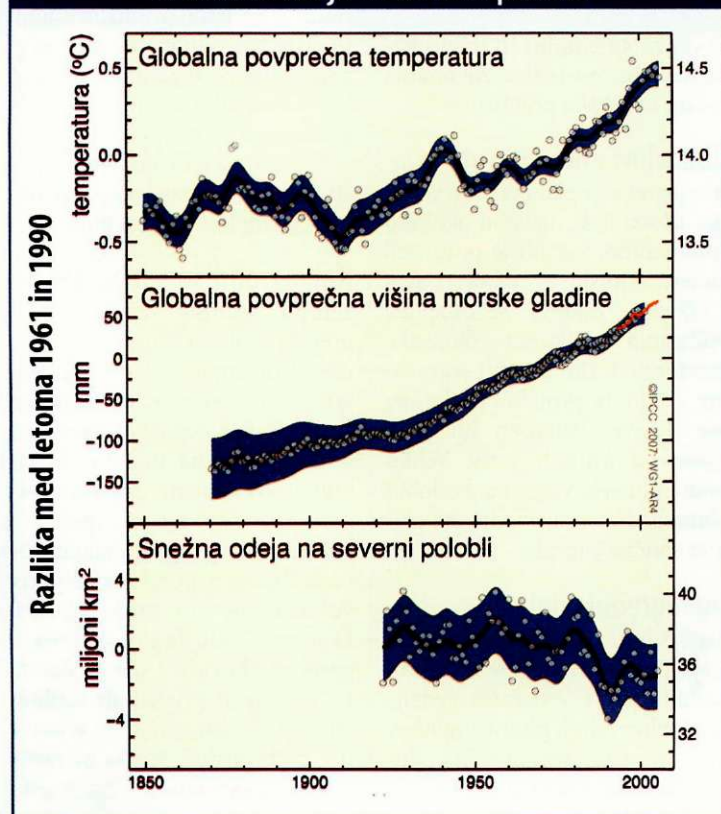
Vloga Slovenije Slovenijo čaka še veliko dela pri zmanjševanju

škodljivih izpustov. Obljubili smo, da bomo do obdobja 2010–2012 zmanjšali izpuste toplogrednih plinov za 8 odstotkov glede na leto 1986, a do danes se to še ni zgodilo, nasprotno – izpuste celo povečujemo. Naj navedem statistične podatke za leto 2005, ko se je končna poraba energije v Sloveniji v primerjavi z letom prej povečala za 2,2 odstotka. V strukturi končne porabe se je povečala poraba zemeljskega plina (za 3 odstotke) in naftnih proizvodov (za 2,7 odstotka). Med naftnimi proizvodi se je najbolj povečala poraba dizelskega goriva, in sicer za skoraj 16 odstotkov. Če bo šlo tako naprej, bodo leta 2010 naši izpusti večji in ne za 8 odstotkov manjši kot leta 1986. Imamo pa srečo, da količina biomase v slovenskih gozdovih narašča, zato so gozd in tla v Sloveniji ponor CO₂. In to za zdaj lahko uveljavljamo kot odpustek pri doseganju kjotskega cilja.

Nekoliko nižji izpusti TGP so opazni le v kmetijstvu zaradi zmanjšanja števila živali, v gradbeništvu zaradi manjše proizvodnje cementa in apna. Najbolj zaskrbljivo je stanje pri prometu, saj se obseg cestnega tovornega in avtomobilskega prometa nenehno povečuje, večje je število vozil, povprečno prevozimo več in še z večjo hitrostjo. Večajo se nam tudi izpusti iz odpadkov, seveda zaradi povečanja količine odpadkov.

Vendar počakajmo, saj imamo operativni program zmanjševanja emisij TGP sprejet. Ta vsebuje več kot dvajset instrumentov za izvajanje potrebnih ukrepov.

Spremembe temperature, višine morske gladine in snežne odeje na severni polobli



To so na primer zamenjava premoga in tekočih goriv z zemeljskim plinom, povečanje deleža obnovljivih virov energije in so-proizvodnje pri proizvodnji električne energije, učinkovita raba energije, povečanje rabe javnega potniškega prometa in zmanjšanje količine odloženih odpadkov.

Zadnje ugotovitve V Parizu so v začetku februarja sprejeli četrto poročilo prve delovne skupine medvladnega panela za podnebne spremembe, ki ima naslov *Climate Change 2007: The Physical Science Basis* in ga je napisalo 130 vrhunskih znanstvenikov z vsega sveta. Poročilo podaja nove ugotovitve o vsebnosti in dinamiki naraščanja vsebnosti toplogrednih plinov v ozračju, o spremenjeni sevalni bilanci planeta zaradi povečanega učinka tople grede, o spremembah klimatskega sistema in projekcije podnebja do konca 21. stoletja.

Glavna sporočila so, da je ogrevanje planeta splošno: ogreva se zrak, oceani, tajata se morski led in sneg, gladina morij se viša. Najverjetneje je za to odgovorno človeštvo. Dvig temperatur na kopnem in oceanov od leta 1906 do 2005 znaša v povprečju $0,74^{\circ}\text{C}$. Globalno se je količina padavin nad kopnim povečala za 1 do 2 odstotka, regionalno pa so trendi zelo različni. Pogostnost suš se je marsikje povečala, in to predvsem zaradi spremenjene splošne cirkulacije zraka. Bolj sušno postaja v Sahelu, Sredozemlju, južni Afriki in južni Aziji, bolj mokro pa na vzhodu Severne in Južne Amerike, na severu Evrope ter v severni in osrednji Aziji. Obilne padavine so pogostejše in zakisljuje se površinska plast oceanov.

Sporočila za prihodnost Sporočila za prihodnost nas opozarjajo, da bo dvig globalne temperature v prihodnosti odvisen od našega ravnanja. Do konca stoletja (projekcija za zadnjih deset let stoletja) bo to v najboljšem primeru $+1,8^{\circ}\text{C}$ (glede na danes), če se bo nadaljevalo neobzdrano naraščanje izpustov TGP pa bo srednji dvig kar $+4^{\circ}\text{C}$ z zgornjo mejo $6,4^{\circ}\text{C}$ (glede na sedanjost). Kopno in severne geografske



širine se bodo ogrele bistveno bolj, kot kažejo svetovna povprečja. Morska gladina se bo v povprečju dvignila za vsaj 18 cm, v najslabšem primeru pa za 59 cm. Dvig morske gladine ne bo povsod enak. Morja se bodo še naprej zakisljevala. Morskega ledu bo čedalje manj, manjši ledeniki bodo izginili, snega bo manj. Čedalje več bo obilnih padavin, vročinskih valov (ti bodo intenzivnejši in bodo trajali dlje). Tropskih ciklonov bo predvidoma manj, pa tudi drugih okoljskih problemov. Vsi vemo, da nitrati in pesticidi onesnažujejo podtalnico. Podnebne spremembe ne bodo imele pozitivnih posledic v kmetijstvu. Najprej bo prišlo do skrajševanja rastne dobe, pospešen bo razvoj rastlin, intenzivnejše bo izhlapevanje vode. Večja bo pogostnost ekstremnih vremenskih dogodkov, kot so neurja z vetrom, točo, nalivi, več bo pomladanskih pozeb pa tudi suš in požarov in naravi. Večja bo pogostnost ter moč napadov škodljivcev in bolezni, pojavili se bodo tudi novi škodljivci in bolezni. Podnebne spremembe bodo vplivale na živinorejo tako nepo-

Kmetijstvo Tudi intenzivno kmetijstvo je vir toplogrednih plinov, zlasti metana in dušikovih oksidov, pa tudi drugih okoljskih problemov. Vsi vemo, da nitrati in pesticidi onesnažujejo podtalnico. Podnebne spremembe ne bodo imele pozitivnih posledic v kmetijstvu. Najprej bo prišlo do skrajševanja rastne dobe, pospešen bo razvoj rastlin, intenzivnejše bo izhlapevanje vode. Večja bo pogostnost ekstremnih vremenskih dogodkov, kot so neurja z vetrom, točo, nalivi, več bo pomladanskih pozeb pa tudi suš in požarov in naravi. Večja bo pogostnost ter moč napadov škodljivcev in bolezni, pojavili se bodo tudi novi škodljivci in bolezni. Podnebne spremembe bodo vplivale na živinorejo tako nepo-

sredno kot posredno, večinoma prek sprememb pri pašnikih in paši, zdravju in prehrani živine. Vsekakor bi se bilo dobro čim prej začeti prilagajati novemu, toplejšemu in poleti sušnejšemu podnebju. Moramo pa se zavedati, da so prilagoditve povezane ne le z odločitvami in ukrepi posameznega kmeta, temveč tudi s kmetijsko politiko in tržnimi mehanizmi.

Neprijetna resnica Al Gore je bil za časa ameriškega predsedni-

ka Billa Clintona podpredsednik ZDA. Že nekaj let opozarja na ogrevanje zemeljskega ozračja. Pred *Neprijetno resnico*, ki je velika svetovna uspešnica in smo jo zdaj v prevodu dobili tudi v slovenščini (izdala jo je Založba Mladinska knjiga), je napisal že dve knjigi z ekološko vsebino (*Earth in the Balance, Ecology and the Human Spirit*). Globalno ogrevanje zemeljskega ozračja, ki ga z nepremišljenim ravnanjem povzroča človek, utegne sprožiti usodno verigo dogodkov: od številnih skrajnih vremenskih pojavov do množičnega izumiranja človeštva, je glavno sporočilo knjige Ala Gora.

Pri pisanju knjige *Neprijetna resnica* se je avtor oprl na več kot 900 strokovnih študij, tako da je prepričljivo opisal globalne podnebne spremembe in naravne katastrofe. S knjigo nas ozavešča, kako lahko pomagamo ohraniti svoj planet zdrav. Zatiskanje oči pred neprijetno resnico ne pomeni, da bodo ta kratko malo izginila. Nasprotno, zmeraj bolj skrb zbujajoča bo. Knjiga je bogato ilustrirana z zgovornimi fotografijami in grafiki.

25. - 31. marec 2007

radijski
misijon
z brati
kapucini
na radiu
ognjišče

ŽIVETI V KRISTUSI

25. 3. 11^h začetek s sv. mašo pri bratih kapucinih v škofji toki
29. 3. 20^h glasbeni večer za mlade v zavodu sv. stanislava
30. 3. spovedni dan
31. 3. 17^h zaključek pri bratih kapucinih v vipavskem križu
dnevni program:
7¹⁵ zgodba o svetniku za otroke
10¹⁵ misijonsko premišljevanje
13¹⁵ misijonsko premišljevanje
17¹⁵ misijonski pogovor
19¹⁵ prenos molitve
20¹⁵ misijonski večer (kontaktna oddaja)
10³⁰ 14^h priložnost za telefonski pogovor z duhovnikom (tel. 01 512 77 84)

Gorjuše

Petra Janša, foto: J. Skok, A. Fevžer, Bobo, B. Kladnik

Gorjuše (990 m) so razložena planinska vas na prostranih terasah Pokljuke. Pred enajst kilometrov oddaljeno Bohinjsko Bistrico zavijemo proti Pokljuki in se peljemo skozi vas Jereko. Cesta se vzpenja najprej do vasi Koprivnik in nato še dalje do vasi Gorjuše. Od tam pa ni več daleč do Pokljuke. Vas obsega Spodnje Gorjuše pod cesto Jereka-Mrzli studenec in Zgornje Gorjuše nad to cesto. Vas se ponaša s prelepimi razgledi in enkratno zdrav klimo. Domačini vam bodo postregli z domačo hrano, najbolj pa so ponosni na mojstre, izdelovalce **gorjuških čeder**. V maju leta 2004 je bila tu končana tudi **potresna opazovalnica** za kontinuiran prenos podatkov po državnem računalniškem omrežju v center za obdelavo podatkov v Ljubljani.

Na klopci sedim, pa »fajfco« tobaka kadim O nastanku Gorjuš si ljudje pripovedujejo dve zgodbi. Nekateri pravijo, da so se po požarih v dolini posestniki pogorelci nastanili v svoje planinske koče in paštbe, skromna bivališča, kjer včasih razen odprtega ognjišča, postelje in skrinje ni bilo nikakršne druge opreme. Drugi trdijo, da so bili njihovi predniki rudarji, ker so bili tu ob času, ko je cvetela še železarska obrt in bogati rudniki, o čemer priča tudi bližnje Rudno polje. In res so bili Gorjušci v nekdANJI Avstro-Ogrski večinoma rudarji in oglarji. Kopali so železovo rudo in jo vozili v Bohinjsko Bistrico. Bili so tudi gozdarji in pastirji, nekateri so redili ovce, koze in govedo. Ker je bil zaslužek slab, so si pomagali z dodatnim delom, kot so **škafarstvo in piparstvo**.

Pipe so izdelovali poleti na paši in pozimi doma. Najznačilnejša gorjuška pipa je **čedra** in je obvezna sestavina starejše moške noše. Beseda čedra je najverjetneje nastala v narečnem razvoju iz besede čadora, kar je izpeljano iz besede čad dim, saje. Druga možnost je lahko izposojenka iz nemške besede Köder, 'podbradek', kar bi glasovno ustrezalo, pomen 'pipa' pa bi bil metaforičen. Poleg pipe so pogosti še izrazi: fajfur, mala pipa ali vivček, žbalca, murčka in polža.

Najpogostejše so pipe izdelovali iz hruševine in nekaterih drugih vrst lesa. Posebnost pip je okras. Telo pipe je okrašeno z majhnimi intarzijami iz školjčne lupine ali bisernice. Te okraske imenujejo »ušji«, tehniko okraševanja pa »štikanje«. Poleg pip so izdelovali tudi stojala zanje. Pipe so prodajali na vse konce Kranjske in tudi na Koroško, Primorsko, Štajersko, v Istro in Dalmacijo. Celo izvažali so jih v Anglijo in Ameriko. Na začetku 20. stoletja so jih prodali od 3.000 do 3.500 letno.

»Proizvodnja« pip je precej upadla po koncu prve svetovne vojne, še zlasti ko so prišle v modo cigarete. Gorjušci so pravili, da je »cigaret spodle-



zu fajfo». Danes gorjuške pipe sodijo le še v zakladnico slovenske dediščine. Prvi, ki je ponesel glas o gorjuških fajfah, je bil Valentin Vodnik. V Popisovanju Kranjske dežele leta 1795 omenja tudi vas Gorjuše, kjer je stanoval v Zoisovi lovski koči ves čas, ko je služboval v bližnjem Koprivniku.

Zois in Vodnik Za potrebe nadzorovanja pokljuških rudarskih in gozdnih revirjev je v 18. stoletju na Spodnjih Gorjušah dal zgraditi stavbo **baron Žiga Zois**, takratni lastnik fužin v Bohinju. V njej je zanimiva okoli 200 let stara lončena peč, ki ima na pečnicah vdelana nabožna znamenja.

Po podatkih iz pisnih virov sega začetek organiziranega šolstva v Bohinju dobrih 200 let nazaj. Šolstvo se je razvijalo ločeno v treh vaseh. Razvoj je potekal precej podobno. Povsod so s poučevanjem verouka, branja, pisanja in računanja začeli duhovniki. Oni so tudi priskrbeli ustrezen prostor. To je bila tako imenovana zasilna šola. Duhovniki so bili tudi pobudniki redne šole in so pomagali pri njenem uvajanju. Tudi v Bohinjski Bistrici in Koprivniku. Zanimivo je, da sta med pobudniki šolstva in med prvimi učitelji v posameznih vaseh znana slovenska pisatelja: **Valentin Vodnik** in **Fran Saleški Finžgar**.



Gorjuše so razložena planinska vas.

Župnijska cerkev stoji v sosednji vasi

Koprivnik ter z njim v eno župnijo združena, nekoliko oddaljena in večja vas Gorjuše sta pristni planinski seli. **Župnijska cerkev Najdenje sv. Križa** je značilen primer poznobaročne arhitekture, izvira pa iz konca 18. stoletja. Cerkev stoji sredi pokopališča ob cesti pod vasio. Zanimivo je, da je tu v letih 1793–96 služboval **Valentin Vodnik**. Zvonik, ki ima značilno dvojno čebulo, stoji na zahodni strani in je hkrati tudi cerkvena lopa. Ladja in prezbitarij sta ladjasto obokana, prezbitarij pa je še polkrožno zaključen. Glavni oltar je iz konca 18. stoletja, prav tako oba stranska. Iz istega časa je tudi korna ograja. V glavni niši severnega stranskega oltarja je slika Marijino oznanjenje, delo Matije Koželja iz leta 1888. Cerkev je tlakovana z zelenim perarškim kamnom, prav tako glavni in zakristijski portal.

Z gozdom pokrita visoka kraška planota

Pokljuka leži v Triglavskem narodnem parku in je 20 km dolga in skoraj toliko široka z gozdom porasla gorska planota, ki leži na okoli 1300 metrih nadmorske višine. Obiskovalcu, ki zna ceniti ohranjeno naravo, mir, lepe razglede in tradicijo, ponuja nepozabna doživetja vse leto v vseh letnih časih. Sonce, čist zrak, nizka relativna vlaga in znosne poletne temperature uvrščajo Pokljuko v **seznam naravnih zdravišč**. Sprehodi po gozdnih poteh, opazovanje rastlinskega in živalskega sveta ali pa kolesarjenje po neskončnih gozdnih poteh



Župnijska cerkev Najdenje sv. Križa je v sosednji vasi Koprivnik.



Skozi poključke gozdove vodijo stare selitvene poti rjavih medvedov.

vam vrnejo duševno in telesno kondicijo.

Pokljuka je izhodišče za številne planinske poti v visokogorje Julijskih Alp, tudi na najvišjo slovensko goro Triglav. Najbolj značilna vegetacija te planote so bukovi in smrekovi gozdovi, alpsko ruševje ob gozdni meji in visokogorska barjanska vegetacija.

Pokljuko je izoblikovalo zakrsevanje, čeprav na prvi pogled ni kraška. Se pa kraška podlaga kaže v pomanjkanju vode. Njen podzemni kraški labirint je zakladnica pitne vode, ki odteka na bohinjsko in zgornjesavsko stran. Planoto so zelo preoblikovali tudi ledeniki, ki so na več območjih zajezili vodni odtok, da so nastala jezerca, iz katerih so se kasneje razvila barja. Planota Pokljuka skriva več predelov, kjer rastejo šotni mahovi, značilna rastlina šotnih barij.

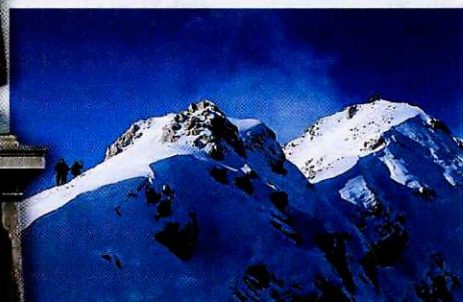
Na obrobju ogromnih gozdov na številnih prastarih planinah še danes pasejo ži-



Glas o gorjuških fajfah je v svet ponesel Valentin Vodnik.



Danes gorjuške pipe sodijo le še v zakladnico slovenske dediščine.



Pokljuka je izhodišče za številne planinske poti v visokogorje Julijskih Alp.

vino, popotnik pa se lahko okrepi s kozarcem domačega kislega mleka, skuto ali pa pokusi na planini narejeno maslo in sir. Vsaka planina je nekaj posebnega, značilne pa so lesene bajte, prekrte s škodlami, skrbno umeščene v naravno okolje. Izdelava oglja v oglarskih kopah je zanimiva turistična oživetev tradicije in spomin na dogodke iz ne tako davne preteklosti 19. stoletja, ko je bilo oglje glavni energetski vir za talilnice železove rude. Pozimi prekrije Pokljuko debela snežna odeja, vendar so dostopne ceste z blejske in bohinjske smeri hitro prevozne. Vlečnice ob hotelu Šport, ob gostišču Jelka, pod Viševnikom dopolnjujejo ponudbo urejenih tekaških prog, ki so speljane med smrekovimi gozdovi. Tu pozimi prirejajo **biatlon-ska tekmovanja**, tudi za svetovni pokal.



Svetovni pokal v biatlonu


Zoisova zvončica (*Campanula zoysii*) je endemit jugovzhodnih Alp.

Vir: www.slovenia.info (Slovenska turistična organizacija)

Srednjeveški urbarji

Založba ZRC

Leta 2004 je minilo 1000 let, odkar je rimsko-nemški kralj Henrik II. podelil škofiji v Briksnu svoje zemljiško posestvo na Bledu. Gospodstvo, ki je prvotno obsegalo le jezero z otokom in vasi v najožji okolici, je z novimi podelitvami, daritvami in nakupi postopno raslo in je ob koncu 12. stoletja s svojo raztreseno posestjo pokrivalo precejšen del Blejskega kota z gozdovi na Pokljuki in Mežaklji ter segalo v Bohinj in na ozemlje med Savo Dolinko, Karavankami in Tržiško Bistrico. Omenjena posest je podrobno popisana v škofijskih urbarjih, ki na območju današnje Slovenije tvorijo eno izmed bolj ohranjenih zbirk. Najstarejši briksenski urbar je iz leta 1253, sledi jih še devet iz 14. in 15. stoletja, deloma za ločeno posest blejske proštije na otoku. Urbarji ponujajo bogat vpogled v posestne, ekonomske in socialne razmere srednjega veka, vsebujejo obilo historično-topografskih informacij. Zdaj jih je zgodovinar dr. Matjaž Bizjak izdal v knjigi *Srednjeveški urbarji za Slovenijo*, 5. del (zbirka *Thesaurus memoriae, Fontes* 3). Tekstno-kritično objavo blejskih urbarjev dopolnjuje strokovni komentar, ki vključuje opis in temeljito obravnavo rokopisov, tekstno kritiko z rezultati o dataciji in okoliščinah nastanka urbarjev, oris teritorialno-posestnega razvoja blejskega briksenskega gospostva, obravnavo merskih in denarnih sistemov ter cenovnih razmerij, prikaz podložniških obveznosti in uprave zemljiškega gospostva.

Knjiga o Romih

Filozofska fakulteta

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljano je izdal zbornik »Zakaj pri nas žive Cigani in ne Romi«. V njem je objavljenih petnajst prispevkov različnih avtorjev: »Zakaj pri nas žive Cigani in ne Romi« (napisal ga je urednik zbornika Božidar Jezernik), *Podoba ciganske/romske kulture in način življenja v enciklopedijah*, *Podoba Romov v romanu Ferija Lainščka* Namesto koga roža cveti, *Podoba Cigana v Slovenskih večernicah*, *Podoba Ciganov v slovenskem ljudskem pripovedništvu in pesništvu*, *Podoba Romov v dokumentarnem filmskem gradivu*, *Podoba Romov v slovenskih medijih*, *Medkulturni dialog prisvajanja ciganske glasbe v Sloveniji*, *Podoba Romov v sodobnem cirkusu*, *Medkulturni dialog med Romi in civili kot strategija izključevanja*, *Zakaj v Sloveniji ne želimo ohraniti romske materialne dediščine*, *O romskih otrocih v Osnovni šoli Leskovec pri Krškem*, *Slovenski Romi in njihovi svétniki*, *Kratka analiza neke politične korektnosti*, *Derviški obredi v Mariboru in njihova vloga v prizadevanju Romov za afirmacijo njihove kulture v slovenski javnosti*.

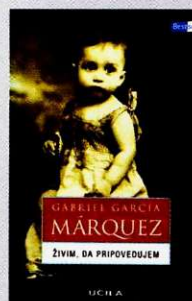
1.



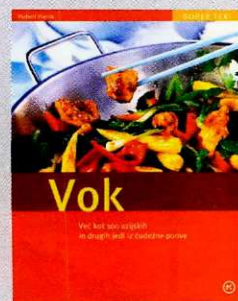
1.



2.



3.



4.

Zgodovina demokracije

Založba *cf.

V zbirki *Delajmo Evropo* je izšlo delo *Demokracija. Zgodovina neke ideologije*, ki ga je napisal Luciano Canfora. Mnenje, da je demokracija grški izum, piše avtor, je precej razširjeno. V preambuli evropske ustave je namreč citat iz epitafa, ki ga je Tukidid pripisal Periklu: »Naša ureditev se imenuje demokracija, ker oblast ni v rokah manjšine, ampak vsega ljudstva.« Avtor pravi, da gre za ponaredek, potem pa na skoraj štiri strani sledimo zanimivemu branju, ki pojasnjuje, kako se je demokracija razvijala skozi zgodovino, vzponom in padcem, mnogim poskusom in mnogim zavrženjem. Skozi šestnajst preglednih poglavij in z epilogom, v katerem nam pove, da je Perikles besedo demokracija uporabljal z velikim nelagodjem in da je vse stavil na svobodo. In tako je tudi danes.

2.

ga pisatelja Gabriela Garcie Márqueza, ki je pred 25 leti dobil Nobelovo nagrado za literaturo in je najbolj znan po svojih romanih, v katerih prihaja do izraza magični realizem. V romansirani avtobiografiji je opisal svoje življenje od rojstva v majhni kolumbijski vasi Aracataca do poznih dvajsetih let, ko je kot uveljavljeni pisatelj prvič zapustil svojo domovino. Sledimo romantični ljubezenski zgodbi staršev in njegovemu otroštvu; bil je najstarejši od dvanajstih otrok. Njegova razvejena družina se je pogosto znašla na robu preživetja. V živih tonih je naslikal svoje odkrivanje boemskega življenja v prestolnici, zastrto svetlobo rdečih četrtni ter naporen vstop v svet literature, ki se ji je zavezal za vse življenje.

Zgodovina v zgodbah

Založba Mladinska knjiga

V knjigi *Slovenska zgodovina v zgodbah* avtor Martin Ivanič zgodovino slovenskega ozemlja in ljudi predstavlja na nov način. Prikazana je v 66 preglednih zgodbah. Te od prvotno skopih prikazov zgodovinskih obdobjih prehajajo k širšim tematskim prikazom vseh bistvenih sestavin slovenskega razvoja in njegove povezanosti s svetom. Zgodbe so podane po zaporedju svojih začetkov, oprte so na obilico ključnih podatkov in ponazorjene z izbranimi fotografijami in ilustracijami.

Vok

4.

Založba Mladinska knjiga

V marsikateri slovenski kuhinji je med lonci tudi vok. Da ga bomo še pogosteje uporabljali, je tukaj knjiga z recepti, ki dišijo po daljnih krajih. Ingver, soja, kokosovo mleko, tofu, papaja, bambusovi vršički, riževi rezanci ... Vidimo jih na policah trgovin, pa ne vemo čisto dobro, kaj bi počeli z njimi. Več kot sto vabljenih in domiselnih receptov azijskih in drugih jedi iz čudežne ponve nas bo spodbudilo, da si eksotiko pričramo kar doma.

Julija Primic

Založba Sophia

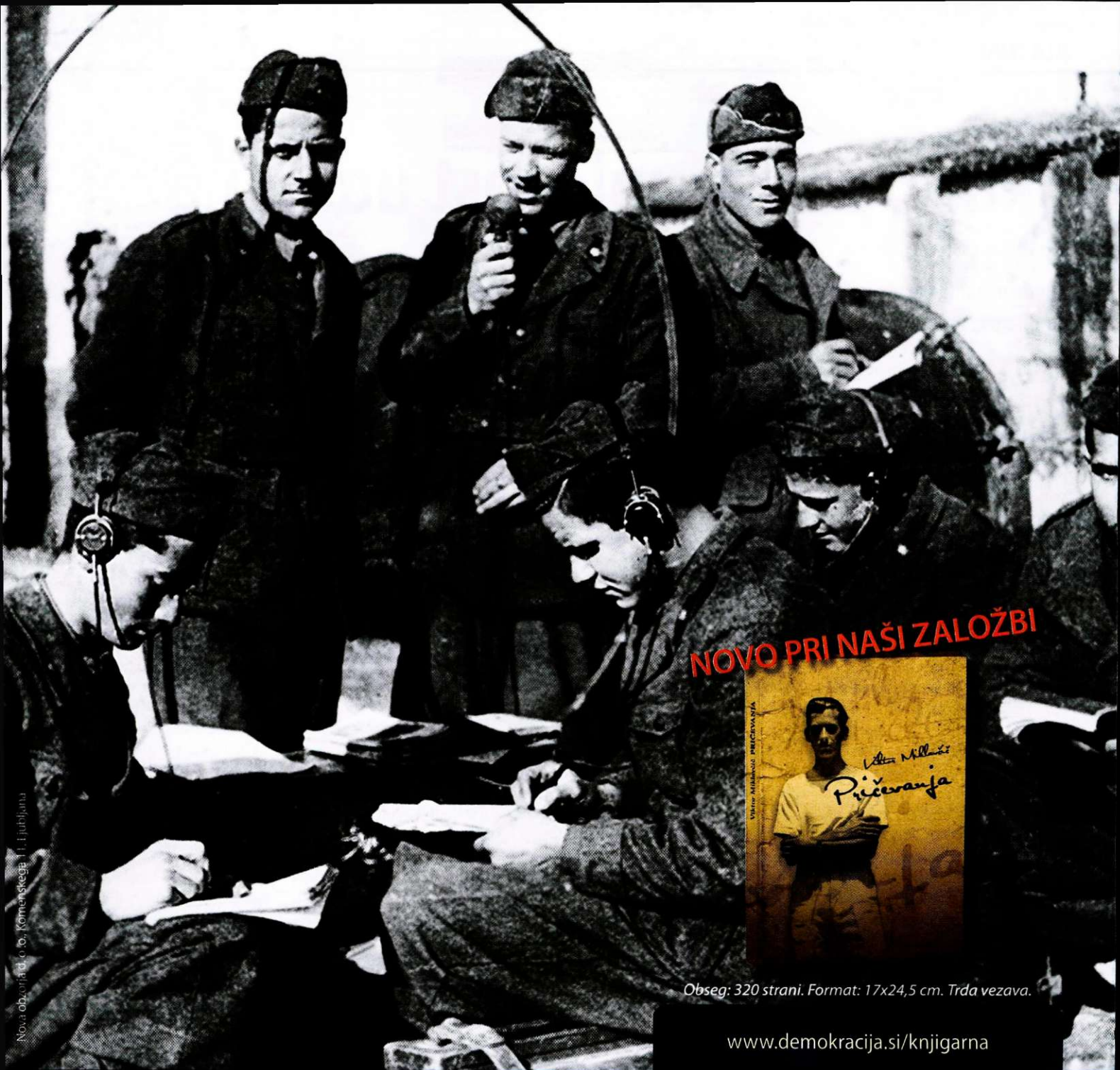
Predmet knjige dr. Rastka Močnika *Julija Primic v slovenski književni vedi* je mesto meščanske gospodične Julije Primic, Prešernove muze, v njegovem pesništvu. O mitu Julije v očeh prešernoslovcev avtor govori prek obravnave najvidnejših slovenskih književnih teoretikov od Josipa Stritarja do danes in z različnih zornih kotov: estetskega, moralnega, političnega, nacionalnega ipd. Vse to pa postavlja v kontekst drugih dveh romantičnih mitov: poezije in naroda ali z avtorjevimi besedami: »Kako je mogoče, da je Prešernova poezija, ki ni mogla prepričati ene Slovenke, prepričala cel narod?«

Gabriel Garcia Márquez

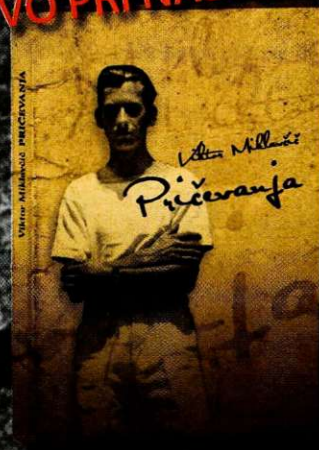
3.

Učila, Tržič

Živim, da pripovedujem je prvi del napovedanih treh delov avtobiografije kolumbijske-



NOVO PRI NAŠI ZALOŽBI



Obseg: 320 strani. Format: 17x24,5 cm. Trda vezava.

www.demokracija.si/knjigarna

Viktor Miklavčič PRIČEVANJA

Avtor se spominja mladosti za časa fašističnega terorja na Primorskem, bojov v 2. svetovni vojni v italijanski in jugoslovanski kraljevi vojski ter sanj, ugaslih v udbovsem zaporu, o pravičnejši družbeni ureditvi v Titovi Jugoslaviji.

Cena knjige je 4.900,00 SIT / 20,44 EUR. Naročila sprejemamo po e-pošti knjigarna@demokracija.si ali po telefonu 01 230 06 66.

Vse cene vsebujejo 8,5% DDV. Vse cene vključujejo stroške poštnih in prevoznih stroškov. Vse cene vključujejo stroške poštnih in prevoznih stroškov. Vse cene vključujejo stroške poštnih in prevoznih stroškov.

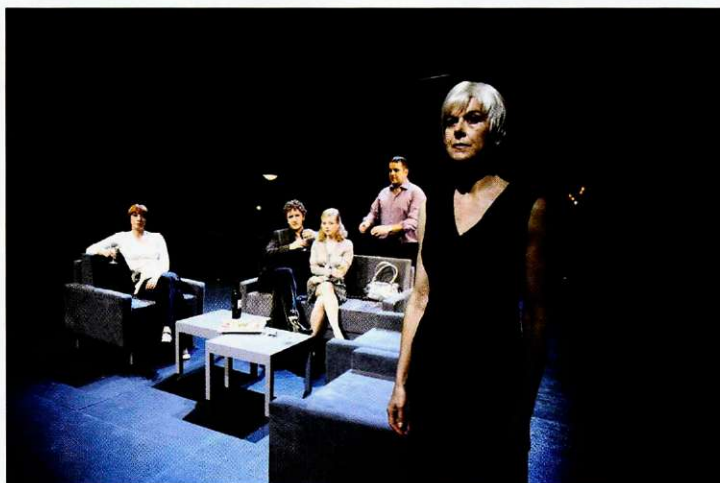
knjigarna
DEMOKRACIJA

Škart: preračunljivost udari nazaj

Lucija Horvat, foto: Tone Stojko

Morda ni naključje, da je bila prav 8. marca na velikem odru MGL premiera nove drame, prvenca mlade avtorice Kim Komljanec. Vprašanja sedanje generacije uspešnih tridesetletnikov so tako dobila svoj prostor na slovenskem odru.

Škart. Že naslov močno poučarja glavno tematsko nit, ki se vleče skozi vso dramo. V njej je vse nekvalitetno, vse za na odpad. Vsi posamezniki, ki nastopajo, imajo svoje pomanjkljivosti, svoje hibe, ki jih določajo in hkrati vlečejo v vrtnice slabih odnosov in slabega čustvenega stanja. Dva para sredi tridesetih živita le navidezno dobro in lepo življenje. Ker nimajo otrok, se njihovo življenje vrti okoli služb, kariere in dobička, le Marjan (Lotos Vincenc Šparovec), Natašin mož, je izjema, saj živi le za svojo mater, zanjo pretirano skrbi, spremlja vsak njen korak in je nanjo pretirano navezan, čeprav je očitno, da si ga ona sploh ni nikoli želela. Marjanova mati Marija (Maja Boh) s svojim molkom močno vpliva na Marjanov odnos z ženo Natašo (Mojca Funkl), ki je v nasprotju z Marjanom zelo odločna ženska in vedno pripravljena hitro ukrepati in sprejemati odgovorne odločitve. V svojih sanjah, ali bolje rečeno morah, pa se nenehno bojuje s taščo, sicer bolj ali manj brez uspeha, čeprav nenehno sprejema odločitve namesto moža. Natašin značaj je oblikovan realistično in z jasnimi potezami.



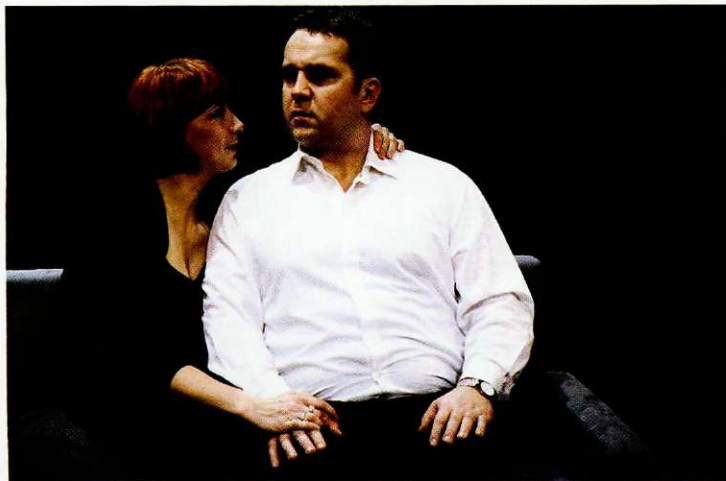
Mama Marija ne spregovori niti besedice.

Zlomljen značaj Značaja Marjana in njegove matere sta oblikovana tipsko, z močnimi poudarki na njuni bolesten medsebojni (ne)navezanosti. Ob prizorih njunega poslavljanja, ko Marjan odhaja v službo, dobi gledalec zelo jasno sporočilo, kako zgrešen, neljubeč in celo sovražen odnos matere nepopravljivo poablja in lomi sinov značaj, ki se ni sposoben odlepiti od doma, od matere in sam ni zmožen sprejeti nobene odločitve. Dela le tisto, kar mu naročijo. Marjan prav tako ni zmožen razumnega

razmisleka o ponudbi, s katero ga zapeljuje njegov preračunljivi sodelavec Mišo (Matej Puc). Mišo ga vabi v kalne vode korupcije, in ko Marjana končno pridobi, z njim manipulira in ga uporablja za živi ščit. Tudi Mišev značaj ženskarja in preračunljivca je začrtan jasno in nedvoumno; realno je pokazana tudi osebna prizadetost v trenutku, ko posredno prav zaradi lastnega gradbenega projekta, ki je bil zaradi korupcije izveden slabo, v prometni nesreči izgubi zaročenko Tatjano (Jana Zupančič). Njen značaj je še naj-

manj oblikovan, čeprav še vedno jasen: je občutljiva zdravnica, ki živi le za kariero.

Odraščala z gledališčem Avtorica drame Škart Kim Komljanec je ena od treh sester, ki jih povezuje gledališče: Karin Komljanec je igralka, Katja Komljanec pa scenografka. O Kim je mogoče reči, da je odrasla z gledališčem, saj je že njena mama vodila mladinsko gledališko skupino v KUD France Prešeren. Kim je bila v predzadnji generaciji na GILŠ in večkrat poskusila narediti sprejemni izpit na AGRFT. Potem je začela kot dramatičarka in režiserka ustvarjati v gledališki skupini Bube v KUD France Prešeren, ima tudi svoj zavod za kulturne dejavnosti Zofka. Kim je Drama Škart v okviru mednarodnih delavnic projekta Leonardo v organizaciji JSKD začela pisati leta 2004, in sicer najprej v obliki posameznih slik in prizorov, potem pa se je s prvo različico besedila udeležila mednarodne rezidence v londonskem gledališču Royal Court. Šele tretja različica, ki je nastala po krajšavi druge, daljše in preveč britanske, je našla dom na velikem odru MGL. **D**



No, Marjan, se boš že enkrat odločil ali ne???



Obupani Mišo se tolaži pri Nataši.

Dogodek v mestu Gogi

Slovensko ljudsko gledališče Celje je 16. marca premierno uprizorilo dramo Slavka Gruma v dveh dejanjih *Dogodek v mestu Gogi*. Umetniška voditeljica gledališča Tina Kosi je dejala, da na celjskem gledališkem odru doslej še ni zaživel noben kulturni tekst, predstava pa je festivalska, dinamična in gledalca vleče iz prizora v prizor. *Dogodek v mestu Gogi* je režiral makedonski gledališki in filmski režiser Aleksandar Popovski, ki je na celjski oder v sezoni 2003/2004 postavil tudi prvo slovensko uprizoritev drame Blažinec. Dejal je, da je privid edini paradiz, iz katerega ne moremo biti pregnani. Ta privid ga fascinira in iz temnega mesta Goge so naredili svetlo predstavo, saj vsi ljudje nosijo v sebi nekaj toplega in strastnega. Popovski je za *Dogodek v mestu Gogi* slišal že med šolanjem in zanj je ta drama danes prav tako aktualna kot v času, ko je bila napisana. Izhaja



Avtor Slavko Grum

iz človeške dimenzije in poženja, da bi okusili greh, čeprav se ga strahotno bojimo. V predstavi nastopajo Barbara Vidovič, Jagoda, Anica Kumer, Damjan Trbovc, Bojan Umek, Igor Žužek, Tjaša Železnik, Minca Lorenci, Mario Šelih, Vladimir Vlaškalič, Barbara Medvešek, Aljoša Koltak, Kristijan Guček, David Čeh, Lučka Počkaj, Tarek Rashid in Tanja Potočnik. SLG Celje je v letu 2006 pripravilo šest premier, igrali pa so tudi sedem predstav iz prejšnjih sezon. Imeli so 50 gostovanj in odigrali 193 predstav. L. H.

Gospodarji časa

Opera in balet SNG Maribor je v koprodukciji s plesno skupino En-Knap in ljubljanskim Cankarjevim domom premierno izvedlo balet Iztoka Kovača *Gospodarji časa*. Premiera je bila 13. marca. Iztok Kovač se z *Gospodarji časa*



Opera in balet SNG Maribor

sooča z baletno tradicijo, iz katere tudi sam izhaja, a jo je zapustil že v mladosti. Po njegovih besedah je koncept plesne predstave zelo preprost. »Gre za soočenje s tremi baleti Čajkovskega, ki so na repertoarju mariborskega baleta: *Labodje jezero*, *Trnuljčica* in *Hrestač*. Gledalec potrebuje nekaj več domišljije, saj ne gre za enostavno čitljivo zgodbo,« pravi Kovač. Pri

koreografiji uporablja izvirni koreografski postopek 3Q (Three quality). Ta je opredeljen kot sistem strukturiranega naključja, kjer plesalci z metom kock določijo svojo koreografijo. Postopek 3Q temelji na vnaprejšnji določitvi treh gibov različnih vsebin, ekspresivnih kvalitet in dolžin. Avtorska glasba za *Gospodarje časa* je delo Jean-Luca Plouviera, scenografija in zasnova svetlobe Gorana Petercola, oblikovanje svetlobe Saše Bekafiga, kostumi pa so delo Lea Kulaša. Na odru plešejo Adriana Cioata, vodja mariborskega baleta Edward Clug, Tamara Divjak, Eva Gašparič, Mircea Goleacu, Demetrius King in Jevgenija Koškina. Koreograf, plesalec in pedagog Iztok Kovač je ustanovitelj skupine in zavoda En-Knap, ki je v 90. letih umestil pojem slovenskega sodobnega plesa v evropski in svetovni kulturni prostor. En-Knap se lahko pohvali s trinajstletno produkcijo, ki obsega 32 predstav, šest plesnih filmov, sedem dokumentarcev in več kot 400 gostovanj. L. H.

Napovednik dogodkov

ČETRTEK, 22. 3. 2007

19.30 MGL: Kim Komljanec: Škart

20.00 MGL: Rok Vilčnik:
O čem govorimo, kadar govorimo o
ljubezni

20.15 Cankarjev dom: Burhan Öcal
Istanbul Oriental Ensemble (Turčija)
– glasbe sveta

PETEK, 23. 3. 2007

19.30 SNG Drama: Henrik Ibsen:
Strahovi

19.30 Šentjakobsko gledališče: E. Fritz:
Rdeči kotiček

20.00 MGL: Mara Zalite: Zemljiški davek

20.00 SNG Drama: Fernando Pessoa:
Mornar

SOBOTA, 24. 3. 2007

19.00 MGL: Mihail A. Bulgakov, Miha
Javornik: Mojster in Margareta/Margareta
in Mojster

19.30 Šentjakobsko gledališče: Jaroslav
Hašek: Prigode dobrega vojaka Švejka
– črna komedija

20.00 SNG Drama: Jean Genet: Služkinji

20.00 SNG Drama: Henrik Ibsen:
Strahovi

NEDELJA, 25. 3. 2007

17.00 Mini teater Ljubljana: Lutkovno
gledališče Papelito: Strigalica

17.00 Cankarjev dom: Hans Christian
Andersen: Pastirica in dimnikar
– gledališka predstava

20.00 Cankarjev dom: Padec angela
(Melegin Dususu) – film

PONEDELJEK, 26. 3. 2007

19.30 SNG Drama: E. Labiche, B. Strauss:
Šparovec

19.30 Slovensko mladinsko gledališče:
B. Strauss: Ena in druga

20.00 SNG Drama: Fernando Pessoa:
Mornar

TOREK, 27. 3. 2007

19.30 MGL: Kim Komljanec: Škart

19.30 Cankarjev dom: Carmina
Slovenica: Light – zborovska glasba

20.00 SNG Drama: Fernando Pessoa:
Mornar

20.00 MGL: Mara Zalite: Zemljiški davek

SREDA, 28. 3. 2007

19.30 SNG Drama: Matjaž Zupančič:
Razred

19.30 MGL: Jean-Marie Chevret: V drugo
gre rado

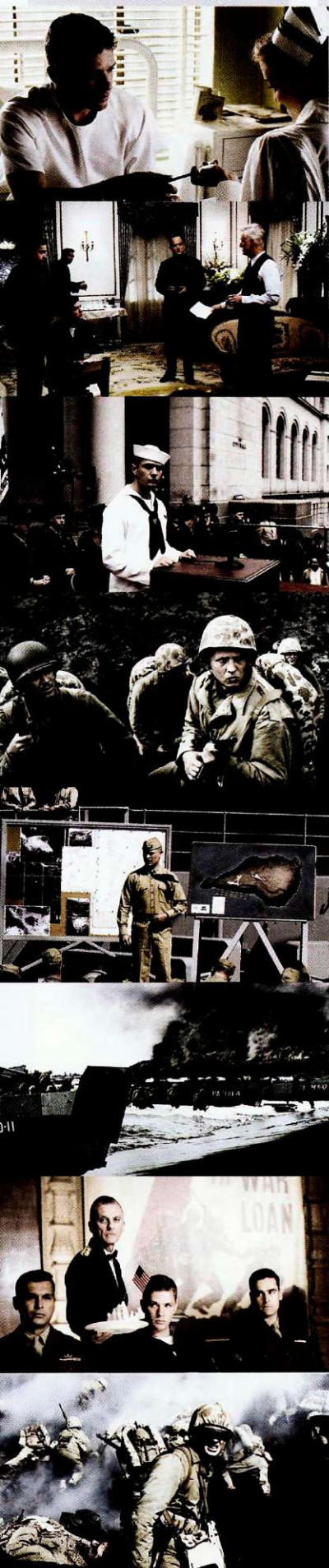
20.00 MGL: Denise Chalem: Reci moji
hčeri, da sem šla na potovanje

20.00 Stara pošta: Gregor Strinša:
Driada



**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje



Zastave naših očetov

Monika Maljevič

V enem najbolj krvavih pacifiških spopadov v drugi svetovni vojni fotograf Joe posname podobo dviganja ameriške zastave, ki v domovini postane nov simbol upanja.

Trije preživeli vojaki, ki so dvignili zastavo, morajo takoj odpotovati domov, da bi z govori in nastopi zbirali sredstva za nadaljevanje vojne. Toda vojaki vedo, da so resnični junaki umrli na otoku, zato so soočeni s težko dilemo časti, ponosa, žalovanja, utehe, ki jo lahko ponudijo svojcem umrlih, ter z izsiljevanjem nadrejenih.

Gre za nepozaben trenutek v vojni na Tihem oceanu. Trenutek, ko so ameriški vojaki dvignili zastavo na gori Suribači komaj nekaj dni po začetku bitke za Iwa Jimo, osamljeni otok črnega peska in žveplениh jam. Može so ujeli na fotografijo. Zanje je bila to le formalnost sredi grozovite bitke, toda med ljudmi doma je fotografija povzročila pravo norijo. Ljudje so spet verjeli v junake, fotografija jih je spet navdala z upanjem, saj so bili že siti vojne, ki ji ni bilo videti konca. Matere so spet verjele, da se bodo sinovi vrnili domov živi in zdravi.

Da bi povzročili še večje navdušenje, pošljejo preživle vojake, ki so dvignili zastavo, nazaj v ZDA, kjer naj bi še naprej služili državi – ne na bojišču, ampak med množico oboževalcev, ki so jih privabili, da bi bili blizu »pravih junakov« in da bi izdali hudo potrebne čeke, ki bi financirali vojno.

Preživeli so le trije: John »Doh-tar« Bradley (Ryan Phillippe), Indijanec Ira Hayes (Adam Beach), ki ima tremo pred publiko, in Rene Gagnon (Jesse Bradford), vojni kurir, ki ni niti enkrat ustrelil. Ti trije možje igrajo vlogo junakov do potankosti; vozijo se po državi, stiskajo roke, govorijo prave besede v mikrofone. Toda sami pri sebi se zavedajo, da tako kot njihovi prijatelji, ki so padli v bitki, tudi del njih ne bo nikoli zapustil Iwa Jime.

Flags of Our Fathers

Režija: Clint Eastwood

Scenarij: William Broyles Jr. in Paul Haggis po knjigi Jamesa Bradleyja in Rona Powersa

Produkcija: Clint Eastwood, Steven Spielberg, Robert Lorenz

Igrajo: Ryan Phillippe, Jesse Bradford, Adam Beach, Paul Walker, Robert Patrick, John Benjamin Hickey, John Slattery

Premiera: 22. 3. 2007

Distribucija: Ljubljanski kinematografi

Knjižna podlaga Clint Eastwood je dobil idejo za film, ko je prebral uspešnico *Flags of Our Fathers* Jamesa Bradleyja. »V knjigi je več zgodb in ravno zaradi tega je zelo zanimiva,« pravi Eastwood. »In seveda je tu še slavna fotografija, ki jo je posnel

je drugo dvigovanje zastave na otoku. Po invaziji 19. februarja se peta divizija mornariške pehote – pripadajo ji tudi možje, ki so dvignili zastavo – odpravi, da zavzame goro Suribači. Že po petih dneh so Američani utrpeli velike izgube, vendar so Japon-



Joe Rosenthal. Nekaj posebnega je na tej fotografiji. Nihče ne ve točno kaj. Samo to, da gre za šest mož, ki dvigujejo zastavo. Toda leta 1945 je bila simbol za vojno prizadevanje. Šlo je za eno najbolj krvavih bitk vojne in fotografija je bila simbol za vse, za kar so se bojevali.« Znamenita fotografija o dvigovanju zastave na Iwu Jimi v bistvu prikazu-

ce prisilili, da so se umaknili v jame. Tistega jutra so v znak dobre volje in upanja ukazali, da se na vrhu gore dvigne zastava.

Minister za mornarico je hotel to zastavo imeti za spomin, zato na goro namesto te zastave, ki jo hoče polkovnik Chandler Johnson (Robert Patrick) obdržati za svojo enoto, odnesejo drugo, da jo bo nadomestila. **D**

Uživajte v lepoti svojega vrta

ČZP VEČER, D.D., 2504 MARIBOR

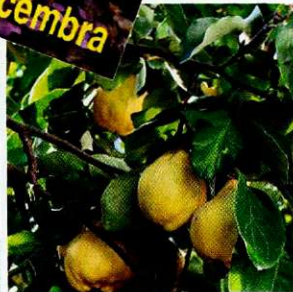
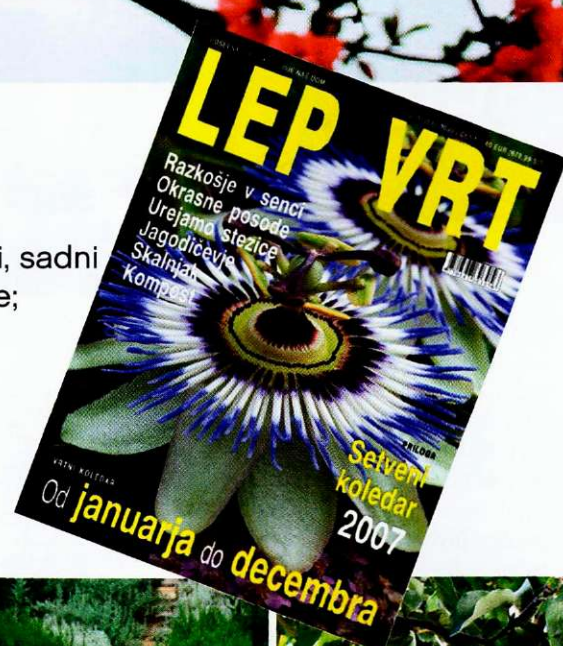
V novi reviji Lep vrt:

Vrtni koledar od januarja do decembra za zelenjavni, zeliščni, sadni in okrasni vrt; Okrasne posode; Urejamo stezice; Jagodičevje; Skalnjak; Kompost; Rastline, primerne za senčne lege

DVE DARILI OB NAKUPU

- Setveni koledar za celo leto
- Vrečka vrtnih semen

Poiščite pri svojem prodajalcu časopisov!



Dodatni centimetri

Tekst in foto: Matej Mihinjač, SAGA Institute

Seat altea XL 2,0 TDI stylance

Če sem natančen in brez domišljije, je altea XL le altea plus 18,7 centimetra. A ravno v tej številki je bistvo. Pomeni dva centimetra več prostora za noge zadaj, pomeni plus 123 litrov prostora v prtljažnem prostoru in pomeni okoli 800 evrov manj v vaši denarnici, če se odločite za XL. Da se splača, pravite? Odvisno od vaših potreb. Marsikomu je bila običajna altea do sedaj premajhna, po novem pa nima več izgovorov.

Nekje vmes Ker gre za enega bolj privlačno oblikovanih sodobnih enoprostorskih avtomobilov, je všeč številnim okusom. Snovalci so hitro spoznali, da je altea premajhna v primerjavi s konkurenco, in jo podaljšali, čeprav tudi krajši model lahko popolnoma za-



dovolji družinske potrebe in se zaradi krajšega previsa zadaj in nižje mase občutno bolje pelje. Žal se pri takšnih avtomobilih praviloma vedno poslabša vzorna dinamika in tudi pri altei XL ni nič drugače. Seveda ni govora o nevarnem vozilu, ker je lega v večini primerov še vedno predvidljivo varna, a je vseeno treba bolj paziti, če je obtežitev zadnjega dela velika in cestišče spolzko. Takrat se lahko zgodi, da tudi ESP ne more ustaviti težkega zadka. Daljša medosna razdalja bi gotovo pripomogla k boljši legi, a je varčevanje pri razvojnih stroških zahtevalo

TEHNIČNE KARAKTERISTIKE

TEHNIČNI PODATKI	SEAT ALTEA XL 2,0 TDI
vrsta motorja	turbodizelski, štirivaljni, vrstni, 4 ventili na valj
prostornina v ccm	1968
moč v kW (KM) pri vrt./min	103 (140) pri 4000
največji navor v Nm pri vrt./min	320 pri 1750-2500
menjalnik	ročni, šeststopenjski
pogon	na sprednji kolesi
mere (dolžina x širina x višina) v mm	4467 x 1768 x 1581
medosna razdalja v mm	2578
prtljažnik v litrih	532
masa praznega vozila (nosilnost) v kg	1469 (620)
največja hitrost v km/h	201
pospešek 0-100 km/h v s	10,0
poraba (po normah EU) v l/100 km	7,6/4,8/5,9
poraba na testu v l/100 km	7,9
cena vozila v EUR	22.855



takšen kompromis. Zato pa je prtljažnik ogromen. Najmanj za 532 litrov ga je, s tem da je naganje vanj nerodno le zaradi visokega roba. In še povečate ga lahko s pomikom zadnje klopi 14 centimetrov naprej, ko volumen znaša že 635 litrov. Komur niti to ni dovolj, bo vzel s seboj največ enega sopotnika, zložil zadnjo klop in izkoristil 1604 litre prostora, v nasprotnem primeru pa ponudil kopico prostora še štirim sopotnikom. Zadnja klop za odrasle na dolgih poteh sicer ni najudobnejša, a ji je mogoče poleg vzdolžnega pomika nastavljanje tudi naklon naslonjal. Sta



pa toliko boljša sprednja sedeža in ergonomija okoli voznikovega. Široka sredinska konzola bo morda motila tiste, ki sedijo bolj na široko, in trda plastika ne bo ugajala tistim, ki iščejo prestiž, a ga v tem cenovnem razredu družinskih avtomobilov tudi drugje lahko zaman iščejo. Pomembneje je, da se volan in sedeži pustijo odlično nastaviti, tako da lahko sedite zelo nizko ali zelo visoko. In vsaj nekaj športnosti, ki pritiče španski znamki, poleg rdeče obarvanih

očitno, tako da to ne bi smelo biti pravilo najnovejših modelov. Teže pa se bo oddaljiti od testne porabe goriva. Ker smo pri sodobnih turbodizelskih agregatih že kar preveč vajeni varčnosti, se bo morda komu povprečje okoli osmih litrov zdelo veliko, a je že tako, da je treba tolikšno maso in veliko karoserijo premakniti. Sploh če sledimo tovarniškimi obljubam, ki so z več kot 200 km/h končne hitrosti in desetimi sekundami do 100



merilnikov vliva še trdo podvozje, morda celo pretrdo glede na namembnost vozila. A tudi takšne so želje kupcev seatov.

Športen tudi motor Vselej pa bo na vrhu seznama želja dvolitrski turbodizelski motor, ki je dovolj močan, da premika tudi polno naloženo alteo XL. Kljub bogati zalogi navora je ročni menjalnik za še boljši izkoristek šeststopenjski ter dovolj hitre in natančne gibe z ročico. V testnem primeru je razmeroma glasen motor spremljalo še razpoznavno sikanje turbine, ki je pri prejšnjih različicah nismo zasledili tako

km/h precej vzpodbudne. Žal gre v tank za gorivo le 55 litrov in ti hitro poniknejo, zato je treba sodoben dizelski avtomobil pogosto ustavljati na črpalkah.

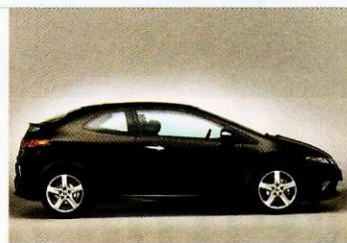
Družinske zadeve Ni dvoma, da je altea XL povsem družinski avto z malce športnega priokusa. In zelo bogato opremljen, če je bil v katalogu izbran paket 'styleance'. Ker je bila običajna altea do sedaj premajhna in toledo preveč čuden, ima Seat v rokah končno pravo karto, s katero lahko z dobro ceno prepriča marsikatero kupca. Dodatni centimetri so zato res dobrodošli. **D**

Novici

FORD RANGER Na najhitreje rastočem trgu v Sloveniji bi letos rad Ford zasedel kar 3. mesto. Med lahka gospodarska vozila namreč spadajo tudi vozila pick-up, ki so v zadnjem času pri nas izjemno priljubljena, zato Ford upravičeno pričakuje svoj del pogače s povsem novim modelom ranger, ki je postal sodobnejši in močnejši ter ostal cenovno zelo ugoden. Videz sledi modnim trendom in je robusten, a hkrati uglajen. Ranger ima kar 1.028 kilogramov nosilnosti, kar ga uvršča v vrh razreda, hkrati pa lahko vleče tritonski priklopnik z zavorami. Tudi tovorni prostor meri v dolžino 1.530 mm, kar pomeni zvrhano mero uporabnosti, še posebej če upoštevamo, da je le-ta že serijsko oblečen v zaščitno plastiko, kar pri konkurenci ni navada. V ponudbi je za vse tri izvedbe kabine le en motor z 2,5 litra delovne prostornine. Žene ga dizelsko gorivo, ki polni valje neposredno preko skupnega voda. Ventilov nad štirimi valji je 16, moči 105 kW (143 KM) in navora 330 Nm, ročni menjalnik pa ima pet prestav. Od najdražje konkurence je po besedah Forda kar za 23 odstotkov cenejši, sicer pa osnovna različica stane 23.070 evrov. Slovenci naj bi jih letos kupili 70.



HONDA CIVIC TYPE S Type S, ki si s 5-vratnim modelom deli iste dinamične obrise in glavne dimenzije, prav tako pomika civicovo paleto v visokokakovostni sektor, le da v bolj športno, zabavnejšo smer, ker želi ugajati mlajšim ljudem. Zunanost je zato bolj samozavestna in vzmetenje prilagojeno dinamičnim lastnostim podvožja s spremenjenimi nastavitvami vzmeti in blažilnikov ter 20 mm širšim zadnjim kolotekom. Športno naravo poudarja tudi izbira motorjev; poganja ga 1,8-litrski bencinski ali 2,2-litrski dizelski motor, oba pa razvijeta 140 KM (103 kW). Dolg seznam standardne opreme vključuje tudi 17-palčna lita platišča, nadzor stabilnosti vozila (VSA) in klimatsko napravo. Cena vozila z bencinskim motorjem s paketom opreme type S znaša 22.250, za paket opreme type S plus pa 24.500 evrov. Dizelska različica s paketom opreme type S je na voljo za 25.500 evrov.



ULTRAC

— S E S S A N T A —

GIUGIARO
D E S I G N

cim

CIM d.o.o. · Zelodnik 1, 1233 Dob · tel: (01) 72 95 235 · www.cim.si

REDESTIN
DESIGNED TO PROTECT YOU



Žrtev vetrnic so včasih tudi ptice.

Vetrna alternativa

Aleš Kocjan, foto: arhiv Demokracije

Poraba električne energije se v svetu iz leta v leto povečuje, zaradi česar se posamezne države, predvsem tiste z omejenimi viri, soočajo z vprašanji, kako zagotoviti dodatne vire energije. Ena od rešitev so vetrne elektrarne.

Po znanstveni definiciji je vetrna elektrarna elektroenergetski objekt, s katerim energijo vetra s pomočjo vetrnih turbin pretvarjamo v električno energijo. Vetrna elektrarna obsega večje ali manjše število vetrnih turbin z generatorji (odvisno od velikosti), transformatorsko postajo in daljnovod, ki vetrno elektrarno povezuje z omrežjem. Prvi pogoj za postavitev vetrnih elektrarn je primeren prostor, ki zagotavlja dovolj močan, hiter in dovolj stalen veter, saj je v nasprotnem primeru elektrarna ekonomsko nesmiselna. Sodobne vetrnice se namreč pri preslabem vetru ne morejo izkoriščati, saj so narejene tako, da pri hitrostih, ki so nižje od 5 metrov na sekundo,

ne delujejo. Enako ne delujejo pri hitrostih, ki so višje od 25 metrov na sekundo. Pri takšni hitrosti se lahko vetrnica poškoduje, zato so mehanizmi v njej naravnani tako, da se pri preveliki hitrosti vetra samodejno ustavi.

Zmogljivost vetrnih elektrarn

Največ energije vetrnica proizvede pri hitrosti vetra med 15 in 25 metrov na sekundo, pri tem pa njena moč raste s tretjo potenco hitrosti. Če se torej hitrost vetra podvoji, vetrnice dosežejo osemkrat večjo moč, če se hitrost vetra potroji, pa se moč poveča že za 27-

krat. Moč, ki se prenese iz zraka na vetrnico, je v veliki meri odvisna tudi od gostote zraka, obsega rotorja, hitrosti vetra in izkoristka pretvorbe, zato najboljši

izkoristek dajejo vetrnice, ki so postavljene na pravem mestu, in vetrnice, ki so zgrajene iz boljših materialov. Teh pa je za eno vetrnico potrebno precej. Največje vetrnice, ki lahko delujejo tudi kot samostojna elektrarna, niso majhna stvar. Vsaka večja vetrna turbina je namreč sestavljena iz trikrakega rotorja, stolpa, na katerem se ta vrti, betonskega temelja, ki drži stolp, in generatorja. Trikraki rotor ima premer 52 metrov in je težak 10 ton. Stolp, na katerem se vrti, je visok 55 metrov, širok 3 metre, težak pa 52 ton. Generator je težak 22 ton. Skupna višina vetrne turbine (če upoštevamo skrajno točko kraka, ko je ta najvišje) je tako 82 metrov (kar

Ministrstvo za okolje je dalo zeleno luč za postavitev vetrnic na Volovji rebri.



ustreza višini 30-nadstropne stolpnice), tehta pa 90 ton.

Šibke točke Čeprav so vetrne elektrarne dokaj poceni (povprečna življenjska doba elektrarne je 20 let, celotna investicija vanjo pa se povrne že po petih letih) vir energije in v nasprotju s termoelektrarnami ne onesnažujejo okolja, imajo tudi nekaj slabih lastnosti. Njihova šibka točka je, da zaradi svoje velikosti potrebujejo veliko prostora in vsaj na začetku velike posege v prostor. Sestavne dele za elektrarno je namreč treba zaradi njihove velikosti na območja, kjer bodo stala, pripeljati s težko gradbeno mehanizacijo, kar zahteva graditev posebnih cest, posledično pa tudi uničevanje narave. Težava je tudi njihovo občasno in nepredvidljivo delovanje, saj elektrarne ne delujejo, če je veter premočan ali prešibak. Težava je lahko tudi hrup, ki ga povzroča vrtenje rotorja. Če piha veter s hitrostjo 16 metrov na sekundo, doseže rotor na koncu lopatic obodno hitrost 70 metrov na



Namestitev turbin je zahteven projekt.

sekundo (ali 255 kilometrov na uro), kar povzroča kar precejšen hrup. Po podatkih proizvajalca vsaka vetrna turbina pri hitrosti vetra 40 kilometrov na uro povzroča hrup jakosti 100 decibelov, ki se v nenaseljenem naravnem okolju lahko sliši precej daleč.

Zelena luč za Volovjo reber

Kljub tem pomanjkljivostim so vetrne elektrarne v svetu eden pomembnejših alternativnih virov

energije. Na svetu je danes tako okoli 85.000 vetrnih elektrarn, ki so postavljene v 22 državah. Leta 2005 je njihova skupna moč znašala kar 40.000 megavatov, lani pa še dodatnih 7.600 megavatov. Največ takih elektrarn je v državah, ki imajo najprimernejše razmere zanje. To so Škotska, Danska, Nizozemska, ZDA in Kanada. Po nekaterih ocenah je v teh državah postavljenih kar 90 odstotkov vseh vetrnih elektrarn na svetu. V

Sloveniji smo do zdaj imeli manjšo vetrno elektrarno na Kredarici, ki z elektriko oskrbuje tamkajšnjo planinsko koč, kmalu pa naj bi jih postavili še nekaj. Ministrstvo za okolje je namreč konec februarja družbi Elektro Primorska izdalo delno gradbeno dovoljenje za projekt postavitve vetrnih turbin na Volovji rebri. Projekt predvideva postavitev 29 vetrnic, graditev 20-kilovoltne kableske povezave in 110-kilovoltne povezovalne daljnovoda Ilirska Bistrica-Volovja reber. Čeprav projektu ostro nasprotuje tako imenovana Koalicija za Volovjo reber, ki zdaj od ministrstva celo zahteva, da gradbeno dovoljenje prekliče (koalicija opozarja predvsem na nevarnost, ki jo vetrnice predstavljajo za ptice, in na uničenje narave zaradi gradbenih posegov, pojavljajo pa se tudi očitki o korupciji), se zdi, da si ministrstvo ne bo premislilo in da bo graditev v kratkem stekla. Tako se bomo tudi pri nas lahko pohvalili, da smo naredili prve večje korake k alternativnim virom energije. **D**

**RADIO
CENTER** 102.4, 103.7 MHz

**102.4
103.7**



WWW.RADIOCENTER.SI

Je Strel res prestreljen?

Lovro Kastelic, foto: arhiv Demokracije

Prvega februarja je začel svoj 5.430 km dolgi maraton po največji in najnevarnejši reki na svetu. Razdalja je tudi najdaljša rečna razdalja na svetu, ki jo je mogoče preplavati. Vseskozi je deležen velike medijske pozornosti.

Še preden je Martin Strel začel z ultramaratonskim čofotanjem, je v svojem značilnem slogu na dolgo in široko razpredal o vseh razsežnostih svojega početja, ki je za nekatere fascinantno, za druge pa znanstvena fantastika, ki odžira sponzorski delež resnejšim in zaslužnejšim. V nadaljevanju (brez vsakršnih popravkov) povzemamo njegov monolog ...

O Amazonki Amazonka je največja in najnevarnejša reka na svetu. Jaz sem večkrat dejal, smrti se ne bojim. Jaz grem zavestno v to reko, plaval bom v vodi, ostali bodo na čolnih in me bodo spremljali. Ves čas bodo v mene usmerjene vsaj tri kamere, ali s čolnov ali z avionov, helikopterjev ... Največja atrakcija bo seveda, če me bo požrl krokodil ali pa morski pes ... To bo zelo brutalen film! Če že jaz ne bom imel nič od tega, naj imajo vsaj moji najbližji. Jaz se s tem prav nič ne obremenjujem. Lahko mi tudi anakonda vrta zavije, ampak jaz se s tem ne obremenjujem. Za varnost imam namreč vse urejeno. S seboj imam močno ekipo Peruancev, Brazilcev, ki so domorodci, tudi stezosledci so ves čas z mano, vse zato, da pridemo živi in zdravi na končni cilj v Belem.



Na našega ultrajunaka v Amazonki prežijo piranhe, anakonde, krokodili in druge nevarne ribe.

O predavanjih Preplaval sem že vse največje reke, Amazonka pa bo finale nad vsemi finali. Tudi Amerika se zanima za ta projekt, zato želim po Amazonki zapustiti Slovenijo in nastopati po Severni Ameriki. Mislim, da bom imel kaj pokazati in povedati, Amerika mi je zelo naklonjena, tako da ne bom imel prav nobenih težav, ko bom nastopal po kolidžih, univerzah in drugod. Veselim se tako Amazonke kot tudi teh nastopov po Severni Ameriki. Tam bom predaval o sebi. Jaz recimo naredim predavanje tako, da se vse skupaj začne z

mojim prihodom v kolidž, kjer me kamere spremljajo vse od tedaj, ko se z avtom pripeljem, z lepo limuzino, kjer sam ne smeš odpreti vrat. Vrata ti odpirajo drugi. Dvorana je pripravljena, ko pridem v dvorano, imam že mikrofona, kitaro v roki, zraven me spremlja še en človek, igram ali pojem in tako se začne moj nastop – s kitaro v roki in glasbo. Ko glasba popušča, se začne vrteti špica, ki traja približno dve minuti, to špico mi pripravljajo v Los Angelesu in je skupek vseh mojih dosedanjih plavanj od Donave do Misisipija. Jaz se trenutno

v Ameriki vrtim na spotu, na katerem se zvrsti 25 svetovnih rekordov. Potem odvrtil film, od devetih pa tja do štirinajstih minut, z raznih koncev sveta, kaj se zgodi tu, kaj tam, vmes mi postavljajo vprašanja, cela zgodba traja devetdeset minut in konec. Odvrtil se torej moja biografija ... To Američane zanima! Zato tudi tja odhajam.

O džungli Brazilija je ena sama džungla, tam je zakon narave, ki deluje, ampak oni jemljejo to popolnoma drugače kot mi. Oni so odporni na bolezni. Mi se malo

PRIMORKA
tv

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

AKCIJA SPRAVA - PAVLE JAMNIK
pogovor

sobota, 24.3.2007 ob 20.25



bojimo krokodilov, kač in vsega tega, oni pa nič, to gredo kar bosi s tistimi mačetami. Evropejka, ki ni vajena te džungle, pride tam ob vodo, sname hlačke, se polula in ribica kanderu, 6-7 cm velika, skoči po curku ženski v nožnico, kjer vrta in grize, ženske pa lahko od bolečin celo umrejo. Tudi za moškega to velja, hitro ti lahko kaj odgrizne. To so strašne bolečine.



Plavalec Martin Strel

Jaz pa, ki se učim teh zadev, kako čim lažje preživeti džunglo, imam pač kremo, s katero si namažem prste in rešim žensko. Še bolj nevarna od kanderuja je kožu, majhna ribica z nekaj tisoč volti. Če se je dotakneš, te ubije. In jaz bom tam plaval. To so strašne razsežnosti, imam sicer obleko, nihče pa ne ve, je namreč veliko možnosti, da ja, da ne, tako pač je – to je džungla.

O estradnikih Preden bi se odločil kakšno lepoticco po svetu vzeti, bi se moral z njo najprej veliko pogovarjati, zelo je pomemben tudi jezik. Mi se tam namreč ne pogovarjamo slovensko. Za mene je vseeno, kako govorim, za tisto, ki me spremlja, pa je pomembno, da govori uglajeno, poznati mora tam prisotne ljudi – kdo pa še vi – to moraš ti poznati, če ne veš, me raje prej vprašaj, to so namreč velika imena iz sveta biznisa, športa, filma, tja pride, ne vem, tista Kylie Minogue, pride Robbie Williams, Arnold Schwarzenegger, pride Tiger Woods, Schumacher. Saj to so vsi normalni ljudje, zelo preprosti, ampak moraš imeti pravi pristop do njih, oni že vejo, da jaz plavam, to je v redu, samo – aha, ti 'maš pa eno damo, mi je pa še ne poznamo – oni ne bodo nič rekli, ampak te samo opazujejo, kako boš ti prišla do njih, moraš biti zabavna, sproščena, brez zavrnosti, ker če vidijo, da si malo sramežljiva, nisi več zaželen v njihovi družbi. To je res normalen »folk«, ki se oblečen v vodo meče, se z viski-

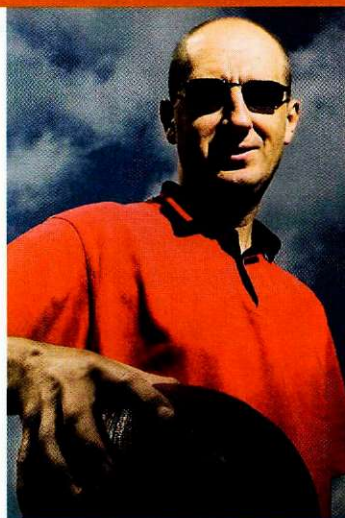
jem poliva, s tortami obmetava in se zabava na raznih barkah.

O ženi Moji ženi, ko sem obkrožen z vsemi temi lepoticami, čisto vseeno vendarle ni. Ona ve, zakaj je doma, jaz bi njo sicer večkrat kam peljal, vendar ona ne govori tujega jezika. Jaz ji že skozi govorim, daj, uči se angleško, jaz sem vabljen na razne ambasade, večerna srečanja in žene ambasadorjev se rade pogovarjajo, zdaj pa seveda, če tam sedi kot eno peto kolo, je boljše, da te tam ni zraven. Moj rejting namreč takoj pade, če je nekdo z mano, ki nima pojma o jeziku, ki ni komunikativen. Potem raje pridem sam!

O vrednosti Jaz sem danes prišel do takšnega nivoja, da se lahko pogovarjam o ceni 100.000 dolarjev in več za sponzorske zadeve, tudi o milijonu dolarjev, v Ameriki me ocenjujejo na približno 5 milijonov in za tem moraš tudi stati in se temu primerno obnašati. Če rečem v Sloveniji, da sem vreden 5 milijonov dolarjev, bodo seveda rekli, saj ta Strel je pa mal' prestreljen, ampak jaz se obnašam po zahodnem sistemu, kakor mi zahodni menedžerji rečejo. Danes ne moreš prav nikogar ogoljufati, vreden si namreč toliko, kolikor si gledan po televizijah.

O prihodnosti Prostega časa imam toliko, kolikor si ga sam zaželim. Jaz želim trenirati vsak dan, potujem, obiskujem sponzorje, firme, predavam, to me veseli, rad delam to, rad razkazujem mladim, kdo sem, kaj sem, drugo leto odhajam na ameriške kolidže, to me veseli, rad bi pravzaprav postal svetovni predavatelj, šel bom tudi na londonsko borzo, kjer bom za določeno ceno šel, če me kdo želi, saj ni nujno, da me kdo najame, jaz se bom vključil na borzo, moja cena je 15.000 do 20.000 dolarjev za predavanje, če kdo vzame, vzame, če ne pa ne. Jaz se cenim in moja cena je taka.

O cvičku Predlanska letina je bila izvrstna. Dobra pijača! Jaz seveda pijem cviček, je preizkušeno, dal mi je dobre rezultate, od leta 2000 naprej sem postal malo vraževeren. Za Amazonko je narejena že nova polnitev in ga bo kmalu zmanjkalo. **D**



Planica naročila sneg

Esad Babačić

Čudeži se dogajajo, pa če smo še tako prepričani, da ni tako. Sneg, ki je čez noč prekril Slovenijo, je prišel najbolj prav Planici in njeni letalnici.

Bloudkova velikanka, ki je že sama po sebi mali čudež narave, si je letos naročila prav posebno darilo z neba. Nepričakovana pošiljka snega, ki se je ni upal napovedati nihče, je prišla ob najbolj pravem času. Če bi zadnji sneg v tej pomladanski zimi zapadel kakšen dan pozneje ali nekaj dni prej, bi bila zgodba povsem drugačna, tako pa so imeli marljivi planiški volonterji ravno prav časa, da so ga lahko oblikovali po željah prirediteljev letošnjih poletov. Če je kdo na svetu navajen, da se narava vedno vede drugače od tistega, kar od nje pričakuje človek, so to planiški delavci, ki se nenehno spopadajo z njenimi čudesi. Tudi letos se je z njimi najprej malce poigrala, na koncu pa vendarle popustila. Velike količine snega so nas v trenutku spomnile, da bo v dolini skakalnic tudi letos praznik, in to navkljub vsem zdrhram, ki stresajo naš skakalni ponos.

Povsem drugačno ozračje je v hokejskem središču Jesenice, kjer se je žalovanje po neprijetnem in bolečem porazu proti Dunaju v zadnjem krogu lige EBEL sprevrglo v boj za oblast. Za zdaj še ni jasno, kaj se bo iz vsega skupaj izcimilo, skoraj gotovo pa je, da cvet domačega hokeja, ki ga sestavljajo Razingar in brata Rodman, ne bo več cvetel pod Mežakljo. Dobro znano je, kako zelo so domači igralci Jesenic navezani na kraj in navijače, zato bi bil odhod katerega od teh hokejistov zelo boleč za celotno hokejsko sceno na Jesenicah. Niti najbolj zvoneče okrepitve iz tujine ne bodo mogle zapolniti praznine za fanti, ki so poseben magnet za domače navijače. Zato bi bilo posebej dobrodošlo, če bi prišli na čelo naših prvakov ljudje, ki bi lahko preprečili odliv domače delovne sile na tuje. Bojim se, da je bila letošnja sezona, ki se je končala skorajda tragično za naš daleč najboljši hokejski kolektiv, nekaj zares posebnega in jo bo težko ponoviti. Kaj ostane brez domačega derbija, lahko vidimo na primeru letošnjega finala DP, ki bo šlo mimo nas skoraj neopaženo. Zares škoda po vsem tistem, kar so naši prvaki prikazovali v letošnjem avstrijskem državnem prvenstvu. Tisti, ki so krivi za to, da Jesenice ne morejo proslaviti dejstva, da so najboljše v državi, so naredili veliko škodo slovenskemu klubskemu hokeju. Pod vprašaj so postavili tudi reprezentanco, katere jedro so prav hokejisti Jesenic, in samo njim se lahko zahvalijo, da takšne umazanije ne bodo imele še hujših posledic.



Pripadniki posebne enote policije zgrabili izsiljevalca, ki je prišel po denar.



Izsiljevani podjetnik naj bi evre izročil na parkirišču pred kranjskim hotelom.

Izsiljevali šeststo tisoč evrov

Bogdan Sajovic, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

Policisti so prijeli izsiljevalca, ki sta od gorenjskega podjetnika zahtevala šeststo tisoč evrov, sicer naj bi pobila vso njegovo družino. V ozadju izsiljevanja je menda večja združba kriminalcev.

V Sloveniji nekateri državljani postajajo čedalje bogatejši. Hkrati postajajo čedalje bolj brezobzirni in požrešni razni kriminalci, ki bi radi na lahek način prišli do denarja. Tako je konec prejšnjega tedna na Gorenjskem prišlo do izsiljevanja bogatega podjetnika. Zločinci so podjetniku po telefonu zagrozili, da bodo ubili njega in vso njegovo družino, če jim ne bo izročil šeststo tisoč evrov odkupnine.

Nočna mora za premožnega podjetnika se je začela 5. marca letos, ko je dobil prvi telefonski klic z neznane telefonske številke. Glas na drugi strani mu je zagrozil s smrtjo, če ne bo dobil denarja. Ker se podjetnik na grožnje ni odzval in denarja ni izročil, se je telefonski klic ponovil, tokrat z druge številke. Ves teden je brnel telefon, grožnje

so se ponavljale in stopnjevale, če podjetnik ne bo izročil zahtevanih šeststo tisočakov.

Podjetnik se je opogumil in telefonsko izsiljevanje prijavil policiji. Može v modrem so pripravili načrt za akcijo, ki naj bi končala izsiljevanje. Podjetnik se je po navodilih policije začel pogovarjati z izsiljevalci, kje naj bi prišlo do izročitve zahtevane vsote. Končno so se zedinili, da jim bo denar izročil pred hotelom Creina v Kranju, in sicer v sredo ob pol šestih popoldne, devet dni po prvem izsiljevalskem klicu.



Podjetnik se je z avtomobilom pripeljal na parkirišče hotela, v prtljajniku pa je imel kovček z denarjem. Pristopil je zlikovec in po nekaj besedah je segel v prtljajnik ter zgrabil kovček z denarjem. Bil je seveda presečen, ko je nenadoma okoli njega mrgolelo pripadnikov posebne enote policije, ki so bili razpostavljeni okoli parkirišča. Na srečo v akciji ni bil nihče ranjen, zločinec pa naj ne bi bil oborožen. Zaškrtaile so lisice in po prihodu na policijsko postajo so ugotovili, da gre za 41-letnega državljana Bosne in Hercegovine. Dober dan kasneje so prijeli še njegovega sodelavca, dvanajst let mlajšega Ljubljanačana.

Večja združba izsiljevalcev Aretirana izsiljevalca so pripeljali pred preiskovalnega sodnika in ta je

zanju odredil pripor. Preiskava še poteka. V zadevi naj bi bila sodelovala večja združba kriminalcev, tako da poskušajo kriminalisti odkriti in prijeti tudi druge člane. Bojijo pa se, da so nekateri ostali v tujini in našim oblastem nedosegljivi, kajti z izsiljevanim podjetnikom naj bi se bili pogovarjali tudi o tem, da bi zahtevano vsoto izročil v neki drugi državi.

Za izsiljevanje je zagrožena zaporna kazen od enega do osmih let. A navadno izrečejo kazen, ki je bliže spodnji kot zgornji meji zakonskega določila. Prav zato se ljudje, ki jih izsiljujejo zločinci, včasih ne upajo prijaviti izsiljevalcev, saj se bojijo maščevanja, ko bodo ti prišli iz zapora. Še posebno če vemo, da v nekaterih primerih zaporniki dobijo tudi proste izhode in celo dopust v času, ko prestajajo kazen. ■

Tobak pod kovino

Naši južni sosedi so se očitno začeli ukvarjati s tihotapljenjem cigaret v države Zahodne Evrope.

V državah Zahodne Evrope prihaja zadnje čase do prave prohibicije cigaret oziroma tobačnih izdelkov nasploh. Čedalje več držav z zakoni omejuje mesta, kjer se kadilci lahko vdajajo svoji strasti. Poleg tega se večajo davki na tobačne izdelke in s tem seveda cene zakonito prodanega tobaka. Najbolj zagrizeni kadilci se zaradi tega pritožujejo in poskušajo priti do čim cenejšega opoja. Tu so svojo tržno nišo našli tisti prekupčevalci, ki jim uspe tabak kupiti v državah, kjer je standard praviloma nižji in s tem tudi cene cigaret, jih potem prepeljati v zahodnoevropske države in tam na črnem ali sivem trgu prodati po višji ceni od nabavne, a še vedno nižji od cene v lokalnih trafikah.

Naši cariniki so tako ujeli dva tovornjaka, ki sta iz balkanskih

držav tihotapila cigarete. Oba sta bila last hrvaških državljanov, oba sta jih vozila na enak način pa tudi količina je bila približno enaka. Le to ni znano, ali je tudi izvor cigaret isti, ali sta tihotapila na svojo pest ali pa sta člana kake združbe.

Hrvat, ki so ga ujeli na prehodu Zavrč, je bil s tovornjakom, naloženim z odpadnim aluminijem, namenjen v Avstrijo. Pod kovino je skrival okoli milijon osemsto tisoč cigaret, za katere bi na trgu dobil okoli dvesto dvajset tisoč evrov.

Prevoznika, ki je po deklaraciji vozil odpadni baker v Švico, pa so na prehodu Gruškovje zasačili z milijon tristo tisoč cigaretami, ki bi bile vredne okoli sto sedemdeset tisoč evrov.

Oba tovornjaka so zadržali, cigarete pa bodo zagotovo zasegli. B. S.



MOPEDIST V SRNO Dokaj nenavdna nesreča se je zgodila sredi belega dne na cesti iz Zagorja proti Trbovljam. V nesrečo sta bila vpletena mopedist in srna.

Sedemdesetletnik iz Celja se je z mopedom peljal po lokalni cesti. Nenadoma je s pobočja ob cesti prav pred moped pridirjala srna. Čeprav voznik ni peljal hitro, je bil srnin skok na cesto tako nepričakovan, da se je mopedist zaletel v žival. Zaradi trčenja je izgubil ravnotežje, padel po cestišču in se tako hudo ranil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Srna jo je odnesla brez poškodb.



KRADEJO KOT SRAKE Vlomilci so zadnje čase prav predrzni. Krađejo namreč takšne količine blaga, da ga morajo odpeljati tovornjaki ali vsaj kombiji. Iz trgovine v Grosupljem so ukradli za devet tisoč evrov različnega orodja, skromnejši pa so bili vlomilci, ki so iz novogradnje v Dolu pri Ljubljani sunili za štiri tisočake raznega ročnega orodja. Predrzni so bili neznanci, ki so iz trgovine v središču glavnega mesta nekako odnesli oblačila v vrednosti dvanajst tisoč evrov, pa jih nihče ni opazil. A posekali so jih nepridipravi, ki so iz treh novogradenj v okolici Medvod sunili radiatorje, skupaj vredne kar trideset tisočakov!

PREKLOPITE!



NA KANAL C44

(Frekvenca 655, 25 Mhz)

V kabelskem sistemu
UPC TELEMACH

Sodelujte v nagradni igri
in odpotujte s
turistično agencijo

GLOBUS

NA SANJSKO POTOVANJE V
DUBAJ
ZA 2 OSEBI

Nagradno vprašanje:

Na katerem kanalu v
kabelskem sistemu
UPC Telemach
je vidna televizija RTS?

a) K 57
b) C 44

SMS s pravilnim odgovorom
pošljite na:

št. 3030

Pravila in pogoje za sodelovanje
najdete na:
www.rts-tv.com

UPC
TELEMACH

Nagrada je potovanje v Dubaj. Nagradna igra traja od 1. 2. do 28. 2. 2007. Zrebanje nagrade bo potekalo 3. 3. 2007 v oddaji Živa. Rezultati bodo objavljeni na straneh <http://www.smscity.net/rts/nagrade> in na www.rts-tv.com. Akordacija določenih plačil določi nagrado. V nagradni igri sodelujejo vsi imetniki mobilnih telefonov, ki na telefonsko številko 3030 pošljejo sms z vsebino RTS A oz. RTS B (sms storitev je mogoča v omrežjih Mobitel, Simobil, Debitel). Vsak, ki nato z DA potrdi splošne pogoje sms storitev RTS, objavljen na strani <http://www.smscity.net>, poslane član RTS sms kluba. Člani RTS sms kluba bodo največ 5 (pet) krat na mesec prejeli plačilo (0,83459 EUR oz. 200 SIT z DDV) sms sporočilo. Za odjavo je potrebno poslati sms RTS STOP na številko 3030. Poslan SMS je po odločitvi operaterja. Organizator nagradne igre je Tele 59 d.o.o., ponudnik storitve je ThreeAnts Kaban & Co. d.o.o.



ELEKTROPROM

Že 40 let z vami!

EVJ ELEKTROPROM d.o.o.
Loke pri Zagorju 22
1412 Kisovec
www.elektroprom.si

uprava 03-56-57-150
trgovina EVJ Center Kisovec
03-56-71-234
trgovina EVJ Trbovlje
05-90-23-203
storitve 03-56-57-150

- elektroinstalacije
- strojne instalacije
- projektiranje za področje strojnih in elektro instalacij
- geodetske storitve
- daljinsko ogrevanje z lesno biomaso
- kabelsko komunikacijski sistemi
- grafitne ščetke
- trgovine EVJ Center
- delovni stroji in nizke gradnje
- bar Sedmica

lokalna televizija ETV

etv

<http://etv.elektroprom.si>
komerciala:
03-56-57-150
uredništvo:
03-56-57-177

107.8
radio velenje

www.radiovelenje.com

03/ 897 50 03

Viktorji pred vrati

Marec je čas za viktorje, najbolj opevane kipce na področju slovenskih medijev in popkulture. Natančneje: viktorji so najuglednejše nagrade za medijske dosežke in dosežke v popularni kulturi. Podelitev bo v soboto, 24. marca, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Prireditel s svojo spektakularnostjo vsako leto dvigne nemalo prahu. Gotovo bo tudi letos tako, do tedaj pa nekaj besed o nominiranih. Viktorji se delijo na STROKOVNE VIKTORJE, ki jih izberejo člani Akademije Viktor, in na VIKTORJE POPULARNO-STI, ki jih izbere javnost s pomočjo revije STOP.

Nominiranci za VIKTORJE 2006 so:

VIKTORJI POPULARNOSTI

TELEVIZIJSKA OSEBNOST

Bojan Emeršič (Vzemi ali pusti)
Lado Bizovičar (Tistega lepega popoldneva)
Sašo Hribar (Hri-bar)

RADIJSKA OSEBNOST

I Dejan Vedlin (Radio City)
I Simon Klanfer (Radio Fantasy)
I Špela Močnik (Radio Hit)

TELEVIZIJSKA ODDAJA

Avantura
Odmevi
Tistega lepega popoldneva

RADIJSKA POSTAJA

I Postaja Center
I Radio City
I Radio Hit

LOKALNA, REGIONALNA ALI KABELSKA TV-POSTAJA

MTV Adria
Net TV
Tele M

GLASBENI IZVAJALEC

I Leeloojamais
I Siddharta
I Zoran Predin

STROKOVNI VIKTORJI - izbira članov Akademije Viktor

OBETAVNA MEDIJSKA OSEBNOST

Jure Godler
Jasna Kuljaj
Miha Šalehar

INFORMATIVNA TV-ODDAJA

I 24 ur
I Dnevnik
I Trenja

DOKUMENTARNA TV-ODDAJA

Druga generacija (Avtor: Amir Muratović)
Kaj boš počel, ko prideš ven od tu?
(Avtor: Sašo Podgoršek)
Rex – Ladje usodno znamenje (Avtor: Edvard Žitnik)

VODITELJ INFORMATIVNE ODDAJE

I Boštjan Lajovic
I Slavko Bobovnik

IGRANA TV-ODDAJA ALI TV-FILM

Kako sem videl svet izpod mize
Naša mala klinika
Temna stran lune

ZABAVNA TV-ODDAJA

I Čez planke
I Hri-bar

OTROŠKA IN MLADINSKA TV-ODDAJA

Jasno in glasno
Knjiga mene briga
Štafeta mladosti

VODITELJ ZABAVNE TV-ODDAJE

I Lado Bizovičar
I Mojca Mavec
I Sašo Hribar



Prireditel bo povezoval Jurij Zrnc

Manson prihaja k nam

Šokantni roker Marilyn Manson bo 20. junija v sklopu turneje, na kateri predstavlja svoj novi album z naslovom Eat me, drink me, nastopil v poletnem gledališču Križanke, so sporočili iz organizacije Škuc. Za pevca, ki sam zase pravi, da je »Antichrist Superstar«, velja rek: Ljubite ga ali sovražite. Manson je znan kot eden najbolj kontroverznih performerjev zadnjih nekaj desetletij. Oboževalci po svetu so ga razglasili za »jez-deca apokalipse« in »križarja za



Divji rocker Marilyn Manson

svobodo govora«. Zaslovel je po odmevnih šovih, ki so jim nemalokrat nasprotovali tudi borci za pravice živali. V svojih pesmih, s katerimi se je večkrat povzpela na sam vrh svetovnih glasbenih lestvic, sledi geslu seks, droge in rokenrol, skozi pa odseva tudi zvrhana mera fetišizmov, gotike in satanizma, so zapisali na spletnem portalu Energylab.

Noseča Demi?

Šušlja se, da je Demi Moore noseča. 44-letna igralka, ki je poročena s 16 let mlajšim igralcem Ashtonom Kutcherjem, je že pred nekaj časa priznala, da bi svojemu možu rada poklonila potomca. Par o govoricah za zdaj še molči. Njuna predstavnica za medije pa je dejala, da bo javnost takšno informacijo izvedela zelo pozno.



Demi ob mlajšem možu kar cveti.

In kdo so člani Akademije Viktor, ki bodo odločali o strokovnosti? Dr. Suzana Žilič Fišer, Feri Lainšček, Katja Škoberne, Branko Čakarmiš, Vesna Laban, Boštjan Menart, Leon Magdalenc, Dr. Marko Milosavljevič, Darinka Pek Drpal, Janja Božič Marolt, Vital Verlič, Luka Novak, Lela B. Njatin, Mojmir Sepe, Dr. Dejan Verčič, Dr. Gregor Tomc, Marjan Dora, Bojana Leskova, Matej Mihelčič, Dr. Matjaž Kmecl, Nada Vodušek,

Boris Cavazza, Brane Maselj, Jožef Školč, Matjaž Pikalo, Vesna Milek, Matjaž Pograjc, Simon Kardum, Darko Brlek, Mojca Randl, Milena Fornazarič, Srečko Niedorfer, Stojan Pelko, Dr. Bogomir Kovač, Mateja Hrstar, Franci Virant, Neva Zajc, Peter Frankl, doc. dr. Melita Zajc, Mojca Menart.

Prireditel bo povezoval Jurij Zrnc. O tem, kdo se je veselil in kako, pa v naslednji številki.



foto: Bor Slana

Zmagal je nežen valček

V soboto smo na prvem programu Televizije Slovenija spremljali 13. festival Slovenska polka in valček, kjer se je predstavilo 6 polk in 7 valčkov. Voditeljica Natalija Verboten, ki je blestela v dolgi beli obleki z dodatkom v barvi ciklame, je festival odprla s posebno priložnostno skladbo, ki so jo pripravili Vilko in Slavko Avsenik ter Ivan Sivec.

Dogajanje na odru sta s humorističnimi vložki poživila Jure Gdler in Marjan Šarec v vlogah Milke in Grete. Med telefonskim glasovanjem je gledalce in poslušalce zabaval skupni nastop ansamblov Modrijani, Storžič in Zlati muzikanti, ki so na festivalu zmagali lani pa tudi v preteklih letih. Predstavili so venček svojih festivalskih uspešnic z nekoliko prepletenimi oziroma zamenjanimi vlogami, v sklepnem delu njihovega nastopa pa so se jim na odru pridružile tudi plesalke Mojce Horvat. In kdo se je na festivalu najbolj veselil? Nagrado za najboljšo skladbo festivala je dobil ansambel Spev.



Voditeljica je kar žarela.

Nastopil je s pesmijo Edino upanje, ki je postala tudi najboljši valček po izboru strokovne komisije. Spektakel je zaznamovala številka 13.

Šlo je namreč za trinajsti festival Slovenske polke in valčka, na katerem je nastopilo 13

skladb. Številko pa je pogosto izgovorila tudi voditeljica, recimo: »Dobro je marsikaj, kar je trinajsto. Recimo trinajsta plača.« No, trinajstica je tokrat največ sreče prinesla ansamblu Spev. B. P.



Festival Slovenska polka in valček je bil zaznamovan s trinajstico.

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!



Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.



Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejemate samo preko kabelskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabelskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

Vremensko napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilcelovem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

Vrtanje v Pahorja

Magični gledalec

Na vročem stolu se je vodja Socialnih demokratov Borut Pahor skrivnostno nasmihal. Danica Simšič je bila nema kulisa.

V petek zvečer so na nacionalki začeli predvajati novo oddajo Vroči stol, ki jo vodi Vladimir Vodušek. Prvi Slovenec, ki je sedel na vroči stol oziroma se je pogreznil v naslonjač, je bil vodja slovenske socialdemokracije Borut Pahor. Vodušek ga je očitno povabil, da nastopi v oddaji zaradi tega, da bi mu pred televizijskim avditorijem nekako izvalil odgovor na vprašanje, ki ta čas precej vznemirja slovensko javnost. Bolje rečeno tisti del javnosti, ki se vsaj malce ukvarja z vprašanji dnevnice politike v naši domovini. To ključno vprašanje je bilo, ali bo Borut Pahor na letošnjih predsedniških volitvah kandidiral.

Spopad, kot bi lahko imenovali pogovor med voditeljem in gostom, je bil odličen. Dotikala sta se mnogih tem; naraščanja priljubljenosti SD na javnomnenjskih lestvicah, odnosov predsednika SD z nekaterimi slovenskimi politikami, recimo nekdanjim predsednikom Milanom Kučanom ali pa z aktualnim predsednikom vlade Janezom Janšo itd. Pahor je odgovarjal na vprašanja o svojem videju razpadanja liberalne demokracije, o morebitnih novih vstopih liberalno-demokratskih poslancev v njegovo stranko pa tudi na vprašanje, kako je reagiral v zvezi z afero Gratel. A med vsakim od teh vprašanj se je voditelj oddaje vrnil h ključnemu vprašanju – ali misli Pahor kandidirati na volitvah ali ne. In prav vsakokrat se je gostu uspelo izvit iz primeža, največkrat s skrivnostnim nasmehom na obrazu.

Odgovora ali vsaj namiga na ključno vprašanje ni uspelo voditelju dobiti niti s pomočjo kontaktnih telefonskih klicev gledalcev. Sicer

pa so bili le-ti skoraj vsi pripadniki Pahorjeve stranke ali pa vsaj njeni simpatizerji in so mu enoglasno svetovali, ga skoraj rotiti, naj s predsedniško kandidaturo še kakšen mandat počaka. V novi oddaji pa je bilo tudi nekaj majhnih letopisnih napak. Pri telefonskih klicih se je navadno zgodilo, da je zveza med studiom in spraševalcem na drugi strani žice ali mobilnika za nekaj dolgih dragocenih sekund zastala, kar je škoda, saj oddaja ni prav dolga – traja le nepolno uro.

Vsake oči imajo sicer svojega malarja, a dozdeva se mi, da dizajnerji niso imeli prav srečne roke pri izbiri scene, še posebej ne pri barvni kombinaciji. V ozadju nekakšen gozd iz zelenih cevi, ki je spominjal na bambusov nasad, voditelj za živo rumeno mizo »moderna dizajna«, mizice med njim in gostoma pa so bile iz rdeče prozorne plastike na plastičnih prozornih ceveh. Vse skupaj je tako spominjalo na jamajške barve in imel sem vtis, da bo »skriti gost oddaje«, ki naj bi se pojavil med pogovorom, sam Bob Marley. No, namesto legende reagēja z Jamajke se je v studiu pojavila gostova strankarska kolegica in nekdanja ljubljanska županja Danica Simšič.



Še en manjši spodrslija v oddaji bi kazalo popraviti. Skrita gostja se je pojavila po približno dveh tretjinah pogovora, in ko je odgovorila na nekaj vprašanj, sta se voditelj in gost vrnila k telefonskim klicem, gostja pa je nemo obsedela do konca oddaje. Morda bi gosta (oz. gostjo) lahko pripeljali na koncu, za veliki finale, ali pa bi, potem ko zanj(o) ne bi bilo več vprašanj, raje zapustil(a) studio, kot da ostane le v vlogi kulise. ■

vorila na nekaj vprašanj, sta se voditelj in gost vrnila k telefonskim klicem, gostja pa je nemo obsedela do konca oddaje. Morda bi gosta (oz. gostjo) lahko pripeljali na koncu, za veliki finale, ali pa bi, potem ko zanj(o) ne bi bilo več vprašanj, raje zapustil(a) studio, kot da ostane le v vlogi kulise. ■



HOROSKOP



Oven
21.3.-20.4.

Jutro vas bo našlo slabe volje in nikakor se ne boste mogli pobrati. Najbolje bo, če se spravite v kakšno bolj veselo družbo, da vas bo dvignila. Delo vam bo povzročalo več preglavic kot veselja. Konec tedna si privoščite oddih.



Bik
21.4.-21.5.

Teden začnite s pravo hrano in bodite še posebej pozorni na obnašanje ljudi v svoji okolici. Kmalu se bo vse uredilo, kot si želite. Delajte vse tako, kot mislite, da je prav in dobro. Kmalu se boste prepričali, da je nekdo iz vaše družbe zelo v redu.



Dvojčka
22.5.-21.6.

Bodite pripravljeni na boj za svoje pravice na delovnem mestu. Mislite in ukrepajte hitro, sicer boste morali biti zelo previdni, ko vam bo zmanjkovalo časa. Konec tedna uživajte vsak trenutek posebej, ker bo zelo lep in brezskrben.



Rak
22.6.-21.7.

Za nekoga vas bo prav posebej skrbelo in posebej zanj boste posredovali pri zdravnikih. Priporočljivo pa je, da poskušate od njega izvedeti čim več in vse, kar je treba, da ne bi pozneje prišlo do nesporazumov pri kakšni pomembni stvari.



Lev
22.7.-21.8.

Zabavali se boste tako zelo, da boste pozabili, da je naslednji dan delaven, zato boste ta dan nekoliko utrujeni. Vaši instinkti so čudovit barometer za vse, kar se dogaja. Zaupajte jim in vse bo tako, kot mora biti. Slabo bo kmalu pozabljeno.



Devica
22.8.-21.9.

Za najboljše rezultate se potrudite sami, nihče ne bo namesto vas delal ničesar. Še dobro, da je vaše delo zabavno in polno dogodkov, sicer bi vam bilo še težje. Presodite sami, ali boste imeli dovolj elana za vse, kar vas čaka.



Tehtnica
22.9.-22.10.

Imeli boste veliko opravka z nekaterimi posli, ki se vlečejo za vami. Zato boste bolj mračne volje kot kadar koli doslej. Veliko truda vas bo stalo, preden boste vse spravili v red. Z veseljem se boste spomnili na dobre prijatelje.



Škorpion
23.10.-21.11.

Jutro je vedno zelo dobro za vse nove začetke in zlasti pomembne pogovore. Zapomnite si pravilo, da se zvečer ne lotevate pomembnih pogovorov, še zlasti kadar gre za reševanje konfliktov. Ta teden ne boste imeli težav z obvladovanjem čustev.



Strelec
22.11.-20.12.

Glejte na stvari objektivno in kmalu se vam bo pokazala rešitev iz vseh zagat. Osebo življenje bo postalo veliko bolj živahno, kot je bilo do sedaj, in to samo po vaši zaslugi. Radi imate sveže ideje, zato vas bo nekdo še posebej razveselil s svojo.



Kozorog
21.12.-19.1.

Imate veliko energije? Prav gotovo vam bi koristil kakšen šport, da bi jo nekako porabili in se malo umirili. Izberite cilj svojega potovanja in usmerite tja vse svoje sile. Dobro veste, da lahko dosežete vse, česar se lotite. Nekdo bo navdušen.



Vodnar
20.1.-18.2.

Popoldnevi bodo za vas zelo slabi in morali se boste izogibati pretiranim obveznostim v tem delu dneva. Nikoli ni prepozno za to, da bi si premislili. Konec tedna pregledajte svoje finančne postavke, sicer boste spet zapravljali čez mero.



Ribi
19.2.-20.3.

V četrtek boste dolgočaseni in nezadovoljni z življenjem. Razveselilo vas bo šele pismo starega znanca, s katerim se niste videli že kar precej let. Konec tedna bo zelo lep in poln veselih dogodivščin.



ADRIA

Doma nad oblaki.

Nagradna igra Adrije Airways:
2 x povratna vozovnica!*

Vse Adriine ugodne
ponudbe si lahko
ogledate na www.adria.si
ali
pokličete na 080 13 00.

www.adria.si

*pristojbine niso vključene

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	LIST PAPIRJA Z OBVESTILOM	LETNI POSEK GOZDA	KRAJ V OBČINI PTUJ	MESTO V NIGERIJ	REŽISER IN IGRALEC HOWARD
KRAJ V BANATU V VOJVODINI						
AVION						
NATANČEN VZOREC MERE						
VNETJE SLUZNICE						4. IN 16. ČRKA
TONI KUNTNER				DEL LJUBLJANE		
GLINA, ILOVICA				ZVESTA ŽIVAL		
DEMOKRACIJA	OBMEJNA VAS NA KOPRSKEM	ATLET, KI TEČE MARATON	GRŠKI TEOLOG (SPIRIDON)	ZLITINA BAKRA IN CINKA	REŠEVALNI GORSKI COLN	DEMOKRACIJA
IRIDIJ						PREPIR
						RAZSTAVNA PLOŠČA
						GESLO
OMAMLJENJE						PRIZNANJE VELIKE VREDNOSTI
MANJŠI SAT						OBČ. VELIKE VREDNOSTI
						VIKTOR KONJAR
VLAKNA ZA PREDENJE						
						SEVERO- ZAHOD
						PREBIVALKA ATEN
DEMOKRACIJA	DALMAT. Ž. IME				POLJSKI PLES	
	PRIPR. ZA SPENJANJE				EMIL NOLDE	
POKOJNI IGRALEC SEVER					KILOVOLT	IT. REŽISER (PAOLO)
						UGASEL VILKAN
UNIČENJE, POGUBA					MARKO ELSNER	
					ŽELEZOV OKSID	DEL KONEKTORJA
						DARILO
REKA V MONGOLIJI					LJUBEZENSKI SESTANEK (POGOV.)	
						OSEBNI ZAIMEK
LEVI PRITOK TIBERE					SLOVENSKI SLIKAR (BOŽIDAR)	
						INDUSTRIJSKA RASTLINA
SRBSKI POLITIK STANOJEVIĆ					TROPSKA PAPIGA, ARA	
						FINSKI RELI VOZNIK VATANEN

Rešitev prejšnje križanke

GAMETA, ORATOR,
 RANINA, ENAKIT, NK,
 EJA, SPA, STRANIŠČE,
 ARS, PRIZNANOST, NAT,
 RASA, NJ, URNIK, IVAR,
 URŠKA, TO, JEL, ARAI, SPIN,
 ERNANI, JC, TOKO, NTIMA,
 SNEŽANA, KIKIRIKI, IVONA,
 AN, NATIK, GARTZ

Nagrajenca 10. številke

1. nagrada:

SILVAN ŠTOKELJ

Omersova 38, 1000 Ljubljana

2. nagrada:

HILDEGARDA IVANA AMON

Nova Cerkev 41/a, 3203 Nova Cerkev

Dobitnikoma čestitamo in ju hkrati prosimo,
 da nam pošljeta svojo davčno številko.

Nagradi

1. nagrada: povratna letalska vozovnica na Adriini
 redni liniji Ljubljana–Podgorica

2. nagrada: povratna letalska vozovnica na Adriini
 redni liniji Ljubljana–Sarajevo

Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani www.demokracija.si.

Nagradno križanko izrežite
 in najpozneje do 29. 3. 2007
 pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315,
 1001 Ljubljana,
 s pripisom "Nagradna križanka".

VČERAJ, DANES, JUTRI ...

- > **19.3.1860** so v Ljubljani odkrili spomenik avstrijskemu feldmaršalu Johanu Josephu Radetzkiemu. To je bil prvi reprezentativni javni spomenik v Ljubljani.
- > **19.3.1991** je JLA zahtevala nemoteno rekrutiranje vojakov in vrnitev TO v armadne okvire.
- > **20.3.1797** so Francozi zavzeli Gorico in prvič prišli na slovensko ozemlje.
- > **20.3.1895** se je rodil športni delavec in pobudnik graditve planiških skakalnic Joso Gorec.
- > **20.3.1994** je slovenska vojska aretirala vohuna pri Depali vasi. Ker je obrambni minister in predsednik SDS Janez Janša podprl aretacijo, ga je parlament razrešil.
- > **20.3.2003** se je z raketnim napadom na položaje iraškega vodstva začel ameriško-britanski napad na Irak in s tem druga zalivska vojna.
- > **21.3.1839** se je rodil ruski skladatelj Modest Petrovič Musorgski.
- > **21.3.1991** so se na razširjeni seji predsedstva SFRJ prvič pogovarjali o usodi države in o možnosti mirnega razpleta jugoslovanske krize.
- > **22.3.1805** se je v Ljubljani rodil slovenski skladatelj in pianist Jurij Mihevc. Znan je bil tudi kot virtuoz, ki si je pri igranju pomagal s komolcem.
- > **22.3.1889** so na Republiškem sekretariatu za notranje zadeve izdelali načrt za primer mitinga Srbov in Črnogorcev v Ljubljani.
- > **23.3.1898** se je v Spodnjem Blatu pri Grosupljem rodil ameriški pisatelj slovenskega rodu, prevajalec in javni delavec Louis Adamič.
- > **23.3.1904** se je rodila ameriška filmska igralka Joan Crawford. Nekoč je na vaji režiser vzkliknil: »Kje sta vaša strast in bolečina?! Ljubimec vas je zapustil. Kako da ne veste, kaj morate storiti?« - Joan je med smehom odgovorila. »Seveda vem! Poiskati moram drugega.«
- > **23.3.2003** sta bila v Sloveniji referendum za vstop v Nato in Evropsko unijo.
- > **24.3.1918** je Franja Tavčar, žena ljubljanskega župana, na velikem deklaracijskem shodu v Ljubljani predsedniku Jugoslovanskega kluba Antonu Korošču slovesno izročila zbranih 200.000 podpisov žena in deklet.
- > **24.3.1991** so se končale večdnevne vojaške vaje TO Slovenije Premik.
- > **25.3.1874** se je v Ljubljani rodil Viktor Murnik, eden najpomembnejših telovadnih organizatorjev in piscev.
- > **25.3.1957** so v Rimu podpisali dogovor o Evropski gospodarski skupnosti.
- > **25.3.1988** so na seji Vojaškega sveta v Beogradu liberalizaciji v Sloveniji uradno pripisali protirevolucionarni značaj.

POGLED NAZAJ (OD 29. 1. DO 5. 2.)

Oficirji Kraljevine Jugoslavije

Italijanske oblasti so **19. marca 1942** aretirale skoraj vse častnike in podčastnike jugoslovanske vojske v Ljubljanski pokrajini. V Ljubljani in Novem mestu so jih zbrali 1.120 in jih od 22. marca do 4. aprila poslali v koncentracijsko taborišče Gonars.

Ko so jih spustili, se je ob prvih novicah o Mihailovičevi vstaji v Srbiji večji del teh oficirjev odločil za Mihailoviča, posebno še ker so prišla tudi od londonske jugoslovanske vlade naročila, naj se mu pridružijo. Zanj se je v začetku odločil tudi polkovnik Jaka Avšič. Mihailović ga je imenoval za četniškega komandanta v Sloveniji, majorja Karla Novaka pa za načelnika štaba. Avšič se je podrgel



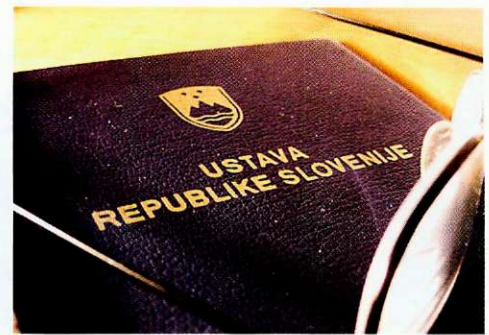
partijskemu vodstvu in se priključil partizanom, Novak pa je ostal zvest Mihailoviću, zato so ga komunisti razglasili za izdajalca. IO OF je zahteval od oficirjev, da opravijo, če se bodo hoteli vključiti v partizane, prej tečaj, to je marksistično prevzgojo. 80 oficirjev se je začelo udeleževati partijskih političnih tečajev. Oficirji, ki se niso pridružili OF, so pomenili za partijo zelo nevaren potencial, zato so jih izdali Italijanom.

Demosova slovenska ustava

Strokovna skupina Zbora za ustavo, ki sta jo vodila France Bučar in Peter Jambrek, je **23. marca 1990** objavila osnutek nove slovenske ustave, tako imenovano Demosovo ustavo.

Člani ustavnih komisij, ki sta jih imenovala Slovensko sociološko društvo in Društvo slovenskih pisateljev, so že 25. 4. 1988 predstavili teze za novo slovensko ustavo. V bistvu je šlo že za osnutek nove ustave, ki se ga je prijel naziv »pisateljska ustava«.

Že v imenu je bil izpuščen naziv, da gre za »socialistično« Slovenijo. Izhodišče ustave so bile človekove pravice in človekovo dostojanstvo, pravica naroda do samoodločbe



in slovenska narodna samobitnost. Od veljavne ustave so jo ločevala jasna določba o uradnem slovenskem jeziku na območju Republike Slovenije. V teze za ustavo so bile vključene še pravica do mirnega zbiranja in javnih zborovanj, pravica do stavke in ustanavljanja neodvisnih sindikatov ter pravica do neposrednih, splošnih in tajnih volitev. Zapisana je bila tudi enakopravnost različnih oblik lastnine ter javne in zasebne pobude. Teze so jasno izrazile zahtevo po vstopu Slovenije v krog držav s parlamentarno demokracijo in niso dajale prednosti eni politični opciji, to je zvezi komunistov.

Turki in Kurdi

Med veliko ofenzivo proti kurdskim upornikom so **21. marca 1995** turške oborožene sile z okoli 35.000 vojakov in težkim orožjem prestopile iraško mejo. Njihov cilj so bili položaji Kurdske delavske stranke (KKP, Kurdska komunistična partija), ki so bili izhodišče in zatočišče 2.400 do 2.800 kurdske gverilcev pri njihovih vojaških operacijah v Turčiji.

Kurdska komunistična partija je bila trdno urejena marksistično-leninistična kadrovska organizacija. Od leta 1984 je vodila v Turčiji osamosvojitveno vojno za neodvisno državo Kurdiv. V Turčiji živi polovica vseh Kurdiv, kakih 10 milijonov, preostali živijo v Iranu (24 odstotkov), Iraku (18 odstotkov) ter Siriji in Armeniji (po 3 odstotke).



Vojaški poseg so v demokratičnem svetu ostro obsodili. Nemčija je ustavila Turčiji najprej vso dobavo vojaške opreme in s tem blokirala dogovorjeno vojaško pomoč v znesku 150 milijonov mark. V Nemčiji je bila KKP zaradi številnih nasilnih dejanj prepovedana.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.



št. 10/18

Milijoni za Školčevo partnerico (1)

Popravek na članek Milijoni za Školčevo partnerico, Demokracija, 8. 3. 2007. Članek Vide Kocjan je poskus diskreditacije mene in mojega soproga s pomočjo zelo površno zbranih podatkov o mojem delu in umazane manipulacije o mojih domnevnih zasluhkih na račun davkoplačevalcev.

Ne drži, da je »Jožef Školč v vlogi nekdanjega ministra za kulturo finančno zelo dobro poskrbel za svojo partnerico in mater svojega sina«. Z oblikovanjem in umetnostjo se ukvarjam že več kot dvajset let in del projektov, ki jih kot sporne omenja Vida Kocjan, je nastal, še preden sem osebno sploh spoznala Jožefa Školča.

Trditev Vide Kocjan, da »naj bi bila 100 milijonov dolarjev letnih prihodkov ustvarjala predvsem na račun davkoplačevalcev«, prav tako ni resnična. V obdobju 1998–2006 je bilo po njenih navedbah za projekte, pri kate-

rih sem sodelovala, iz državnega proračuna namenjeno nekaj več kot 6 milijonov dolarjev.

Za tiste, ki ne poznajo razmer v slovenski kulturi, je treba povedati, da pri tovrstnih projektih avtorji praviloma ne dobijo nobenega honorarja za svoje delo. Vsaj sama ga nikoli nisem. Pridobljena sredstva kulturnim ustanovam ponavadi omogočijo le pokritje dela stroškov, ki s takšnimi razstavami nastanejo.

Za razstavo v Ribnici je ministrstvo za kulturo v dveh letih nakazalo galeriji Miklova hiša (katere ustanoviteljica je občina Ribnica) 2.535.413,00 dolarjev. To za razstavo še zdaleč ni zadostilo, zato je del sredstev namenila tudi občina, podprlo pa jo je tudi veliko sponzorjev. V projekt sem ne nazadnje vložila veliko sredstev in neplačane dela tudi sama. Da denarja tako od ministrstva kot od občine nikoli nisem videla, vedo najbolje na ministrstvu za kulturo kakor tudi na občini Ribnica, ki je tedaj za galerijo vodila računovodstvo in plačevala vse račune. Med njimi mojega ni bilo. Tedanji župan Ribnice in sedanji vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko ni do danes opozoril na nič spornega o financiranju te razstave.

Tudi za razstavo na ljubljanskem gradu osebno nisem prejela niti dolarja. Vsa proračunska sredstva (500 tisoč dolarjev z ministrstva za kulturo in 300 tisoč od mestne občine Ljubljana) niso zadoščala niti za izvedbo kataloga in plakata.

Ministrstvo za kulturo mi je tako krilo tudi del stroškov za udeležbo na dveh mednarodnih konferencah, kjer sem zastopala Slovenijo. Tovrstno izobraževanje in mednarodni kontakti so pomembni predvsem zaradi pedagoškega



dela, ki ga opravljam na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Gre za skupno 703.079 dolarjev. V tem času Jožef Školč ni bil več na tem ministrstvu.

S 152.198 dolarjev je ministrstvo v letu 2000 pokrilo del stroškov poti na Kitajsko, kjer sem predavala o evropskem in slovenskem steklu na povabilo Univerze v Nanjingu. Predavanje je sodilo v okvir razstave slovenskih umetnikov na Kitajskem.

Vida Kocjan omenja še 340 tisoč dolarjev proračunskih sredstev iz postavke nepredvidene akcije. S tem denarjem je država sofinancirala poštnino in zavarovalnino umetnin, ki so bile na povabilo prestižnega organizatorja razstavljene na 29. mednarodni razstavi stekla v galerijah Habatat v Michiganu v ZDA. Od tam so moje izdelke po izboru galerije poslali še na razstavo na Kitajsko.

Od vseh »stotin« milijonov Vide Kocjan kaže omeniti še zadnjih 2,1 milijona dolarjev, ki jih je ministrstvo za znanost in tehnologijo namenilo za nakup darilnih izdelkov za potrebe slovenske udeležbe na razstavi Expo 2000 v Hannovru, v času, ko je bil minister gospod dr. Lojze Marincšek.

Da povzamem; od skupno 6.339.000,42 dolarja jih je Miklova hiša, ne jaz, prejela 2.535.413 (40%) in moje podjetje za realizacijo naročenih daril MZT 2.108.308,64 (33%). Tako ostane 1.189.278,78 dolarja bruto za refundacijo dela potnih, transportnih in drugih stroškov, povezanih z mednarodnimi prireditvami, ter 500.000 dolarjev za razstavo Šepetanja.

Povsem netočna je med drugimi trditev avtorice članka, da sem pogosta gostja v galeriji NLB, saj tam doslej sama nisem nikdar razstavljala. Bi pa takšne prilžnosti bila vsekakor vesela.

Prav tako ne drži, da je mestni proračun sofinanciral stalno prodajno razstavo na ljubljanskem gradu. Le-te ni bilo. Še večja laž je, naj bi pod posebnimi pogoji prišla do ateljeja in skladišča na Prečni ulici 6, ki sta v lasti mestne občine Ljubljana. Prostori namreč nikoli niso bili v lasti občine.

Zelo bi se čudila, če bi Jožef Školč v letu 2006 lahko »dosegel, da so nekatere njene (moje, op. a.) izdelke uvrstili na seznam državnih daril prek protokola«. Res je, da je lani protokol RS od mojega podjetja odkupil izdelke v višini 852.800 dolarjev bruto, kar je doslej moj prvi in edini posel s protokolom. Očitno pa ne bo zadnji, saj sem bila obveščena, da so bili moji izdelki na natečaju izbrani za primerna protokolarna darila v času predsedovanja Slovenije EU. To mi je v veliko čast. V prejšnjih vladah mi žal niso bili tako zelo naklonjeni.

Avtorica članka me je 23. februarja ob 12.30 po elektronski pošti spraševala, ali sem pripravljena razkriti podatke o svojem sodelovanju z državnimi ustanovami in mestno občino Ljubljana po letu 1996. Če bi Vida Kocjan zares želela pridobiti te podatke, bi mi lahko poslala vprašanja, k čemur sem jo istega dne ob 16.01 tudi pisno povabila. Vprašanj nikdar nisem prejela, zato sklepam, da jih Vida Kocjan ni želela pridobiti, ker bi vsaka pridobljena informacija otežila sestavljanje tega nizkotnega naročenega konstrukta.

Vidi Kocjan in bralcem Demokracije sporočam, da se zato, ker sem poročena s politikom, ne nameravam odpovedati svojemu umetniškemu ustvarjanju in da imam glede vseh projektov, pri katerih sem sodelovala, čiste račune in čisto vest.

Tanja Pak, Ljubljana ►





št. 10/18

Milijoni za Školčovo partnerico (2)

V članku Milijoni za Školčovo partnerico avtorice Vide Kocjan, objavljenem v tedniku Demokracija (8. 3. 2007), ste ubrali najbolj nemoralno pot za mojo diskreditacijo; uporabili ste mojo soprogo in otroka. Zavračam vsa namigovanja in podtikanja, ki jih navajate v omenjenem članku. Svoje delo na ministrstvu za kulturo sem namreč opravil korektno in skladno z veljavnimi predpisi. Moja partnerica, ki je na začetku mandata sploh še nisem poznal, pa pri pridobivanju finančnih sredstev ni imela nikakršne prednosti pred drugimi kandidati. Odločitve, katere projekte bo ministrstvo za kulturo financiralo, so se sprejemale na podlagi javnih razpisov. Programe so v podpis ministru in njegovim sodelavcem pripravljale neodvisne strokovne komisije za posamezno področje, rezultati izbora pa so bili javno predstavljeni. Poročila o izvedenih akcijah tudi. Ministrstvo za kulturo je v vseh letih edino takrat prejelo pozitivno mnenje Računskega sodišča RS. Vsi izvajalci so morali predložiti tudi potrebno obračunsko dokumentacijo in ob mojem odhodu je bila ta zagotovljena na ministrstvu.

Tovrstno obračunavanje z mano in mojo družino razumem kot poskus vladajoče koalicije, da preko medijev umaže dobro ime svojih

RADIO
96,4 MHz *Ta pravi!*
Slovenske gorice

Trg osvoboditve 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

političnih nasprotnikov. Osebnostne diskreditacije preko medijev so namreč značilnost te oblasti. Gre za sistematično delovanje in v zadnjem času nisem edini, ki je tarča takšnega ravnanja.

Jožef Školč, poslanec LDS, Ljubljana



št. 10/18

Milijoni za Školčovo partnerico (3)

V članku, ki ga je za Demokracijo z dne 8. marca (št. 10, leto XII) napisala gospa Vida Kocjan, se pojavljajo določena namigovanja, ki bi jih želela pojasniti. Izdelke gospe Tanje Pak smo uvrstili na seznam protokolarnih daril po enakem postopku kot ostale in glede na stalne strokovne kriterije, ki jih za to v Protokolu Republike Slovenije uporabljamo. Trditev, da „je Školč dosegel, da so nekatere njene izdelke uvrstili na seznam državniških daril (prek protokola)“, ni resnična. Sodelovanje Protokola Republike Slovenije s podjetjem Glesia obsega izjemno majhen delež pri celotni nabavi protokolarnih daril (po trenutnem izračunu za leto 2006 manj kot 2 odstotka). Kar se pa tiče primerjave gospe Tanje Pak z ostalimi slovenskimi modernimi oblikovalci, lahko ponovno zatrdimo, da Protokol Republike Slovenije sodeluje s številnimi slovenskimi avtorji (več kot 25) in da je delež izdelkov gospe Pakove v tem okviru precej majhen

(po trenutnem izračunu za leto 2006 manj kot 1 odstotek). Daria oblikovalke Tanje Pak so torej le ena izmed daril, ki jih imamo v katalogu daril.

Ksenija Benedetti, šefinja Protokola Republike Slovenije

Država, to sem jaz

Večina normalno razmišljajočih državljanov je prepričana, da imamo predsednika države, ki ji ni v korist, temveč v veliko breme. Sam ne morem verjeti, da predsednik republike ne pozna ustave. Dr. Drnovšek se obnaša kot avtokrat oziroma kot predsednik države, kakršna je Belorusija in njen predsednik Lukašenko. Državljanje že nekaj časa mori s svojimi umotvori in piše knjige, seveda pa bi bilo zanimivo vedeti, ali to počne med delovnim časom in ali morda zato ne opravlja dela, za katerega je plačan. Večina aktivnih predsednikov si tega ne more privoščiti, temveč to počnejo po svoji upokojitvi. Slovenija je res specifična država. Še vedno živimo in smo čustveno navezani na tako imenovane večne voditelje oziroma diktatorje, ki so bili »dosmrtni« – Tito, Stalin, Kardelj, Ceausescu in mnogi drugi. Tako imamo tudi v kvazidemokraciji Sloveniji večne poslance, ki svojo kariero nadaljujejo še iz nekdanje komunistične Jugoslavije. Tudi predsednik Drnovšek je začel svojo kariero kot član in predsednik predsedstva v Beogradu. Politika mu je zlezla pod kožo, čeprav na veliko razglša, da ni politik. Tudi v slovenskem parlamentu imamo večne poslance. Lep primer je Potrč, sedanjí veliki razlagalec demokracije,

v komunizmu pa vodilni PREDSEDNIK LJUDSKE SKUPŠČINE. Enako je z večnimi poslanci, kot so Anderlič, Školč in Pahor. Od otroških let so pri državnih jaslih. Svoje obrti so se naučili kot podmladek zveze komunistov v Jugoslaviji. Tudi nekdanji predsednik Kučan se nikakor ne more posloviti od privilegijev. Vse to so nam zakuhali stari kadri na čelu z dr. Bučarjem, ker niso dovolili lustracije starih komunističnih kadrov. Slovenija je v oklepu postkomunistov. Predsednik Drnovšek hodi po robu ustavnosti. Izjave, ki jih je dal za oddajo Studio city, kažejo, da mu je parlamentarna demokracija tuja. Izjavil je, da bo predlagal v izvolitev tiste, za katere se bo sam odločil, in to brez posvetovanja. V normalnih državah bi ga že zdavnaj odslovili, tu pa ga uvrščajo na vrh lestvice priljubljenosti. Prav tu se kaže in razgalja naša vpetost v preteklost oziroma navezanost na »ljubljene« VODITELJE, kot so bili Tito, Castro, Kim Il Sung in drugi diktatorji in negativci 20. stoletja, ki se prenaša v 21. stoletje. Vsi politiki, ki so na oblasti več kot dva mandata, izgubijo stik z realnostjo. Posebej očitno v državah, ki so prešle iz najmračnejše diktature oziroma diktatorskega režima v parlamentarno demokracijo. Vsi, ki so svojo politično pot začeli v komunizmu, bi morali politiko zapustiti. Zanima me, ali se zavedajo, kako mučno je za tiste državljane, ki smo nekoliko starejši in smo jih morali gledati že v komunizmu, zdaj pa so se prelevili v kvazidemokrate. Tudi primer Drnovšek JASNO DOKAZUJE, da dokler nam bodo vladali ljudje, ki so

RADIO DMEV

97.2, 99.5, 103.7, 106.2 MHz
UKV, STEREO, RDS

88.3 & 105.1 MHz
ALPSKI-VAL

Radio Alpski val
www.alpskival.net
† 05 38 11 886
† 05 38 11 674

to počeli že v času komunistične diktature, naša demokracija ne bo popolna, izgubljali bomo moč in energijo s starimi kadri, ki niso sposobni doumeti, da smo se zasukali za 180 stopinj. Vedno bo prihajalo do žaljenja vere in vernih, politika pa bo domena ene in iste kaste.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Utrinek iz parlamenta

Pred časom sem začel gledati na televiziji prenos iz parlamenta ravno v času, ko je predsedujoči Sašo Peče dal besedo poslancu Pavlu Gantarju. Iz njegovih besed sem izluščil, da gre za sprejemanje zakona o uporabi kemije pri pridelavi kruha. Meč njegovih besed pa ni bil usmerjen k izboljšavi zakona, temveč v to, kako za obstoječe katastrofalno stanje na zemlji okriviti vernike, predvsem katoliške. Mimogrede je omenil poslanca Soka in začel razpredati, o sveta pomagavka, da smo verniki krivi, da je zemlja že do take mere opustošena. Govoril je, da nam je Bog dal zemljo v uporabo in da z njo delamo po svoji volji, da čim več iztisnemo iz nje. Napredni liberalci, zase je dodal, da je zmeren pesimist, pa dobro vedo, da tako kot do zdaj, ko so verniki imeli v rokah zemljo, ne bo šlo dolgo. Tega ni izrekel z mojimi besedami, toda mišljeno je bilo natanko tako. Podpisani se sprašujem, v kakšni izolaciji je živel gospod poslanec, da s takimi besedami prihaja na dan, saj če že prinaša novo teorijo, bi se moral poglobiti in ugotoviti, kakšno naročilo je Bog dal človeku, ko mu je dal stvarstvo v uporabo. Tudi bi lahko malo zavrtel film nazaj in ugotovil, kako je partija, ki je hotela prevzeti vlogo Boga na našem ozemlju, obremenjevala zemljo. Bili smo znani po tem, da dosegamo zelo majhne učinke z zelo veliko vložene energije in materiala.

Sicer pa tu ne gre toliko za učenost in znanje poslanca, ampak je glavna ost v tem, kako diskreditirati katoličane in posredno vladno koalicijo, ki menda želi izvesti nekakšen rekonkvisto (po prof. J. S.) in zavrteti kolo zgodovine nazaj.

Hvala poslancu Alojzu Soku, ko je v repliki poslancu Pavletu Gantarju odgovoril, da ga očitno ni razumel, čeprav je govoril slovensko, da je Bog dal zemljo-stvarstvo z vsem živim na njem človeku v upravljanje in varovanje, kar so resnični verniki že vseskozi delali.

Samo za nekaj minut sem torej prisluhnil naši javnosti, pa sem bil kot že šestdeset let deležen mrzlih sap z vzhoda. Bom dočakal sožitje normalnosti med nami?

Anton Mušič, Škofljica

Izzivi in mnenja

Menim, da lahko pohvalimo sedanjost vlado pri preverjanju razvoja Pomurja in Prlekije. Sam sem doma iz Prlekije. Zdaj je že mogoče poslušati mnenja mnogih ljudi in krajanov teh dveh pokrajin, da se vlada, ki smo jo tudi rojaki pomagali izvoliti, briga predvsem za vse pokrajine in občine Republike Slovenije. Zlasti lepo je, da so ministri skupaj s predsednikom vlade g. Janšo obiskali kraje, ki zaostajajo v razvoju glede na republiško povprečje. Spomnimo se samo dolgotrajnega čakanja tovarnjakov, v katerih je poginjala živina v tranzitu z vzhoda na zahod, kar se je dogajalo pod vlado dr. Drnovška in mag. Ropa. Zdaj se stanje izboljšuje, vendar še ne povsem, zlasti v vaseh, kjer kolone tovarnjakov motijo vaščane. Ceste in obvozi so torej skrb vlade zdaj in v prihodnje.

Nič manj zaskrbljivo pa ni, kako se sosedje na jugu lotijo odvzema naših zemljišč kmetom ob Muri in Hotizi. Osebo me pri preverjanju stanja v Prlekiji in Pomurju nekaj še posebno moti. Kaj je s Štrigovo, ki je bila vse od leta 1948 slovenska zemlja, in Razkrižjem z okolico? Ta kraj je bil zgodovinsko vse od naselitve, zlasti pa za časa Avstro-Ogrske slovensko ozemlje. Je bil sestavljalec bele knjige o mejah s sosedo Hrvaško naš zunanji minister in njegov resor? Sploh ni bilo omenjeno, da je bila Štrigova pod občino zgodovinskega kraja Ljutomer, ki je znan po prvih kmečkih uporih, po tem, da je rojstni kraj Frana Miklošiča in še mnogih piscev začetniške

»Vsi vaški svetniki«!

Marija Vodišek

Tako so bili videti »zaresniki« Cveti Zalokar Oražem, Pavel Gantar in Matej Lahovnik na naslovnici Dela 10. marca 2007. Naglas besede »svetniki« naj si vsak poljubno izbere. Gre mar res »Zares«? Poudarek izstopljenih eldesovcev pa je v njihovi trditvi, da so nepovezani. Hočejo s tem dokazovati, da so v vseh svojih dejanjih, izjavah, nastopih popolnoma neodvisni? To seveda ni res. Že samo dejstvo, kdo vse se jim je od ustanovitve društva pridružil, dokazuje, da nikakor niso neodvisni in tudi nepovezani ne. Sicer pa beseda »nepovezan« pomeni poleg samostojnosti tudi zmedenost! Kaj bo iz tega nastalo in ali bo to koristilo »ogroženi« Sloveniji, ki jo hočejo rešiti, pa bomo šele videli. Da je v LDS že dolgo telo, smo vsi, ki nas politika in Slovenija zanima, že dolgo vedeli. Je njihova sedanja odločitev posledica prevzetnosti, domišljavosti ali pa res niso mogli več sodelovati, kot bi želeli? Najbrž vsakega nekaj. No, v nobeni skupnosti, društvu ali stranki popolna samostojnost ni mogoča. To je potem že frakcija ali odpadništvo! Kdo stoji za vsem tem? Že vstop Gregorja Golobiča, nekdanjega prvega oprode Janeza Drnovška, v Društvo Zares /premetanka Sera(z)/ nam pove, kdo, sicer iz ozadja, vodi vse niti. Predsednik države, baje nezainteresiran in globoko poduhovljen slovenski »guru«, ki s svojo navidezno brezbrzičnostjo vleče vso Slovenijo za nos. Ali pa vsaj tiste, ki se vedno pustijo nekomu vleči tja, kamor jih »razsvetljenci« potiskajo z namenom, da bi vse skupaj čim manj razumeli. V Dnevniku 13. marca v rubriki »Nepreslišano« med drugim napiše: »Najhuje je, če začnejo novi oblastniki z državo delati kot svinja z mehom. Požvižgajo se na državotvornost. Državne institucije začnejo izrabljati za svoje interese. Država je zdaj prijazna samo nekaterim – tistim, ki so na oblasti, njihovim prijateljem, ali bolje rečeno, petoliznikom ...« Sic. Kogar zanima, naj si članek prebere v celoti. Vprašujemo Janeza Drnovška, komu je bil on petoliznik, ko je podpisal Uradni list SFRJ, št. 32, z dne 28. julija 1989 s pripombo »zaupno«. V njem so bile podrobno opisane »smernice za eliminiranje vanrednih prilika«. Stavke »postojanje vanrednih prilika može se utrdjivati za celu teritoriju SFRJ ili za odredjene njene delove«, pomeni torej tudi na Slovenijo, katere predsednik oz. najvišji predstavnik je prav on že peto leto. Čigav petoliznik je bil takrat? Samo Milošević? Nikakor, bil je petoliznik celotne jugoslovanske vojaške mašinerije. Kje je bila takrat njegova »državotvornost«? Komu je bil petoliznik na Gazimestanu, kjer so bile izrečene grožnje Sloveniji? Komu je tam vzneseno ploskal in pritrdjeval? Je kdaj v času, ko je bil predsednik predsedstva SFRJ, vprašal, kaj se dogaja z aretiranimi štirimi Slovenci v vojaškem zaporu? Takih upravičenih vprašanj bi lahko nanizali še lepo število, pa naj bo za tokrat dovolj. Janez Drnovšek bi rad, da ga ljudje primerjajo z indijskim asketom, patriotom in filozofom Mahatmo Gandhijem, pa je čedalje bolj podoben histeričnemu »rdečesrajčniku« Hugu Chavezu.

slovenske besede na pohodu v Evropo, v kateri smo zdaj, hvala Bogu. Pa tudi to: kdo od sedanjih ministrov je zdaj in sploh od osamosvojitve kdaj omenil ormoško tovarno sladkorja? Pa kako bo živele vseh tistih deset in več tisoč

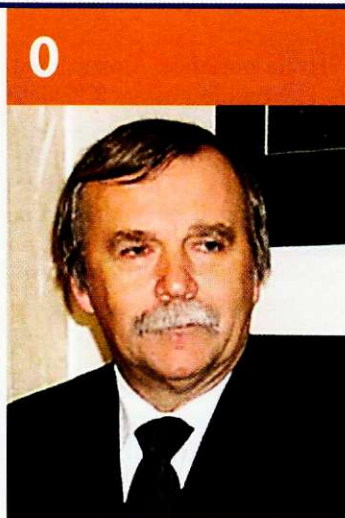
kmetov, ki so pridelovali sladkorno peso? Ko bo naša sedanja napredna vlada ugriznila še v to žgočo sladkorno zadevo, bo na prihodnjih volitvah zagotovo dobila še en mandate!

Jožef Zemljič, Škofja Loka

Politični semafor



Cviklova samovolja Poslanec in predsednik parlamentarne komisije za nadzor proračuna Milan M. Cvikl je za sredo, 14. marca, sklical sejo komisije z eno točko dnevnega reda, to je soglasje k imenovanju generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Temu so nasprotovali štirje poslanci iz koalicijskih strank, ki so opozorili na nespoštovanje določb poslovnika in Cviklovo samovoljo, saj komisija ni pristojna za kadrovske zadeve.



Razrešitev pribočnika Marjan Šiftar je znan kot desna roka nekdanjega predsednika države Milana Kučana leta 2002, tik pred iztekom Kučanovega mandata, je prejel odlikovanje »za požrtvovalno delo v dobro slovenske države«. Po Kučanovem odhodu iz urada predsednika republike pa je postal izredni in pooblaščen veleposlanik v Skopju. Nedavno ga je vlada razrešila s te funkcije. Kje bo nadaljeval kariero, za zdaj ni znano.



Moralni zmagovalec Brigadir Anton Krkovič se je v zadnjem času spet znašel v precej težkem položaju, saj mu ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ni hotelo priznati šolanja, ki ga je opravil v Veliki Britaniji, Nemčiji in ZDA. To pa pomeni, da ima uradno le srednješolsko izobrazbo in bo moral oditi z mesta svetovalca načelnika generalštaba na precej nižje delovno mesto. Kljub vsemu zaradi svojih zaslug ostaja moralni zmagovalec.



Politik v beli halji

Med tistimi, ki ostajajo zvesti svoji sedaj že razpadajoči stranki LDS, je njen podpredsednik Dušan Keber, nekdanji minister za zdravje v Drnovškovi in Ropovi vladi. Tudi po porazu LDS na volitvah leta 2004 ostaja Keber precej bolj aktiven na področju politike kot pa stroke, ki ji pripada (medicina). Za to ima dovolj razlogov, saj je polovično zaposlen kot svetovalec v Kliničnem centru Ljubljana, kjer dobiva dobro plačo, ostaja pa mu še dovolj časa, da v javnosti sesuva svojega naslednika Andreja Bručana. Keber je znan po tem, da je kot minister za zdravje že kmalu po začetku svojega mandata (leta 2001) vsiljeval novelo zakona o umetnem oplojevanju samskih žensk, ki je nato na referendumu neslavno propadla. Pri tem je v predreferendumske kampanji prevzel celo vlogo voditelja okroglih miz na nacionalni televiziji in tako s svojim nastopom dal vedeti, kdo je »šef«. Njegov poskus zdravstvene refor-

me je neslavno propadel. Za LDS je skupaj še z nekaterimi napisal manifest »Za ljudi pred profitom«, ki je bolj liberalno profilirane člane LDS spravil v zadrego, zato je bil deležen kritik, češ da poskuša s svojimi socialističnimi idejami narediti iz LDS nekakšno levo populistično stranko. V lanskim decembrski številki strankarskega glasila LDS je napisal slavonspev svojemu daljnemu sorodniku Niku Kavčiču.

Keber spada med medijsko najprepoznavnejše člane LDS, saj je pred svojim prihodom na ministrstvo za zdravje leta 2000 pisal kolumne za Sobotno prilogo Dela, po odhodu z ministrstva pa je na Dnevniku prevzel pisanje redne sobotne kolumne. Pisal jih je do prejšnjega tedna, ko ga je nasledil dr. Tomaž Mastnak. Verjetno so pri Dnevniku presodili, da kot podpredsednik LDS v vlogi kolumnista spodbija deklarirano neodvisnost te časopisne hiše. G. B.

NAROČILNICA**NAROČILO** (označite z x):

- | | |
|---|---------------------------|
| ☐ Tone Kuntner: Mati Slovenija | 9,18 EUR / 2.200,00 SIT |
| ☐ Dušan S. Lajovic: Med svobodo in rdečo zvezdo | 25,87 EUR / 6.200,00 SIT |
| ☐ Milan Zver: 100 let socialdemokracije | 9,18 EUR / 2.200,00 SIT |
| ☐ Albert Svetina: Od osvobodilnega boja do banditizma | 27,95 EUR / 6.700,00 SIT |
| ☐ Janez Janša: Okopi | 9,18 EUR / 2.200,00 SIT |
| ☐ Janez Janša: Premiki | 9,18 EUR / 2.200,00 SIT |
| ☐ Jaklič in Toplak: Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili | 20,82 EUR / 4.990,00 SIT |
| ☐ Cijan, Toplak, Dubrovnik (ur.): Državna ureditev Republike Slovenije | 35,46 EUR / 8.500,00 SIT |
| ☐ Viktor Miklavčič: Pričevanja | 20,44 EUR / 4.900,00 SIT |
| ☐ NOVO Matjaž Klemenčič, Vladimir Klemenčič: Prizadevanja koroških Slovencev za narodnostni obstoj po drugi svetovni vojni | 32,00 EUR / 7.668,48 SIT |
| ☐ NOVO Silvin Eiletz: Skrivnost komiterne | 23,96 EUR / 5.741,77 SIT |
| ☐ Jan F. Triska: Pozabljena fronta prve svetovne vojne | 22,95 EUR / 5.500,00 SIT |
| ☐ M. Zajc, F. Kozina, F. Dejak: Ušli so smrti | 16,29 EUR / 3.906,00 SIT |
| ☐ Vasja Klavara: Predel 1809 | 28,07 EUR / 6.727,00 SIT |
| ☐ Tomaž Butkovič: Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske | 22,95 EUR / 5.500,00 SIT |
| ☐ Jože Dežman: Moč preživetja | 27,16 EUR / 6.510,00 SIT |
| ☐ Jože Hubad: Dolga slovenska pot v svobodno Evropo | 4,13 EUR / 990,00 SIT |
| ☐ Andrej Capuder, Bogdan Kladnik: Slovenija brez meja | 45,27 EUR / 10.850,00 SIT |
| ☐ Jože Dežman, Marjan Linas: Med kljukastim križem in rdečo zvezdo | 20,82 EUR / 4.991,00 SIT |
| ☐ Jože Dežman: S spravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe | 27,16 EUR / 6.510,00 SIT |
| ☐ A. Elste, M. Koschat, H. Filipič: Nacistična Avstrija na zatožni klopi | 22,11 EUR / 5.300,00 SIT |
| ☐ Stane Kos: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, I. | 4,52 EUR / 1.085,00 SIT |
| ☐ Stane Kos: Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, II. | 4,52 EUR / 1.085,00 SIT |
| ☐ Tamara Griesser-Pečar: Stanislav Lenič, življenjepiš iz zapora | 18,56 EUR / 4.449,00 SIT |
| ☐ Eiletz: Zgodovina neke kolaboracije: Boljševiki in Nemci 1914-1918 | 27,94 EUR / 6.696,00 SIT |
| ☐ Andrej Rahten: Pozabljeni slovenski premier | 17,65 EUR / 4.232,00 SIT |
| ☐ Dieter Blumenwitz: Okupacija in revolucija v Sloveniji (1941-1946) | 16,02 EUR / 3.840,00 SIT |
| ☐ Vasja Klavara: Koraki skozi meglo | 26,95 EUR / 6.460,00 SIT |
| ☐ Milan Zver: Demokracija v klasični slovenski politični misli | 18,36 EUR / 4.400,00 SIT |
| ☐ Tita Kovač Artemis: Baron Janez Vajkard Valvasor | 12,51 EUR / 3.000,00 SIT |
| ☐ Ive A. Stanič: V objemu osvoboditeljev | 10,43 EUR / 2.500,00 SIT |
| ☐ Jože Zemljich: Življenje je večna borba | 8,34 EUR / 2.000,00 SIT |

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

Poštino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.

Obvestilo potrošnikom:
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Ob naročilu

2 (dveh) knjig:
darilo lonček "Demokracija"

3 (treh) knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija"

4 (štirih) in več knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija" + knjiga (po našem izboru)

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum naročila: _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: ☐ NE ☐ DA ID za DDV: _____



Midva, kjerkoli že sva

Povezana s prijaznim telefonom.

**Penzion
Plus
Paket**

Uporabniku prijazen telefon, ki ga odlikuje visoko kontrasten zaslon. Velike črke in številke so zato odlično vidne tudi na močni dnevni svetlobi in soncu. Kljub trpežnemu ohišju ostaja telefon privlačno oblikovan, predvsem pa dovolj lahek in tanek, da ga lahko spravite v vsak žep. In ker je izboljšana tudi zmogljivost baterije, bodo vaši pogovori z najbližjimi lahko dolgi in brezskrbni.



Motorola F3

0,90 EUR

215,68 SIT

Akcijska ponudba aparatov traja do odprodaje zalog in velja za vse naročniške pakete, razen za osnovni SOS paket, paket Podatkovni bonus, Enotni paket, paket Telemetrija in izbrani paket na podrejeni številki v storitvi Avtotelefon.

Sklenitev/podajšanje naročniškega razmerja Mobitel GSM/UMTS za **12 mesecev**. Velja za vse, ki nimate veljavnih aneksov podpisanih pred 5. 2. 2005, oziroma nimate veljavnega aneksa GSM št. 8/2005.

- lahko berljiv zaslon na dnevni svetlobi in soncu
- velike črke in številke

